

Vattenlag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att

- 1) främja, ordna och samordna användningen av vattentillgångarna och vattenmiljön så att användningen är samhälleligt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar,
- 2) förebygga och minska olägenheter som orsakas av vatten eller av att vattenmiljön används, och
- 3) förbättra vattentillgångarnas och vattenmiljöns tillstånd.

2 §

Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på vattenhushållningsärenden. På vattenhushållningsärenden som medför risk för förorening av vattendrag och som inte förutsätter tillstånd enligt denna lag ska miljöskyddslagen ([527/2014](#)) tillämpas. ([27.6.2014/531](#))

När denna lag tillämpas och även i övrigt vid förfaranden enligt denna lag ska naturvårdslagen ([9/2023](#)), lagen om fornminnen ([295/1963](#)), lagen om områdesanvändning ([132/1999](#)) och bygglagen ([751/2023](#)) iakttas. ([21.4.2023/774](#))
2 mom. har ändrats genom L [774/2023](#), som träder i kraft 1.1.2025. Den tidigare formen lyder:

När denna lag tillämpas och även i övrigt vid förfaranden enligt denna lag ska naturvårdslagen ([9/2023](#)), lagen om fornminnen ([295/1963](#)) och markanvändnings- och bygglagen ([132/1999](#)) iakttas. ([5.1.2023/34](#))

Bestämmelser om förebyggande av förorening av miljön finns i miljöskyddslagen, bestämmelser om vattentjänster i lagen om vattentjänster ([119/2001](#)), bestämmelser om dammsäkerhet i dammsäkerhetslagen ([494/2009](#)), bestämmelser om förebyggande av sanitära olägenheter i hälsoskyddslagen ([763/1994](#)) och bestämmelser om vattenvårdsförvaltningen i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen ([1299/2004](#)).

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *vattenhushållningsärende* genomförande av vattenhushållningsprojekt och annan användning och vård av vattentillgångar och vattenmiljön,

- 2) *vattenområde* ett område som inte endast tillfälligt är täckt av vatten och som avgränsas så som avses i 5 §,
- 3) *vattendrag* sjöar, tjärnar, älvar, bäckar och andra naturliga vattenområden samt konstgjorda sjöar, kanaler och andra motsvarande konstgjorda vattenområden, dock inte rännilar, diken och källor,
- 4) *älv* ett rinnande vattendrag vars avrinningsområde är minst hundra kvadratkilometer stort,
- 5) *bäck* ett rinnande vattendrag som är mindre än en älv,
- 6) *rännil* en bädd som är mindre än en bäck, vars avrinningsområde är mindre än tio kvadratkilometer stort och där det inte ständigt rinner vatten och fisk inte kan vandra i nämndvärd omfattning,
- 7) *grundvatten* vatten som finns i mark- eller berggrund,
- 8) *grundvattenförekomst* grundvatten som lagrats som en enhetlig vattenmassa i den mättade zonen,
- 9) *vattenhushållningsprojekt* ett projekt där det på ett vatten- eller markområde genomförs en åtgärd eller används en anläggning på ett sätt som kan inverka på yt- eller grundvattnet, vattenmiljön eller vattenhushållningen eller på användningen av ett vattenområde,
- 10) *projektansvarig* sökanden, tillståndshavaren eller någon annan som i ett vattenhushållningsprojekt ansvarar för förberedelserna, genomförandet, driften eller underhållet eller för utövandet av verksamheten,
- 11) *vattenkraft* den effekt som beräknas för en viss del av ett vattendrag enligt medelvattenföringen och motsvarande fallhöjd,
- 12) *vattenkraftverk* en inrättning som har byggts för tillgodogörande av vattenkraften i ett vattendrag, och de anläggningar som hör till inrättningen,
- 13) *allmänfarled* en sådan farled i ett vattendrag som i enlighet med denna lag fastställts vara en offentlig farled eller allmän lokal farled,
- 14) *enskildfarled* en annan än i 13 punkten och 6 § avsedd farled i ett vattendrag,
- 15) *område som tagits i särskilt bruk* en tomt, byggplats, trädgård, upplagsplats eller badstrand, ett hamnområde eller något annat motsvarande mark- eller vattenområde,
- 16) *vattentjänstverk* en inrättning som sköter ett samhälles vattentjänster och som avses i lagen om vattentjänster, och
- 17) *muddermassa* marksubstanser och slam som avlägsnats från botten av ett vattenområde.
- Det som i denna lag föreskrivs om fisk och fiske gäller även nejonögon och kräftor och fångst av dem.

4 §

Territorialvatten och ekonomisk zon

Det som i denna lag föreskrivs om vattendrag ska också tillämpas på Finlands territorialvatten och ekonomiska zon.

5 §

Gräns för vattenområde

Vid tillämpningen av denna lag betraktas strandlinjen enligt medelvattenståndet som gräns för ett vattenområde mot land.

Om vattenståndet eller vatten- och landområdets inbördes läge förändras eller har förändrats, bestäms gränsen för vattenområdet enligt vattenstånden efter förändringen.

Gränsen mellan hav och landområde utgörs av den gräns för Finlands territorialvatten mot landsidan som avses i 3 § i lagen om gränserna för Finlands territorialvatten ([463/1956](#)).

6 §

Kungsådra

På det djupaste stället i en älv finns en ådra för vattnets fria lopp, samfärdsel, timmerflottning och fiskens vandring (*kungsådra*). Det som i denna lag föreskrivs om kungsådra gäller också sådana sund eller trängre leder i ett vattendrag där det regelbundet bedrivs trafik eller där fisken vanligen vandrar.

Kungsådran är en tredjedel av älvens bredd vid medelvattenstånd. Om trafik eller flottning bedrivs regelbundet i vattendraget, är kungsådran dock minst sju meter bred.

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan fastställa kungsådrans bredd och läge. Om viktiga skäl så kräver, kan det beslutas att kungsådran ska vara bredare eller smalare eller att den ska vara belägen någon annanstans än vad som anges i 1 och 2 mom.

7 §

Myndigheter

Regionförvaltningsverket är den tillståndsmyndighet som avses i denna lag. I 5 kap. föreskrivs om den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens och dikningsförvaltningsmyndighetens behörighet i dikningsärenden.

Närings-, trafik- och miljöcentralen (*statlig tillsynsmyndighet*) och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten är de tillsynsmyndigheter som avses i denna lag.

I denna lag avses med fiskerimyndighet det ansvarsområde inom närings-, trafik- och miljöcentralen som handlägger fiskerifrågor.

2 kap

Allmänna rättigheter, skyldigheter och inskränkningar

1 §

Ägande av och rådighet över vatten

Vattnet i en vattencistern, brunn eller annan vattentäkt ägs av den som äger cisternen, brunnen eller vattentäkten. Vattnet i en källa eller konstgjord damm ägs av den som äger grunden. Över annat öppet vatten och grundvatten råder den som vatten- eller markområdet tillhör, med de inskränkningar som föreskrivs i denna lag och om inte annat följer av någon annans rätt.

När en älv eller bäck till lika stora delar hör till två skilda fastigheter eller till två områden som är gemensamma för fastigheterna, har vardera sidans ägare rätt att råda över en lika stor andel av det rinnande vattnet.

2 §

Vissa rättigheter och skyldigheter

De rättigheter och skyldigheter enligt denna lag som är förknippade med ett vatten- eller markområde tillhör områdets ägare, om inte något annat föreskrivs nedan eller särskilt.

Bestämmelser om rätten för delägare i ett samfällt område att tillgodogöra sig det samfällda området finns i lagen om samfälligheter [\(758/1989\)](#).

3 §

Att röra sig i vattendrag

Om inte något annat föreskrivs i lag, har var och en rätt att utan att orsaka onödig skada, olägenhet eller störning

1) färdas i vattendrag och på is över vattendrag,

2) tillfälligt ankra i vattendrag,

3) flotta virke i vattendrag,

4) simma i vattendrag, och

5) tillfälligt flytta sådana fångstredskap och andra lösa föremål i en kungsådra eller allmän farled som är till förfång för samfärdseln eller timmerflottningen och sådana lösa föremål utanför leden som orsakar oskäligt förfång för samfärdseln eller hindrar timmerflottning.

Det som i 1 mom. föreskrivs om vattendrag gäller också ett område som ligger utanför de gränser för ett vattenområde som avses i 1 kap. 5 §, när området är täckt av vatten.

4 §

Uttag av vatten

Var och en har rätt att annat än varaktigt ta vatten och is för personligt behov ur ett vattendrag eller från ett område som ligger utanför de gränser för ett vattenområde som avses i 1 kap. 5 §, när området är täckt av vatten. Var och en har också rätt att sporadiskt i liten omfattning ta vatten eller is ur en rännil som tillhör någon annan eller en källa som inte varaktigt används av ägaren eller med ägarens tillstånd av någon annan person. I 4 kap. föreskrivs om annat uttag av vatten.

Vatten eller is får inte tas med stöd av 1 mom. så att områdets ägare eller andra rättsinnehavare orsakas olägenhet eller annan än ringa störning.

5 §

Placering av en anläggning på annans vattenområde

Ägaren till eller innehavaren av en strand har rätt att för sitt eget privata behov framför stranden i vattendraget sätta ut en förtöjningspåle eller förtöjningsboj för båt eller bygga en brygga, ett båthus eller någon annan med dessa jämförbar anläggning som sträcker sig över ett vattenområde som strandens ägare eller innehavare inte är ägare till eller delägare i. Denna rätt förutsätter att byggandet eller användningen av anläggningen inte kräver tillstånd enligt 3 kap. 2 eller 3 § och att det kan ske utan att orsaka ägaren av vattenområdet skada eller avsevärd olägenhet. En sådan rätt finns dock inte på ett vattenområde som har tagits i särskilt bruk.

5 a § [\(12.4.2019/505\)](#)

Placering av en ledning på annans vattenområde

Den projektansvarige har rätt att placera en vatten-, avlopps- eller kraftledning eller telekommunikationskabel eller någon annan ledning med motsvarande verkan som går under en kungsådra eller en bäck också på någon annans vattenområde, om

- 1) placeringen av ledningen inte kräver tillstånd enligt 3 kap. 2 §,
- 2) det inte föreskrivs om ledningens placering i miljöskyddslagen,
- 3) ledningens placering inte medför annan än ringa olägenhet för områdets ägare.

Den projektansvarige ska underrätta ägaren till vattenområdet om en i 1 mom. avsedd åtgärd minst 60 dygn innan åtgärden genomförs. Trots vad som föreskrivs i 26 § i lagen om samfälligheter, kan ett icke konstituerat delägarlag för ett samfällt område underrättas om åtgärden genom att med iakttagande av 62 § i förvaltningslagen ([434/2003](#)) publicera information om underrättelsen på den statliga tillsynsmyndighetens webbplats. Information om underrättelsen ska dessutom med iakttagande av 108 § i kommunallagen ([410/2015](#)) publiceras på webbplatsen för den kommun inom vars område ledningen placeras. Bestämmelser om skyldigheten att göra anmälan till den statliga tillsynsmyndigheten finns i 15 § i detta kapitel.

6 §

Undanröjande av olägenhet och placering av muddermassa

Om uppslamning, ett grund eller en annan jämförbar olägenhet vid nyttjandet av ett vattendrag är till förfång för någon, får denne utan samtycke av den som äger vattenområdet vidta åtgärder som behövs för att undanröja olägenheten och som är avsedda att förbättra vattendragets tillstånd och möjligheterna att nyttja det. Denna rätt förutsätter att åtgärderna inte kräver tillstånd enligt 3 kap. 2 eller 3 § och att arbetet inte medför avsevärd olägenhet för ägaren eller sådan förorening av miljön i vattenområdet som avses i 5 § 1 mom. 2 punkten i miljöskyddslagen. Detsamma gäller placering av muddermassa på någon annans vattenområde. ([27.6.2014/531](#))
Placering av muddermassa på någon annans markområde förutsätter markägarens samtycke. Tillståndsmyndigheten kan emellertid bevilja rätt att placera muddermassa, om placeringen inte medför nämnvärd olägenhet för användningen av området och om miljötillstånd enligt miljöskyddslagen inte behöver sökas för placeringen.

Minst 30 dygn innan en åtgärd som avses i 1 mom. genomförs ska ägaren till vattenområdet underrättas om åtgärden och hur arbetet kommer att utföras. Trots vad som föreskrivs i 26 § i lagen om samfälligheter, kan ett icke konstituerat delägarlag för ett samfällt område underrättas om åtgärden och hur arbetet kommer att utföras genom att med iakttagande av 62 § i förvaltningslagen publicera information om underrättelsen på den statliga tillsynsmyndighetens webbplats. Information om underrättelsen ska dessutom med iakttagande av 108 § i kommunallagen publiceras på webbplatsen för den kommun inom vars område projektet genomförs eller till vilket dess verkningar utsträcker sig. Bestämmelser om skyldigheten att göra anmälan till den statliga tillsynsmyndigheten finns i 15 § i detta kapitel. ([12.4.2019/505](#))

7 §

Allmänna skyldigheter vid användning av vattentillgångar och vattenområden

Vattenhushållningsprojekt ska genomföras och vattentillgångar och vattenområden i övrigt användas så att allmänna eller enskilda intressen inte kränks på ett sätt som kan undvikas, om syftet med projektet eller användningen kan nås utan oskälig ökning av kostnaderna i förhållande till de totala kostnaderna och till den skada som orsakas.

8 §

Samernas rättigheter

Ett vattenhushållningsprojekt som genomförs inom samernas hembygdsområde eller vars verkningar utsträcker sig till det får inte i mer än ringa omfattning försämra samernas möjligheter att som urfolk utöva sina rättigheter att upprätthålla och utveckla sin kultur samt idka sina traditionella näringar.

9 §

Underhåll och avlägsnande av anläggningar

Den som äger en anläggning i ett vattendrag ska hålla anläggningen i ett sådant skick att den inte medför fara eller har skadliga eller menliga verkningar som kränker allmänna eller enskilda intressen.

Anläggningar som inverkar på vattenståndet eller vattnets lopp får inte avlägsnas utan tillstånd av tillståndsmyndigheten. En förutsättning för att tillstånd ska beviljas är att allmänna eller enskilda intressen inte kränks i nämnvärd grad om anläggningen avlägsnas.

Ett beslut om att avlägsna en anläggning ska förenas med de villkor som behövs för att trygga allmänna eller enskilda intressen. Sådan förlust av förmån som beror på att anläggningen avlägsnas ska ersättas. Den som inte har tagit del i kostnaderna för projektet har dock inte rätt till ersättning för förlust av förmån som anläggningen gett.

10 §

Ändring av vattnets lopp i rännilar och diken

Den som äger en rännil, ett dike eller ett bäcken får inte ändra vattnets fria lopp i bädden till skada för någon som är nedströms utan dennes samtycke. Inget samtycke behövs om ägaren till bädden eller bäcken har ett bruksbehov som kräver att projektet genomförs. Om någon nedströms tar vatten ur bädden för hushållsförbrukningen på sin fastighet, får de som är uppströms dock inte använda vattnet för något annat ändamål i sådan omfattning att detta hindrar tillgången till vatten för hushållsförbrukning på fastigheten nedströms. I 5 kap. föreskrivs om dikning och åtgärder som har samband med dikning.

11 §

Skydd av vissa typer av vattennatur

Det är förbjudet att äventyra de naturliga förhållandena i flador eller glon på högst tio hektar eller källor eller, någon annanstans än i landskapet Lappland, tjärnar eller sjöar på högst en hektar eller rännilar.

Tillståndsmyndigheten kan i enskilda fall på ansökan bevilja undantag från förbudet i 1 mom., om målen för skyddet av de typer av vattennatur som nämns i momentet inte avsevärt äventyras. Om ett projekt för vilket tillstånd enligt denna lag har sökts har sådana följder som avses i 1 mom., ska frågan om beviljande av undantag prövas på tjänstens vägnar i samband med tillståndsärendet. I fråga om undantag gäller i tillämpliga delar det som föreskrivs om tillstånd som tillståndsmyndigheten beviljat.

12 § [\(8.9.2017/611\)](#)

Ringa nyttjanderätt till annans område

Om förutsättningarna enligt 3 kap. 4 § 1 mom. är uppfyllda, kan sökanden beviljas rätt att

- 1) uppföra en mindre anläggning i vatten med konstruktioner som når land eller placera en anordning eller en ledning på annans område eller ett samfällt område i ett vattendrag utan att avsevärt ändra vattendraget,
- 2) tillfälligt dämna upp vatten på annans område,
- 3) utföra rensningsarbete på annans område,
- 4) räta ut eller utvidga en bädd i mindre omfattning på annans område, eller
- 5) lägga upp jord som ska avlägsnas på annans mark- eller vattenområde, dock inte på ett område som har tagits i särskilt bruk.

13 § [\(8.9.2017/611\)](#)

Nyttjanderätt till annans område eller byggnad

Sökanden kan beviljas nyttjanderätt till ett område som tillhör någon annan och till byggnaderna eller andra anläggningar på området, om genomförandet av ett vattenhushållningsprojekt innebär att området behövs

- 1) för en anordning, byggnad eller annan anläggning och för användning och underhåll av den,
- 2) som grund för ett nytt vattenområde som avses i 1 kap. 5 § 2 mom. eller som grund för en ny bädd,
- 3) för uppläggning av jord som avlägsnas, eller
- 4) för en anordning eller anläggning som behövs för att skydda ett allmänt eller enskilt intresse och för användning och underhåll av den.

Nyttjanderätt till annans område eller anläggning kan beviljas, om

- 1) den förutsättning som anges i 3 kap. 4 § 1 mom. 2 punkten för ett vattenhushållningsprojekt är uppfyllt, och
- 2) sökanden med stöd av äganderätt eller ständig nyttjanderätt besitter minst hälften av det område som behövs eller, om området tillhör sökanden och andra gemensamt, det område som blir föremål för åtgärden inte är nämnvärt större än det område som motsvarar sökandens andel i det samfällda området.

Nyttjanderätt får dock inte beviljas, om

- 1) rätten gäller ett område som är större än ringa och rätten medför avsevärd olägenhet när det gäller möjligheterna för områdets ägare att utnyttja det område som rätten avser, eller

2) rätten gäller ett område av ringa omfattning och hindrar områdets ägare från att utnyttja det område som rätten avser och detta medför avsevärd olägenhet när det gäller ägarens möjligheter att utnyttja sina övriga områden eller sin övriga egendom.

13 a § [\(8.9.2017/611\)](#)

Projekt som påkallas av ett allmänt behov

Sökanden kan för att genomföra ett projekt som främjar ett betydande allmänt intresse beviljas behövlig rätt till annans område eller till inlösen av annans område, om förutsättningarna för beviljande av tillstånd är uppfyllda och projektet kan anses vara påkallat av ett allmänt behov. Ett sådant behov kan hänföra sig till

1) tryggnad av energiförsörjning eller vattentjänster, telekommunikation eller transportförbindelser,

2) främjande av allmän rekreation eller av naturskydd,

3) beredskap inför extrema väder- och vattenförhållanden eller kontroll av vattenhushållningen på ett avrinningsområde, eller

4) något annat betydande allmänt intresse som kan jämföras med vad som anges i 1–3 punkten.

14 § [\(8.9.2017/611\)](#)

Rätt till annans anläggning

Om genomförandet av ett vattenhushållningsprojekt hindras av en byggnad, inrättning eller annan anläggning som tillhör någon annan och avlägsnandet av den inte ingår i en rätt som har beviljats med stöd av 13 eller 13 a §, kan tillståndsmyndigheten under de förutsättningar som anges i de paragraferna bevilja sökanden rätt att avlägsna, ändra eller utnyttja anläggningen.

I ett beslut genom vilket sökanden får rätt att avlägsna eller ändra en anläggning som tillhör någon annan ska anläggningens ägare, om denne så kräver, ges möjlighet att själv inom en viss tid avlägsna eller ändra anläggningen. Sökanden ska då ersätta ägaren för skäligen kostnader som åtgärden orsakar denne.

Om ägaren vill avlägsna en anläggning som någon annan har beviljats tillstånd att använda och som användaren fortfarande behöver, kan tillståndsmyndigheten på ansökan bevilja användaren rätt att lösa in anläggningen. Lösenbeloppet ska fastställas enligt anläggningens dåvarande värde, med beaktande av det som redan har betalats till ägaren för anläggningskostnaderna och av den olägenhet som orsakas av att anläggningen kommer att finnas kvar på någon annans område.

14 a § [\(8.9.2017/611\)](#)

Beviljande av rätt

Rätten till annans område eller anläggning beviljas som en ständig rätt eller av särskilda skäl för viss tid. Ett område får användas bara för det ändamål som denna rätt har beviljats för.

Ärenden som gäller beviljande av rätt till annans område eller anläggning avgörs av tillståndsmyndigheten i samband med tillståndsärendet eller på särskild ansökan. Bestämmelser om ersättning av förlust av förmån till följd av att sådan rätt beviljas finns i 13 kap.

15 § [\(8.9.2017/611\)](#)

Anmälningsskyldighet

Den projektansvarige ska göra en skriftlig anmälan till den statliga tillsynsmyndigheten om

- 1) en åtgärd som avses i 5 a § och 6 § 1 mom.,
- 2) upptagning av marksubstanser från botten av ett vattendrag, om åtgärden inte kräver tillstånd enligt 3 kap. 2 eller 3 §,
- 3) uttag av ytvatten eller grundvatten, om den mängd som tas överstiger 100 kubikmeter per dygn och tillstånd enligt 3 kap. 2 eller 3 § inte krävs för uttaget.

En anmälan ska göras senast 30 dygn innan en åtgärd påbörjas. I fråga om projekt som avses i 5 a § ska anmälan dock göras senast 60 dygn innan en åtgärd påbörjas. Om den projektansvarige inte är en fysisk person, ska anmälan göras elektroniskt. Tillsynsmyndigheten kan av särskilda skäl godkänna att anmälan lämnas in på papper. [\(12.4.2019/505\)](#)

Anmälan ska innehålla uppgifter om projektet, hur det genomförs och vilka miljökonsekvenser det har. Om anmälan gäller verksamhet som avses i 6 § 1 mom., ska den dessutom innehålla uppgifter om andra motsvarande projekt som planeras inom projektets influensområde och som den projektansvarige känner till.

Närmare bestämmelser om hur anmälan ska göras och vilka uppgifter som ska ingå i den får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 § [\(8.9.2017/611\)](#)

Krav som gäller placering av en ledning

I syfte att förhindra att placeringen av en i 5 a § avsedd ledning orsakar olägenhet, utfärdas genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om

- 1) konstruktionernas och anordningarnas höjdläge och avstånd i förhållande till objekt som kan påverkas menligt,
- 2) krav som ska ställas på konstruktionerna och anordningarna i syfte att förebygga olägenheter för miljön,
- 3) sättet att genomföra projektet,
- 4) tidpunkten för byggarbetena,
- 5) hur konstruktionen märks ut i terrängen,
- 6) innehållet i den anmälan om projektet som görs till myndigheterna,

7) andra sådana krav på genomförandet av projektet som kan jämföras med kraven i punkt 1–6.

3 kap

Tillståndspliktiga vattenhushållningsprojekt

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på alla vattenhushållningsprojekt, om inte något annat föreskrivs särskilt.

2 §

Allmän tillståndsplikt för vattenhushållningsprojekt

För ett vattenhushållningsprojekt krävs tillstånd av tillståndsmyndigheten, om projektet kan ändra vattendragets läge, djup, vattenstånd, vattenföring, strand eller vattenmiljö eller grundvattnets kvalitet eller mängd och om förändringen

- 1) medför risk för översvämning eller allmän vattenbrist,
- 2) medför en skadlig förändring av naturen och dess funktion eller försämrar tillståndet i ett vattendrag eller en grundvattenförekomst,
- 3) avsevärt minskar naturskönheten, trivseln eller kulturvärdena i omgivningen eller vattendragets lämplighet för rekreatiönsändamål,
- 4) medför fara för hälsan,
- 5) leder till att en viktig eller annan för vattenförsörjningen lämplig grundvattenförekomst blir väsentligt mindre riklig eller att möjligheterna att utnyttja den annars försämrats eller på något annat sätt orsakar skada eller olägenhet för uttag av vatten eller för användningen av vatten som hushållsvatten,
- 6) orsakar skada eller olägenhet för fisket eller fiskbeståndet,
- 7) orsakar skada eller olägenhet för sjötrafiken eller timmerflottningen,
- 8) äventyrar bevarandet av de naturliga förhållandena i en bäckfåra, eller
- 9) på något annat jämförbart sätt kränker ett allmänt intresse.

Ett vattenhushållningsprojekt kräver också tillstånd av tillståndsmyndigheten, om en ändring som avses i 1 mom. orsakar förlust av förmån för någon annans vattenområde, fiske, vattentillgång, mark, fastighet eller övriga egendom. Inget tillstånd behövs dock om förlusten av förmånen endast avser en enskild förmån och innehavaren av den skriftligen har samtyckt till projektet.

Tillstånd av tillståndsmyndigheten behövs också för

1) att ändra rännilar eller diken eller vattnets lopp i dem på ett sätt som orsakar skada på någon annans mark, när markägaren inte har gett sitt samtycke till sådana ändringar och det inte är fråga om dikning som avses i 5 kap.,

2) att använda en anläggning som ska uppföras i ett vattenområde, när användningen av anläggningen stör användningen av någon annans fastighet och ägaren till fastigheten inte har gett sitt samtycke till sådan användning.

Tillstånd behövs också för ändring av ett vattenhushållningsprojekt för vilket tillstånd har beviljats, om ändringen kränker allmänna eller enskilda intressen på ett sätt som avses i 1–3 mom.

3 §

Vattenhushållningsprojekt som alltid är tillståndspliktiga

Oavsett de följder som avses i 2 § krävs det alltid tillstånd av tillståndsmyndigheten för följande vattenhushållningsprojekt:

1) stängning eller inskränkning av en kungsådra eller en allmän far- eller flottled eller utplacering av en anordning eller något annat hinder som försvårar användningen av en led,

2) uttag av vatten för ett vattentjänstverks behov eller för någon annans behov, om denna levererar vatten till ett vattentjänstverk, eller för att föras bort för användning någon annanstans, samt annat uttag av grundvatten när det överstiger 250 kubikmeter per dygn, och andra åtgärder som medför att grundvattenförekomsten annat än tillfälligt minskar med minst 250 kubikmeter grundvatten per dygn,

3) infiltration av vatten i marken för konstgjord grundvattenbildning eller förbättring av grundvattnets kvalitet,

4) uppförande av en bro eller transportanordning över en allmän farled eller kungsådra,

5) anläggande av en vatten-, avlopps- eller kraftledning eller någon annan ledning under en allmän farled,

6) permanent ändring av ett markområde till vattenområde genom höjning av vattenståndet i ett vattendrag,

7) byggande av vattenkraftverk,

8) muddring av ett vattenområde, om mängden muddermassa överstiger 500 kubikmeter och det inte är fråga om underhåll av en offentlig farled,

9) placering av muddermassa på Finlands territorialvatten i bortskaffningssyfte, om mängden inte är så liten att den saknar betydelse,

10) upptagning av marksubstanser från botten av ett vattenområde för annat än sedvanligt bruk till husbehov,

11) inrättande av ett varaktigt verksamhetsställe för flottning.

[\(8.9.2017/611\)](#)

Tillstånd behövs också för ändring av en inrättning eller anläggning för vilken tillstånd enligt 1 mom. har beviljats och för ändring av inrättningens eller anläggningens användning, om ändringen kränker allmänna eller enskilda intressen.

4 §

Allmänna förutsättningar för tillstånd

Tillstånd ska beviljas för ett vattenhushållningsprojekt, om projektet

1) inte nämnvärt kränker allmänna eller enskilda intressen, eller

2) medför sådan nytta för allmänna eller enskilda intressen som är avsevärd i förhållande till de förluster som det medför för sådana intressen.

Tillstånd får dock inte beviljas, om vattenhushållningsprojektet äventyrar det allmänna hälsotillståndet eller den allmänna säkerheten, orsakar avsevärda skadliga förändringar i omgivningens naturförhållanden eller i vattennaturen och dess funktion eller i hög grad försämrar bosättnings- eller näringsförhållandena på orten.

Sökanden ska ha rätt till de områden som krävs för projektet. Om sökanden inte äger ett område och inte heller besitter det med stöd av en ständig nyttjanderätt, är en förutsättning för tillstånd att sökanden i enlighet med 2 kap. beviljas rätt att använda området eller lägger fram en tillförlitlig redogörelse för hur rätten till området ska ordnas.

5 §

Förhållande till markanvändningsplaneringen

När tillståndsärenden avgörs ska detaljplanen beaktas. Dessutom ska det som i lagen om områdesanvändning föreskrivs om landskapsplaners och generalplaners rättsverkningar beaktas. [\(21.4.2023/774\)](#)

1 mom. har ändrats genom L [774/2023](#), som träder i kraft 1.1.2025. Den tidigare formen lyder:

När tillståndsärenden avgörs ska detaljplanen beaktas. Dessutom ska markanvändnings- och bygglagens bestämmelser om landskapsplaners och generalplaners rättsverkningar beaktas.

När ett tillståndsärende avgörs ska man se till att tillståndet inte i någon betydande grad försvårar utarbetandet av planer.

6 §

Bedömning av allmän nytta eller förlust

När förutsättningarna för beviljande av tillstånd prövas ska den nytta eller förlust som vattenhushållningsprojektet medför med hänsyn till allmänna intressen bedömas från allmän

synpunkt. Om nyttans eller förlustens omfattning kan mätas i pengar, kan penningvärdet användas vid bedömningen.

Vid bedömningen ska hänsyn tas till de omständigheter som berör vattenstatusen och vattenanvändningen inom projektets influensområde enligt den förvaltningsplan och den havsförvaltningsplan som avses i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen. Vid bedömningen ska dessutom hänsyn tas till vad som i den riskhanteringsplan som avses i lagen om hantering av översvämningsrisker ([620/2010](#)) har angetts om översvämningsriskerna och målen för hanteringen av översvämningsriskerna inom projektets influensområde samt om de åtgärder som syftar till att uppnå målen. ([30.12.2013/1193](#))

7 §

Bedömning av enskild nytta eller förlust

När förutsättningarna för beviljande av tillstånd för ett vattenhushållningsprojekt provas beaktas den ökning av egendomens bruksvärde som följer av att mark- eller vattenområdets eller annan egendoms avkastning eller användbarhet förbättras som enskild nytta av projektet. Detsamma gäller andra förmåner som omedelbart kan vinnas genom att projektet genomförs.

Som enskild förlust på grund av projektet beaktas

- 1) de nyttjande- eller lösningsrätter som beviljas sökanden,
- 2) kostnaderna för sådana skador och nyttjanderätter som sökanden särskilt har avtalat om med den som saken gäller för att kunna genomföra projektet samt anskaffningskostnaderna för sådana områden som frivilligt har överlåtits till sökanden av motsvarande anledning, och
- 3) andra förluster som orsakas sådana som inte är delaktiga i projektet och i denna lag avsedda passiva delägare vid dikning.

8 §

Tillstånds giltighetstid

Ett tillstånd beviljas tills vidare eller av särskilda skäl för viss tid.

I ett tillstånd som gäller tills vidare ska det anges inom vilken tid vattenhushållningsprojektet ska genomföras och inledas. Tiden för att genomföra projektet får vara högst tio år och tiden inom vilken det ska inledas högst fyra år.

Av särskilda skäl får tillståndsmyndigheten förlänga den tid som föreskrivs i 2 mom. om ansökan görs före utgången av den tiden. I förlängningsbeslutet kan villkoren i tillståndet ses över eller kompletteras.

9 §

När tillstånd upphör att gälla

Ett tillstånd som har beviljats för viss tid upphör att gälla när tiden går ut, om inte något annat föreskrivs i tillståndsbeslutet.

Ett tillstånd som gäller tills vidare upphör att gälla, om de åtgärder som förutsätts i tillståndsbeslutet till väsentliga delar inte har genomförts eller inletts inom den tid som anges i tillståndsbeslutet eller inom den förlängda tid som avses i 8 § 3 mom.

De nyttjanderätter till någon annans egendom som har beviljats i ett tillståndsbeslut upphör att gälla när ett tillstånd som gäller tills vidare upphör att gälla. Detsamma gäller inlösen, om inte äganderätten redan har övergått på tillståndshavaren.

10 §

Allmänna tillståndsvillkor

Ett tillståndsbeslut ska förenas med behövliga villkor om

- 1) undvikande i enlighet med 2 kap. 7 och 8 § av olägenheter som orsakas av projektet eller av dess genomförande,
- 2) istandsättande av landskapet och avlägsnande av spåren av arbetet i övrigt, och
- 3) sådana åtgärder och anordningar som behövs för att bevara förhållandena i vattendraget och grundvattenförekomsten.

Om projektet påverkar vattenståndet eller vattnets lopp i vattendraget, ska tillståndsbeslutet dessutom vid behov innehålla villkor som gäller vattnets maximi- eller miniminivå och regleringen av vattenföringen.

Om ett projekt som är tillståndspliktigt enligt denna lag medför i 5 § i miljöskyddslagen avsedd förorening av miljön i ett vattenområde eller risk för sådan förorening, ska också miljöskyddslagens bestämmelser om meddelande av tillståndsvillkor tillämpas när tillståndsvillkoren meddelas. [\(27.6.2014/531\)](#)

När tillstånd beviljas kan utövandet av den rätt som tillståndet ger begränsas till ett visst ändamål.

11 §

Kontrollskyldighet

I tillståndet ska tillståndshavaren vid behov åläggas att kontrollera hur projektet genomförs och vilka konsekvenser det har. Tillståndsmyndigheten eller, på dess förordnande, den statliga tillsynsmyndigheten eller fiskerimyndigheten kan ålägga flera tillståndshavare att gemensamt kontrollera konsekvenserna av sina verksamheter (*samordnad recipientkontroll*) eller för kontrollen av verksamheten godkänna deltagande i övervakningen inom området. Den samordnade recipientkontrollen kan även gälla kontroll som grundar sig på miljöskyddslagen och denna lag. I beslut om kontroll kan en tillståndshavare beviljas rätt att utföra kontroll och placera anordningar och anläggningar som kontrollen kräver på annans område. Bestämmelser om ersättning av förlust av förmån till följd av kontrollen finns i 13 kap. [\(8.9.2017/611\)](#)

I tillståndet kan tillståndshavaren åläggas att för godkännande förelägga tillståndsmyndigheten eller en av denna förordnad myndighet en kontrollplan för en närmare organisering av den kontroll som avses i 1 mom. i så god tid att kontrollen kan inledas samtidigt som verksamheten inleds eller vid någon annan tidpunkt som är ändamålsenlig med tanke på konsekvenserna av verksamheten.

Den myndighet som fattat ett beslut om samordnad recipientkontroll eller om godkännande av kontrollplanen kan ändra beslutet trots att tillståndet är i kraft. Ärendet kan inledas på initiativ av den myndigheten eller på yrkande av tillståndshavaren, tillsynsmyndigheten, en myndighet som bevakar allmänt intresse, kommunen eller en part som orsakas olägenhet. Beslut om samordnad recipientkontroll ska alltid ändras, om en ny tillståndshavare har ålagts att delta i den samordnade recipientkontrollen.

Det som har ansetts vara nödvändigt för övervakningen enligt det övervakningsprogram för vattnens status som avses i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen ska beaktas när någon åläggs kontrollskyldighet. Uppgifterna från kontrollen av projektet kan utnyttjas vid övervakningen och utarbetandet av förvaltningsplanen enligt lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen.

12 § [\(12.4.2019/505\)](#)

Åläggande av kontrollskyldighet

Beslut om samordnad recipientkontroll och beslut om godkännande av kontrollplanen samt beslut om ändring av sådana beslut ska fattas med iakttagande i tillämpliga delar av förvaltningslagen, om inte beslutet fattas i samband med att tillståndet beviljas eller ändras. Beslutet delges och information om beslutet ges med iakttagande av 11 kap. 22 §. Bestämmelser om begäran om omprövning av beslut finns i 15 kap. 1 § 3 mom.

13 §

Förbindelser

Om ett projekt inverkar på en kungsådra eller allmän farled, ska det i tillståndsbeslutet anges att projektet ska genomföras så, att trafik fortfarande kan idkas i vattendraget utan nämnvärd olägenhet.

Om projektet genomförs i ett vattendrag som är av betydelse för flottningen, ska den projektansvarige i tillståndsbeslutet åläggas att inrätta de anordningar eller anläggningar som behövs för att säkerställa att virket kan framföras, och att skydda projektanläggningarna för flottningsskador.

Om projektet leder till att en förbindelse som tjänar allmänt eller enskilt bruk avbryts eller avsevärt försämras i ett vattenområde eller på dess is eller strand, ska den projektansvarige i tillståndsbeslutet åläggas att bygga en väg, betala kostnaderna för byggandet av en väg eller vidta andra åtgärder för att ordna en förbindelse som uppfyller skäligen krav för dem som behöver förbindelsen.

14 §

Fiskevårdsskyldighet och fiskerihushållningsavgift

Om ett vattenhushållningsprojekt orsakar skada på fiskbeståndet eller fisket, ska den projektansvarige åläggas att vidta åtgärder för att förebygga eller minska skadan (*fiskevårdsskyldighet*) eller att betala fiskerimyndigheten en avgift som motsvarar de skäligen kostnaderna för dessa åtgärder (*fiskerihushållningsavgift*).

När fiskevårdsskyldighet, en fiskerihushållningsavgift eller en kombination av dem påförs, ska projektets art och verkningar, övriga vårdåtgärder som ska vidtas inom det område som berörs av projektets skadliga verkningar och regleringen av fisket beaktas. De åtgärder som ingår i

fiskevårdsskyldigheten får inte medföra sådana kostnader för den projektansvarige som är oskäligen i förhållande till den nytta som kan vinnas genom dem.

Fishevårdsskyldigheten kan bestå av en fiskväg, en restaureringsåtgärd som avser fiskerinäringen, fiskutplantering eller någon annan vårdåtgärd som avser fiskerinäringen, eller en kombination av dessa åtgärder. Vid behov kan fiskevårdsskyldigheten inbegripa kontroll av resultaten av åtgärderna inom det vattenområde som berörs av projektets skadliga verkningar.

Fiskerihushållningsavgiften ska användas till planering och genomförande av åtgärder enligt 1 mom. och till uppföljning av resultatet av dem inom det vattenområde där projektet har skadliga verkningar. Tillståndsmyndigheten kan meddela fiskerimyndigheten föreskrifter om hur avgiften ska användas.

15 §

Plan för fullgörande av fiskevårdsskyldighet och plan för användning av fiskerihushållningsavgift

Den projektansvarige ska göra upp en detaljerad plan för hur den fiskevårdsskyldighet som anges i tillståndet ska fullgöras (*plan för fullgörande av fiskevårdsskyldighet*). Fiskerimyndigheten ska godkänna planen. Ingen plan behöver dock göras upp, om fiskevårdsskyldigheten är ringa och dess innehåll anges i detalj i tillståndet.

Fiskerimyndigheten ska fastställa en plan som specificerar de åtgärder som ska bekostas med fiskerihushållningsavgiften (*plan för användning av fiskerihushållningsavgift*). Om flera fiskerihushållningsavgifter har påförts för förebyggande av olägenheter på samma vattenområde, kan det göras upp en gemensam plan för användningen av avgifterna.

Beslut om godkännande av en plan för fullgörande av fiskevårdsskyldighet och fastställande av en plan för användning av fiskerihushållningsavgift ska fattas i enlighet med bestämmelserna i förvaltningslagen. Beslutet delges och information om beslutet ges med iakttagande av vad som föreskrivs i 11 kap. 22 § om meddelande av och information om beslut om ett ansökningsärende. Bestämmelser om begäran om omprövning av beslut finns i 15 kap. 1 § 3 mom. Beslutet kan ändras på tjänstens vägnar eller på yrkande av den projektansvarige, tillsynsmyndigheten, en myndighet som bevakar allmänt intresse i ärendet, kommunen eller en part som orsakas olägenhet. ([12.4.2019/505](#))

16 §

Tillstånd till förberedelser

Av grundad anledning kan tillståndsmyndigheten i sitt tillståndsbeslut ge sökanden rätt att redan innan beslutet vunnit laga kraft vidta förberedande åtgärder för genomförande av projektet (*tillstånd till förberedelser*). Åtgärderna ska till behövliga delar specificeras i tillståndsbeslutet. Någon annans område får utnyttjas för ovan avsedda åtgärder endast om en sådan rätt fastställs i tillståndet eller om rättsinnehavarna i övrigt samtycker till det.

Tillstånd till förberedelser kan beviljas, om

1) de förberedande åtgärderna kan vidtas utan att den övriga användningen av vattnen eller naturen och dess funktion tillfogas någon avsevärd olägenhet, och

2) förhållandena efter det att åtgärderna har vidtagits till väsentliga delar kan återställas i den händelse att tillståndsbeslutet upphävs eller tillståndsvillkoren ändras.

Tillstånd till förberedelser kan under samma förutsättningar beviljas på separat ansökan som görs under besvärstidens gång eller inom 14 dagar efter besvärstidens utgång. Tillsynsmyndigheterna och de som sökt ändring i ett tillståndsbeslut ska höras om ansökan. Därefter ska beslut fattas utan dröjsmål. Förvaltningsdomstolen och de som sökt ändring ska omedelbart underrättas om att tillstånd till förberedelser har beviljats. Den som har anfört besvär över ett beslut som fattats i huvudsaken får hos förvaltningsdomstolen yrka på upphävande eller ändring av ett avgörande som gäller tillstånd till förberedelser utan att behöva anföra särskilda besvär över det.

17 §

Beslut om tillstånd till förberedelser

I ett beslut om tillstånd till förberedelser ska andra sökande än staten eller en kommun eller samkommun förpliktas att ställa en godtagbar säkerhet innan åtgärder vidtas, om inte detta är uppenbart onödigt. Säkerheten ska täcka ersättningen för de skador, olägenheter och kostnader som kan uppstå om beslutet upphävs eller tillståndsvillkoren ändras. När säkerheter frigges ska 11 kap. 20 § tillämpas.

Tillståndsmyndigheten ska besluta om de ersättningar som har fastställts i tillståndsbeslutet eller en del av dem ska betalas innan de åtgärder som tillståndet till förberedelser avser inleds. Ersättningen får lyftas mot godtagbar säkerhet. Ett beslut av tillståndsmyndigheten som avses i detta moment får inte överklagas.

Beslut som gäller tillstånd till förberedelser får verkställas även om de överklagas. Fullföljdsdomstolen kan förordna att åtgärderna ska avbrytas eller begränsas. Besvär som gäller tillstånd till förberedelser ska behandlas skyndsamt.

18 §

Anmälan om slutförande

Den projektansvarige ska göra en anmälan till tillståndsmyndigheten och den statliga tillsynsmyndigheten om att ett vattenhushållningsprojekt har slutförts eller att en anläggning som hör till projektet har tagits i bruk (*anmälan om slutförande*).

19 §

Avbrytande av projekt

Ett projekt som syftar till att ändra medelvattenståndet eller reglera ett vattendrag ska slutföras, om åtgärder har vidtagits för att genomföra projektet.

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan bevilja tillstånd att avbryta ett projekt som avses i 1 mom. En förutsättning för att tillstånd ska beviljas är att allmänna eller enskilda intressen inte kränks i nämnvärd grad om projektet avbryts.

I beslutet om att avbryta ett projekt ska den projektansvarige åläggas att vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra att skador och olägenheter uppstår till följd av att projektet avbryts och att betala ersättning för de skador som avbrottet orsakar.

20 §

Översyn av tillståndsvillkoren inom en viss tid

I ett beslut om ett tillstånd som gäller tills vidare kan det anges att de tillståndsvillkor som gäller vattenmiljön och dess användning i ett projekt ska ses över inom en viss tid, om detta är nödvändigt för att undvika att projektet medför betydande olägenheter.

I tillståndsbeslutet ska det i ett sådant fall anges när tillståndshavaren senast ska föra frågan om uppdatering av specificerade tillståndsvillkor till tillståndsmyndigheten för prövning och vilka utredningar som då ska läggas fram.

Tillståndsmyndigheten ska i tillämpliga delar behandla ärendet som en tillståndsansökan. Om tillståndshavaren inte har gjort ansökan inom utsatt tid, kan tillståndsmyndigheten på ansökan av den statliga tillsynsmyndigheten eller av någon som lider skada eller olägenhet bestämma att tillståndet ska upphöra att gälla och i samband med detta meddela behövliga bestämmelser.

21 § [\(30.12.2013/1193\)](#)

Annan översyn av tillståndsvillkoren och meddelande av nya villkor

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan se över tillståndsvillkoren och meddela nya villkor, om

1) genomförandet av projektet i enlighet med tillståndsvillkoren har skadliga verkningar som inte har förutsetts när tillståndsvillkoren meddelades och som inte annars kan minskas i tillräcklig utsträckning,

2) genomförandet av projektet i enlighet med tillståndsvillkoren till följd av ändrade förhållanden har skadliga verkningar som inte annars kan minskas i tillräcklig utsträckning,

3) det krävs av säkerhetsskäl, eller

4) översvämning eller torka kan orsaka allmän fara för människors liv, säkerhet eller hälsa, stor skada för allmänna intressen eller stor och omfattande skada för enskilda intressen, och dessa verkningar inte annars kan minskas i tillräcklig utsträckning.

Om inte något annat bestäms i tillståndsbeslutet, ska en ansökan om att tillståndsvillkoren ska ses över eller nya villkor meddelas med stöd av 1 mom. 1 punkten göras inom tio år från det att en anmälan om slutförande enligt 18 § har gjorts.

Översynen av tillståndsvillkoren eller meddelandet av nya villkor med stöd av 1 mom. 2–4 punkten får inte i någon nämnvärd utsträckning minska nyttan av projektet. Sökanden ska med iakttagande i tillämpliga delar av 13 kap. åläggas att ersätta annan än ringa förlust av förmån som översynen eller de nya villkoren medför. Om tillståndsvillkoren ses över eller nya villkor meddelas med stöd av 1 mom. 4 punkten, ska på ersättning för förlust av förmån som detta medför dessutom tillämpas vad som bestäms i 18 kap. 6 § 1 mom.

En ansökan om att tillståndsvillkoren ska ses över eller nya villkor meddelas med stöd av 1 mom. 1–3 punkten kan göras av en innehavare av en enskild förmån som drabbas av skadliga verkningar, kommunen, tillsynsmyndigheten eller den myndighet som bevakar ett allmänt intresse i ärendet. En ansökan med stöd av 1 mom. 4 punkten kan göras av den statliga tillsynsmyndigheten med beaktande av vad som föreskrivs i 18 kap. 3 a §. Tillståndsmyndigheten ska i tillämpliga delar behandla ärendet som en tillståndsansökan.

22 §

Översyn av villkor som gäller fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan ändra villkor som gäller fiskevårdsskyldighet eller en fiskerihushållningsavgift, om förhållandena har förändrats väsentligt. En skyldighet som har visat sig oändamålsenlig med tanke på fiskerinäringen kan dessutom ses över, om resultatet med tanke på denna näring kan förbättras utan att kostnaderna för fullgörandet av skyldigheten avsevärt ökar.

Om någon har påförts en årlig fiskerihushållningsavgift och den kostnadsnivå som avgiften baserades på har förändrats, ska fiskerimyndigheten ta ut avgiften justerad enligt den stegrade kostnadsnivån. Justeringen görs i hela tiotal procent och i övrigt enligt de grunder som tillståndsmyndigheten anger.

Vid oenighet om justeringen av avgiften kan ärendet genom ansökan hänskjutas till tillståndsmyndigheten. Fiskerimyndigheten ska utan dröjsmål restituera den del av fiskerihushållningsavgiften som överstiger den avgift som senare har påförts genom beslut av tillståndsmyndigheten.

23 §

Ändring av tillståndsvillkor på ansökan av tillståndshavaren

Om det vid genomförandet av ett vattenhushållningsprojekt visar sig ändamålsenligt att ändra tillståndsvillkoren, kan tillståndsmyndigheten ändra villkoren på ansökan av tillståndshavaren. Detta förutsätter att ändringen är av ringa betydelse och inte nämnvärt kränker någon annans rätt eller fördel. Tillståndsmyndigheten ska i tillämpliga delar behandla ärendet som en tillståndsansökan.

24 §

Ansökan om att ett tillstånd ska upphöra att gälla

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan besluta att ett tillstånd ska upphöra att gälla, om

- 1) tillståndshavaren inte längre finns eller det inte utan svårighet kan redas ut vem som är tillståndshavare,
- 2) projektet har mist sin ursprungliga betydelse, eller
- 3) tillståndshavaren begär det.

I de fall som avses i 1 mom. 2 punkten ska tillståndshavaren, om denne så yrkar, ges tillfälle att iståndsätta de konstruktioner som ingår i projektet eller att vidta någon annan åtgärd genom vilken den nytta av projektet som legat till grund för beviljandet av tillståndet kan återställas till väsentliga delar. Tillståndshavaren ska åläggas att vidta åtgärden inom skälig tid vid påföljd att tillståndet annars upphör att gälla och att de förpliktelser som ålagts med stöd av 25 § träder i kraft.

I de fall som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten tillämpas i fråga om rätten att inleda ansökan det som föreskrivs i 14 kap. 14 §. Med samtycke av tillståndshavaren kan sökanden i de fall som avses i 1 mom. 3 punkten också vara någon annan part.

25 §

Beslut om att ett tillstånd upphör att gälla

Ett beslut om att ett tillstånd upphör att gälla ska innehålla behövliga bestämmelser om avlägsnande av konstruktioner som ingår i det projekt som avses i tillståndet, med beaktande av det som föreskrivs i 2 kap. 9 § 2 och 3 mom. och i 24 § 2 mom. i detta kapitel. På förelägganden om avlägsnande av konstruktioner tillämpas dessutom 14 kap. 4, 5 och 8 §.

I de fall som avses i 24 § 1 mom. 1 punkten kan sökanden i beslutet beviljas tillstånd att bevara en konstruktion eller rätt att lösa in en konstruktion utan ersättning. Motsvarande tillstånd att bevara en konstruktion kan beviljas också i de fall som avses i 1 mom. 2 punkten, om den som äger konstruktionen har överlåtit den till sökanden.

I ett beslut om att ett tillstånd upphör att gälla ska det anges att nyttjanderätter till någon annans egendom också upphör att gälla. Detsamma gäller inlösen, om inte äganderätten redan har övergått till tillståndshavaren.

4 kap

Uttag av vatten

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på uttag av ytvatten och grundvatten. Med uttag av ytvatten avses i detta kapitel att vatten tas från ett vattendrag eller från en rännil eller ett dike.

I fråga om uttag av konstgjort grundvatten tillämpas det som i detta kapitel föreskrivs om uttag av grundvatten. När ytvatten leds in i marken för konstgjord grundvattenbildning ska dessutom 16, 17 och 28 § i miljöskyddslagen beaktas. ([27.6.2014/531](#))

När vatten tas ur ett vattendrag för ett samhälles behov tillämpas dessutom det som föreskrivs i lagen om vattentjänster och med stöd av den.

2 §

Uttag av vatten från eget område

Trots vad som föreskrivs i 3 kap. 2 § 2 mom. får ägaren till eller innehavaren av ett vattenområde utan tillståndsmyndighetens tillstånd ta ytvatten för sedvanlig förbrukning på sin fastighet.

Om vattnet i ett vattendrag inte förslår för alla som behöver det för det ändamål som avses i 1 mom., kan den kommunala miljöförvaltningsmyndighet på ansökan genom ett beslut begränsa uttaget av vatten från vattenområdet med beaktande av behoven hos dem som använder vattnet. I beslutet ska det anges om bestämmelserna gäller tills vidare eller för viss tid. Bestämmelserna kan ändras genom ett nytt beslut, om förhållandena förändras.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller också rätten för områdets ägare eller innehavare att ta grundvatten. Den som är delägare i en fastighet eller ett område som är i gemensam ägo har rätt

att med de begränsningar som föreskrivs i denna lag ta grundvatten från detta område på ett sätt som inte medför olägenheter eller störningar för andra delägare eller hindrar dem från att på motsvarande sätt använda grundvatten från området.

3 § [\(8.9.2017/611\)](#)

Uttag av ytvatten från annans vattenområde

Ägaren till eller innehavaren av en fastighet får ta ytvatten från annans vattenområde för sedvanlig förbrukning på sin fastighet samt på vattenområdet placera en anordning eller en ledning som krävs för uttaget, förutsatt att uttaget inte får följder som avses i 3 kap. 2 §. Dessutom förutsätts det att uttaget inte medför olägenheter för dem som tar vatten från samma vattenområde med stöd av tillstånd från tillståndsmyndigheten eller med stöd av ägande eller innehav av vattenområdet.

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan bevilja rätt till annat uttag av ytvatten än vad som avses i 1 mom. och rätt att på annans område placera anordningar som behövs för det ändamålet.

4 §

Uttag av grundvatten från annans område

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan bevilja rätt att ta grundvatten på annans område och att där placera anordningar som behövs för detta ändamål, om uttaget inte kräver tillstånd enligt 3 kap. 2 eller 3 §.

Rätt att ta grundvatten kan beviljas för sedvanlig förbrukning på en fastighet, ordnandet av ett samhälles vattentjänster eller ett annat allmänt behov eller för sådan industriell eller ekonomisk verksamhet som det är särskilt viktigt att få grundvatten för. En förutsättning för att rätt att ta grundvatten ska beviljas är att vattnet fortfarande förslår för behoven hos områdets ägare eller innehavare, dem som är bosatta i området, företag som är belägna där och bosättning som kan väntas uppstå där samt att åtgärden inte vållar dessa oskäligen störningar eller olägenheter.

Rätt att ta vatten ur annans brunn eller vattentäkt kan beviljas endast med ägarens samtycke.

5 §

Sammanjämkning av behoven att ta vatten

När tillståndsärenden som gäller uttag av vatten avgörs ska behoven av att ta vatten ur en vattenförekomst sammanjämkas.

Om vattnet inte förslår för alla behov, ska följande inbördes företrädesordning tillämpas:

- 1) uttag av vatten för sedvanlig förbrukning på en fastighet i närheten av uttagsplatsen,
- 2) uttag av vatten för samhällets vattentjänster på orten,
- 3) uttag av vatten för industriellt bruk på orten eller i övrigt för användning på orten och uttag av vatten för samhällets vattentjänster utanför orten,

4) uttag av vatten för att ledas eller transporteras för användning någon annanstans för något annat syfte än ett samhälles vattentjänster.

6 §

Beslut om uttag av vatten

Av ett beslut som gäller uttag av vatten ska syftet med uttaget, uttagsplatsen och maximiuttaget framgå.

Utöver bestämmelserna om tillståndsvillkor i 3 kap. ska det i beslutet meddelas behövliga bestämmelser om placeringen av vattenledningen eller vattentäkten, övervakningen av hur mycket vatten som tas och de åtgärder som är tillåtna för att trygga vattentjänsterna i särskilda situationer inom vattenförsörjningen.

Om behovet av att ta vatten har upphört annat än tillfälligt eller har minskat väsentligt och någon annan behöver beviljas rätt att ta vatten ur samma vattenförekomst, kan tillståndsmyndigheten se över bestämmelserna i beslutet om uttag av vatten. Ärendet ska behandlas med iakttagande i tillämpliga delar av det som i 11 kap. föreskrivs om ansökningsförfarandet.

7 §

Giltighetstiden för tillstånd att ta vatten

I syfte att säkerställa att ett samhälles vattentjänster inte störs kan ett tillstånd att ta vatten helt eller delvis beviljas utan att det fastställs en i 3 kap. 8 § 2 mom. avsedd tidsfrist som vattenuttaget måste påbörjas inom.

8 §

Placering av vattenledningar och anordningar

I ett beslut som gäller uttag av vatten kan någon beviljas rätt att placera en vattenledning på annans område, om ledningen tjänar uttaget. En vattenledning ska placeras på någon annans område på ett sådant sätt att den medför så liten olägenhet som möjligt. Området där vattenledningen finns får inte användas så att ledningen kan ta skada eller underhållet av den försvåras på ett oskäligt sätt.

När det gäller att placera vattenledningar i andra fall än vid beslut om uttag av vatten, ska det som föreskrivs i 132 § i bygglagen tillämpas. ([21.4.2023/774](#))
2 mom. har ändrats genom L [774/2023](#), som träder i kraft 1.1.2025. Den tidigare formen lyder:
När det gäller att placera vattenledningar i andra fall än vid beslut om uttag av vatten, ska det som föreskrivs i 161 a § i markanvändnings- och bygglagen tillämpas.

Det som i denna paragraf föreskrivs om vattenledningar gäller också mindre anordningar och anläggningar som hör till ledningarna samt sådana avlopp och andra ledningar för uttag av vatten eller avledande av avloppsvatten som placeras i samma schakt som vattenledningen samtidigt med den.

9 §

Avvikelse från tillstånd att ta vatten

Den som har tillstånd att ta vatten får i speciella situationer inom vattenförsörjningen utan tillstånd av tillståndsmyndigheten tillfälligt leverera vatten också för sådan användning som inte avses i tillståndet att ta vatten, om detta är nödvändigt för att säkerställa att ett samhälles vattentjänster kan fungera störningsfritt eller av något annat jämförbart vägande skäl.

Den statliga tillsynsmyndigheten ska underrättas om åtgärder som avses i 1 mom.

10 §

Begränsning av vattenuttaget

Om långvarig torka eller någon annan jämförbar orsak leder till en avsevärd minskning av tillgången på vatten, kan tillståndsmyndigheten på ansökan ålägga ägaren till en vattentäkt att för viss tid begränsa den vattenmängd som får tas ur den för att trygga tillgången till vatten för sedvanlig förbrukning på en fastighet eller vattentjänsterna i ett samhälle.

Om begränsningen orsakar ägaren till vattentäkten eller tillståndshavaren oskälig förlust av förmån, kan tillståndsmyndigheten på ansökan bestämma att förlusten ska ersättas av den som har ansökt om begränsningen och av andra som får avsevärd nytta av den.

11 §

Skyddsområde för en vattentäkt

Tillståndsmyndigheten kan i ett beslut om uttag av vatten eller separat förordna att ett område kring en grundvattentäkt ska vara skyddsområde. Ett skyddsområde kan fastställas, om det är nödvändigt att begränsa användningen av området för att trygga vattenkvaliteten eller grundvattenförekomstens avkastningsförmåga. Skyddsområdet får inte göras större än nödvändigt. Yrkandet eller ansökan om att ett skyddsområde ska fastställas kan göras av den projektansvarige, tillsynsmyndigheten eller en part.

Under de förutsättningar som anges i 1 mom. kan det också förordnas att ett område kring en ytvattentäkt ska vara skyddsområde.

Ett beslut om att inrätta ett skyddsområde ska iakttas även om det överklagas.

12 §

Skyddsområdesbestämmelser

I ett beslut om att inrätta ett skyddsområde ska det meddelas sådana bestämmelser om skyddsåtgärder, andra inskränkningar i användningen av skyddsområdet och övervakningen av att bestämmelserna iakttas som är nödvändiga för att trygga tillgången till vatten (*skyddsområdesbestämmelser*). Bestämmelserna får inte vara strängare än nödvändigt. Vattentäktens ägare eller innehavare ska ersätta den förlust av förmån som bestämmelserna orsakar någon annan.

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan bevilja undantag från skyddsområdesbestämmelserna i enskilda fall. I 47 § 4 mom. i miljöskyddslagen föreskrivs om beviljande av undantag i samband med miljötillståndsärenden. ([27.6.2014/531](#))

Det som i 3 kap. 21 § föreskrivs om översyn av tillståndsvillkoren gäller i tillämpliga delar skyddsområdesbestämmelserna.

13 § ([8.9.2017/611](#))

Lösningsrätt på skyddsområde

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan ge ägaren till eller innehavaren av en vattentäkt som tjänar ordnandet av ett samhälles vattentjänster eller tillgodoser något annat allmänt behov rätt att lösa in ett område som är beläget inom ett skyddsområde, om området behövs för anordningar eller anläggningar som tjänar uttaget av vatten.

5 kap

Dikning

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på dikning och på användning och underhåll av diken. Med dikning avses att någon i avsikt att torrlägga mark eller annars avleda vatten som hindrar användningen av ett område

- 1) anlägger ett dike,
- 2) utvidgar eller rätar ut ett dike, en rännil eller en bäck, eller
- 3) rensar en rännil eller en bäck som inte omfattas av 6 kap.

Detta kapitel tillämpas också på avledande av avloppsvatten i enlighet med miljöskyddslagen.

2 §

Definitioner

I detta kapitel avses med

- 1) *torrläggingsområde* marker för vilka samfällad dikning medför nytta,
- 2) *nytta av dikning* ökningen av markens bruksvärde för det ändamål som marken används för eller som den med beaktande av omständigheterna närmast kan användas för,
- 3) *nyttotagare* ägaren eller ägarna till en fastighet som får nytta av dikningen,
- 4) *samfällad dikning* dikning där torrläggingsområdet består av fastigheter som tillhör olika markägare,
- 5) *aktiv delägare* en nyttotagare som har yrkat på dikning eller omfattat ett sådant yrkande eller som i syfte att få ökad nytta har yrkat på en ändring av en dikningsplan, och
- 6) *passiv delägare* en nyttotagare som inte är aktiv delägare.

Om det i ett vattentjänstverks avlopp vars syfte är att leda dag- eller dräneringsvatten leds ut vatten från vattentjänstverkets avloppsnät, ska det område som avloppsnätet täcker eller en del av det behandlas som ett särskilt avsnitt av torrläggingsområdet. Vattentjänstverket anses då vara nyttotagare.

3 §

Tillståndsplikt för dikning

För dikning och för användning och underhåll av dike krävs tillstånd enligt denna lag av tillståndsmyndigheten, om dikningen, användningen eller underhållet kan leda till

- 1) förorening enligt 5 § 1 mom. 2 punkten i miljöskyddslagen på ett vattenområde, eller [\(27.6.2014/531\)](#)
- 2) följer som avses i 3 kap. 2 §, med undantag för ändrad vattenföring i en bäck på grund av dikning som endast utförs på området ovanför bäcken.

4 §

Behovet av dikningsförrättning

Ett dikningsärende som enligt 3 § inte kräver tillstånd av tillståndsmyndigheten ska behandlas vid en dikningsförrättning, om

- 1) dikningen leder till att ett översvåmningsområde försvinner eller minskas eller till att vattnens avrinningsriktning avsevärt förändras,

2 punkten har upphävts genom L [30.12.2013/1193](#). [\(30.12.2013/1193\)](#)

- 3) diket måste anläggas under en landsväg, järnväg, kabel, gasledning, vattenledning, värmeledning eller ett avlopp och väghållaren, banhållaren eller ägaren till kabeln, gasledningen, vattenledningen, värmeledningen eller avloppet inte har gett sitt samtycke till åtgärden,

- 4) ingen överenskommelse kan nås om samfärdad dikning och det finns minst tre nyttotagare, eller

- 5) det är fråga om att ändra en plan som har beslutats tidigare vid en dikningsförrättning eller att bilda eller upplösa en dikningssammanslutning eller om medlemmarnas rättigheter och skyldigheter i sammanslutningen.

Det som i 1 mom. 3 punkten föreskrivs om att anlägga ett nytt dike gäller också utvidgning av en befintlig bädd.

5 §

Den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens behörighet i dikningsärenden

Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten behandlar sådana meningsskiljaktigheter i fråga om dikning som inte kräver tillstånd enligt 3 § eller som inte ska behandlas vid en dikningsförrättning med stöd av 4 § och som förädlas av

- 1) anläggandet av ett dike på någon annans mark eller genom någon annans enskilda väg,
- 2) en ändring av sträckningen på ett dike,
- 3) ledandet av vatten till ett dike eller en bäck på någon annans mark, eller
- 4) något annat motsvarande skäl.

För behandlingen av ärenden som gäller meningsskiljaktigheter gäller i tillämpliga delar det som i 11 kap. föreskrivs om ansökningsförfarandet.

6 §

Anmälan om dikning

Den projektansvarige ska göra en anmälan till den statliga tillsynsmyndigheten om annan än obetydlig dikning minst 60 dygn innan dikningen inleds. Om den projektansvarige inte är en fysisk person, ska anmälan göras elektroniskt. Tillsynsmyndigheten kan av särskilda skäl godkänna att anmälan lämnas in på papper. Anmälan behöver dock inte göras om det har förordnats om dikningen i ett beslut enligt 3–5 §, en vägplan enligt lagen om trafiksystem och landsvägar ([503/2005](#)) eller en järnvägsplan enligt banlagen ([110/2007](#)). Anmälan ska innehålla uppgifter om den projektansvarige och en beskrivning av projektet, dess miljökonsekvenser och dess influensområde. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet. ([12.4.2019/505](#))

Den statliga tillsynsmyndigheten ska vid behov uppmana den projektansvarige att ansöka om tillstånd enligt 3 § hos tillståndsmyndigheten eller om dikningsförrättning enligt 4 §.

7 §

Genomförande av dikning

Vid dikning ska 2 kap. 7 och 8 § iakttas. Dikningen ska dessutom genomföras så att inte någon annans område blir vattendränkt eller orsakas annan förlust av förmån. Om den förlust av förmån som orsakas genom att marken blir vattendränkt eller av andra orsaker dock är avsevärt mindre än de kostnader det skulle innebära för den projektansvarige att förebygga en sådan konsekvens, får den projektansvarige ersätta förlusten av förmån med pengar.

Parterna får avtala om att bilda eller utvidga ett våtmarksområde som minskar dikningskostnaderna eller främjar miljövården eller skyddet mot översvämningar och om eventuell ersättning för förlust av förmån till följd av dessa åtgärder.

Av ett område som tillhör en samfällighets icke konstituerade delägarlag eller av en del av ett sådant område kan det genom beslut vid en dikningsförrättning bildas ett våtmarksområde eller en del av ett sådant område, om åtgärden inte orsakar nämnvärd olägenhet med tanke på användningen av området.

8 §

Underhåll och användning av diken

Nyttotagaren eller nyttotagarna ska underhålla ett dike på det sätt som föreskrivs i 7 §. Om det har bildats en dikningssammanslutning för att sköta de angelägenheter som följer av dikningen, ska sammanslutningen se till att diket underhålls.

Om ett dike som helhet betraktat kan anses ha förvandlats till en bädd i ett naturliknande tillstånd, ska det som i detta kapitel föreskrivs om dikning tillämpas på underhållet och användningen av diket, oberoende av det som föreskrivs i 1 mom.

Marken kring en rörledning för avrinnings- eller avloppsvatten får inte användas så att rörledningen kan ta skada eller underhållet av den försvåras på ett oskäligt sätt.

9 §

Rätt till dikning på annans område

Om avtal inte träffas mellan nyttotagaren och ägaren till ett område som behövs för att genomföra dikningen, kan nyttotagaren ges rätt att

- 1) leda in vatten i annans dike,
- 2) på annans mark anlägga ett dike eller en skyddsvall eller pumpstation som behövs för dikningen, eller
- 3) rensa en bäck eller rännil på någon annans mark.

En rätt som avses i 1 mom. kan beviljas, om den behövs för en ändamålsenlig torrläggning av marken eller för förebyggande av en konsekvens som avses i 7 § 1 mom. Rätt att leda in vatten i annans rördike kan beviljas endast om det inte annars är möjligt att avleda vattnet utan oskäligen kostnader. Den kommunala miljövårdsmyndigheten beslutar om huruvida denna rätt ska beviljas, om inte dikningen kräver tillstånd av tillståndsmyndigheten eller beslut vid en dikningsförrättning.

I ärenden som gäller beviljande av sådan rätt som avses i 1 mom. 2 punkten på detaljplaneområden tillämpas 132 § 2 och 3 mom. i bygglagen, om inte

- 1) ärendet gäller ett stranddetaljplaneområde som avses i 10 kap. i lagen om områdesanvändning,
- 2) dikningen tjänar torrläggning av jord- och skogsbruksområden som finns anvisade i detaljplanen,
- 3) dikningen till största delen sker utanför detaljplaneområdet,
- 4) dikningen medför olägenheter eller behov att avleda vatten för en fastighet som ägs av tredje man, eller
- 5) dikningen kräver tillstånd av tillståndsmyndigheten eller beslut vid en dikningsförrättning.

(21.4.2023/774)

3 mom. har ändrats genom L [774/2023](#), som träder i kraft 1.1.2025. Den tidigare formen lyder:

I ärenden som gäller beviljande av sådan rätt som avses i 1 mom. 2 punkten på detaljplaneområden tillämpas 161 a § 2 och 3 mom. i markanvändnings- och bygglagen, om inte

- 1) ärendet gäller ett stranddetaljplaneområde som avses i 10 kap. i markanvändnings- och bygglagen,
- 2) dikningen tjänar torrläggning av jord- och skogsbruksområden som finns anvisade i detaljplanen,
- 3) dikningen till största delen sker utanför detaljplaneområdet,

4) dikningen medför olägenheter eller behov att avleda vatten för en fastighet som ägs av tredje man, eller

5) dikningen kräver tillstånd av tillståndsmyndigheten eller beslut vid en dikningsförrättning.

10 §

Genomförande av dikning på annans område

Ett dike som anläggs på annans område ska läggas på rån mellan fastigheterna eller i övrigt på en sådan plats att det orsakar fastighetsägaren så liten olägenhet som möjligt. Ett öppet dike som inte anläggs på rån får inte anläggas på någon annans område som tagits i särskilt bruk, om inte ägaren till området samtycker till detta, och inte heller på någon annans täckdikade område, om det inte är nödvändigt. Till diket räknas på vardera sidan om bädden en dikesren med en bredd på en meter, om det inte har bestämts att den ska vara bredare eller markens beskaffenhet förutsätter en bredare dikesren.

Markägaren har rätt att tillgodogöra sig den jord som tagits upp ur diket. Om markägaren inte vill använda jorden, ska den projektansvarige antingen placera jorden vid sidan av diket eller någon annanstans där den inte orsakar markägaren olägenhet och inte hindrar vatten från att rinna in i diket eller medför att dikesslätten rasar, eller så ska den projektansvarige föra bort jorden.

Ett dike som tjänar torrläggningen av annans fastighet får inte utan grund täppas till eller vattnets lopp i diket hindras. När ett dike har anlagts på annans område, kan ägaren till området beviljas rätt att ändra dikets läge och sträckning på egen bekostnad, om ändringen inte minskar nyttan av diket eller medför nämnvärda merkostnader för nyttotagaren.

11 §

Beständigheten av en rätt som gäller dikning

En sådan rätt att anlägga ett dike på annans mark och att leda in vatten i annans dike som grundar sig på ett skriftligt avtal mellan parterna eller på ett beslut som avses i 9 § gäller oberoende av senare förändringar i äganderätten till fastigheterna.

Om ett dike som tidigare har funnits på endast en fastighets område till följd av en ändring i fastighetsindelningen kommer att ligga på flera fastigheters områden och inget annat har överenskommit eller bestämts, anses diket ha blivit anlagt på annans mark med stöd av avtal. På ett sådant dike tillämpas det som föreskrivs i 1 mom.

I ett nytt beslut om dikning får det med stöd av bestämmelserna i detta kapitel göras ändringar i tidigare beslut eller i övrigt i rättsförhållanden som gäller dikningen.

12 §

Ersättning för förlust av förmån och ansvar för avledning av vatten

En förlust av förmån till följd av dikning eller till följd av en rätt som avses i 9 § ska ersättas i enlighet med 13 kap.

Om vatten leds in i en bäck på annans område, har markägaren rätt att få ersättning endast för det område som tagits i bruk för en ny bäckfåra eller för en avsevärd utvidgning av bäckfåran.

Den som leder in vatten i annans dike eller i en bäck som någon annan har rensat är skyldig att betala ersättning för kostnaderna för att anlägga diket eller rensa bäcken. Den som leder in vatten i annans dike är också skyldig att delta i en behövlig utvidgning och behövligt underhåll av diket. Ersättningen ska fastställas med beaktande av bestämmelserna om samfällad dikning i detta kapitel.

Om ett rördike behöver utvidgas för att vatten ska ledas in i diket med stöd av en rätt som avses i 9 §, ska utvidgningen och eventuellt tilläggssarbete utföras av den som leder in vatten i diket.

13 §

Farleder och ledningslinjer

Om det för dikning är nödvändigt att anlägga ett nytt dike under en landsväg, järnväg, kabel eller gasledning, att flytta en kabel eller gasledning eller att utvidga en bäck eller ett dike som går genom en väg, har den projektansvarige rätt att yrka att åtgärden ska utföras på ett sådant sätt att marken ovanför vägen, järnvägen, kabeln eller gasledningen kan torrläggas till det djup som har fastställts i enlighet med 15 § 2 mom.

Den projektansvarige ska på egen bekostnad anlägga det i 1 mom. avsedda diket och utvidga bädden. Väghållaren, banhållaren eller ägaren till en kabel eller gasledning ska dock på egen bekostnad anlägga och underhålla broar och trummor och grunderna för dem eller flytta kabeln eller gasledningen.

Om de kostnader som avses i 2 mom. blir oskäligt höga i jämförelse med nyttan av dikningen, är väghållaren, banhållaren eller ägaren till kabeln eller gasledningen inte skyldig att anlägga bron eller trumman eller flytta kabeln eller gasledningen. Denne ska dock ersätta den förlust av förmån som följer av att en torrläggning av marken som ska anses nödvändig förhindras. Ingen ersättning ska dock betalas för en förlust av förmån som har blivit ersatt redan tidigare.

Om det för dikning enligt detta kapitel är nödvändigt att anlägga ett nytt dike under en enskild väg eller att utvidga en bäck eller ett dike som går genom en sådan väg, och en ny bro eller trumma därför behöver anläggas eller en befintlig bro eller trumma ändras, ska arbetet på den projektansvariges bekostnad utföras på ett sådant sätt att bron eller trumman efter det att arbetet slutförts är i ett skick som är minst likvärdigt med det tidigare. Väghållaren svarar för underhållet av bron eller trumman.

14 §

Användning av annans dike för annat än torrläggning av mark

Om avtal inte träffas om saken, kan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten på ansökan bevilja rätt att leda vatten i annans dike också när det inte är fråga om att avleda vatten som hindrar användningen av ett område. Om saken har anknytning till ett miljötillståndsärende beviljas denna rätt dock av den behöriga tillståndsmyndighet som avses i 34 § i miljöskyddslagen. ([27.6.2014/531](#))

Rätt att leda in vatten i annans dike kan beviljas, om detta inte orsakar oskälig olägenhet. Rätt att leda in vatten i ett dike som sträcker sig genom ett område som tillhör någon annan och som tagits i särskilt bruk får dock inte beviljas.

Den som beviljas rätt att leda in vatten i annans dike är skyldig att utföra sådana arbeten för att utvidga, istandsätta och underhålla diket som orsakas av att vatten ska ledas in i det och att se till

att åtgärden inte orsakar skada eller olägenhet som kan undvikas till skälig kostnad. Ett beslut som avses i 1 mom. kan vid behov förenas med behövliga villkor om hur arbetet ska utföras.

Om en åtgärd som avses i 3 mom. är till nytta för någon annan, tillämpas i fråga om dennes skyldighet att delta i kostnaderna för åtgärderna och i fråga om förfarandet vid föreläggande att delta i kostnaderna det som föreskrivs om dikning. Om nyttan av att leda in vattnet i diket har ökat på grund av förändringar i ledande av vattnet, kan fördelningen av underhållsansvaret mellan nyttotagarna ses över så att den motsvarar den förändrade situationen.

15 §

Uppgörande av dikningsplan

Om dikningen kräver tillstånd av tillståndsmyndigheten eller beslut vid en dikningsförrättning eller om ärendets art eller omfattning i övrigt kräver det, ska det göras upp en dikningsplan.

Dikningsplanen ska innehålla uppgifter om projektet, hur det ska genomföras och torrlägningsdjupet, en redogörelse för nyttan av projektet och en bedömning av dess konsekvenser. När torrlägningsdjupet fastställs ska markens beskaffenhet, lutningsförhållandena och torrlägningsbehovet beaktas. Närmare bestämmelser om dikningsplanens innehåll, fastställande av torrlägningsdjupet och indelningen av torrlägningsområdet i avsnitt får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Sökanden eller någon annan nyttotagare ansvarar för att det görs upp en dikningsplan. Innan dikningsplanen fastställs ska tillståndsmyndigheten eller förrättningsmannen göra de ändringar i och tillägg till planen som behövs enligt denna lag. Om det enligt 1 mom. ska göras upp en dikningsplan och ingen plan har lagts fram, ska förrättningsmannen eller tillståndsmyndigheten se till att en dikningsplan inhämtas.

16 §

Fastställande av dikningsplan

I ett tillståndsbeslut eller det beslut som fattas vid en dikningsförrättning ska det fastställas en dikningsplan, ett anknytande kostnadsförslag och en fördelningslängd över fördelningen av kostnaderna.

När en dikningsplan fastställs vid en dikningsförrättning ska det beslutet förenas med behövliga villkor om genomförande av projektet och om kontrollen av dess konsekvenser, med iakttagande i tillämpliga delar av 3 kap. 10 § 1 mom. och 11 § 1 mom. Det som i 3 kap. 8 § 2 och 3 mom. föreskrivs om tiden för att genomföra ett projekt och om förlängning av den tiden gäller i tillämpliga delar också dikningsplaner som ska fastställas vid en dikningsförrättning.

Dikning får verkställas enligt en fastställd dikningsplan. När dikningen verkställs får det vid behov göras mindre avvikelser från den fastställda dikningsplanen utan att planen ändras, om detta inte nämnvärt påverkar kostnaderna och nyttan av dikningen.

17 §

Deltagande i samfällid dikning

Samtliga nyttotagare har rätt att delta i samfälld dikning. Varje nyttotagare har rätt att yrka att dikningen ska genomföras så att den medför största möjliga nytta också för dennes mark, dock utan att det ursprungliga syftet med dikningen ändras eller kostnaderna ökar oskäligt.

På yrkande av en nyttotagare är de övriga nyttotagarna skyldiga att delta i samfälld dikning.

18 §

Dikningsplan för samfälld dikning

En dikningsplan för samfälld dikning ska fastställas i den omfattning som är nödvändig för att dikningen ska kunna verkställas för de aktiva delägarnas vidkommande.

Efter slutsammanträdet vid dikningsförrättningen har de aktiva delägarna inte rätt att avstå från projektet. Dikningsplanen får dock inte fastställas, om alla aktiva delägare avstår från att yrka på dikning.

19 §

Ansvar för kostnaderna

Som dikningskostnader betraktas de kostnader som orsakas av

- 1) planeringen av projektet, behandlingen av ärendet och anskaffningen av medel,
- 2) skötseln av dikningssammanslutningens angelägenheter medan projektet genomförs,
- 3) genomförandet av projektet och ersättningen för den förlust av förmån som projektet leder till, och
- 4) andra jämförbara åtgärder i samband med projektet.

Om inte något annat föreskrivs nedan ska nyttotagarna i förhållande till den nytta som de får av den samfällda dikningen svara för dikningskostnader som orsakas av att marken torrläggs till det djup som avses i 15 § 2 mom. i ett torrlägningsområde eller på ett avsnitt av ett torrlägningsområde eller av att vatten leds i något annat syfte. Nyttotagarna får komma överens om att kostnaderna ska fördelas på något annat sätt än det som föreskrivs i detta kapitel.

Nyttotagarna ska svara för underhållskostnaderna i enlighet med 2 mom., om inte särskilda skäl kräver en annan fördelning av kostnaderna. Den som inte längre har någon nytta av ett samfällt dike till följd av att ett nytt dike har anlagts eller förhållandena i övrigt har förändrats, ska befrias från att delta i underhållskostnaderna. Om nyttan av att leda in vattnet i diket har ökat på grund av förändringar i ledandet av vattnet, kan fördelningen av underhållsansvaret mellan nyttotagarna ses över så att den motsvarar den förändrade situationen.

Om ett torrlägningsområde har indelats i avsnitt och ett visst avsnitt är beläget så att ett samfällt dike inte behöver anläggas på det för att torrlägga ett annat avsnitt, ska det vid fördelningen av dikningskostnaderna fastställas till vilka delar och i vilket förhållande nyttotagarna av det avsnitt där något dike inte behöver anläggas ska svara för de kostnader som hänför sig till torrlägningsområdet.

20 §

Nyttotagares solidariska ansvar

Om en nyttotagare inte betalar sin andel av dikningskostnaderna, är de övriga nyttotagarna skyldiga att betala denna andel. Den ska delas mellan nyttotagarna i samma förhållande som dikningskostnaderna.

Om andelen kan drivas in senare hos den som har försummat att betala sin andel, ska medlen fördelas enligt samma grunder mellan dem som har betalat andelen.

21 §

Kostnadernas maximibelopp

En aktiv delägare svarar för kostnaderna för samfälld dikning högst till det belopp som det skulle kosta att torrlägga denna delägares område separat. Om det vid fördelningen av kostnaderna mellan nyttotagarna visar sig att någons andel blir större än beloppet i fråga, ska denna nyttotagares andel begränsas till det beloppet.

En passiv delägare är skyldig att delta i dikningskostnaderna högst med ett belopp som motsvarar den nytta som den samfällda dikningen medför för delägares område. I ett beslut om dikning kan en passiv delägare ges rätt att betala sin andel inom en tid av högst tio år. Delägaren är då skyldig att årligen betala ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen ([633/1982](#)) på det obetalda beloppet.

22 §

Dikningssammanslutning

För samfälld dikning ska det bildas en dikningssammanslutning, om nyttotagarna är minst tre och

1) det krävs tillstånd av tillståndsmyndigheten för dikningen,

2) inget avtal kan nås om samfälld dikning, eller

3) någon av nyttotagarna yrkar att en sammanslutning ska bildas och en sammanslutning ska anses nödvändig för genomförandet av dikningen, underhållet av dikena eller skötseln av andra angelägenheter som beror på dikningen.

En sammanslutning kan under de förutsättningar som anges i 1 mom. bildas också på yrkande av tillsynsmyndigheten, om nyttotagarna inte har vidtagit åtgärder för att bilda en sammanslutning och en sådan fortfarande ska anses nödvändig för skötseln av angelägenheter som beror på dikningen.

23 §

Medlemmar i en dikningssammanslutning

Medlemmar i en dikningssammanslutning är dess nyttotagare.

Den som senare vill leda in vatten i ett samfällt dike anlagt av en dikningssammanslutning och som kan anses få nytta av dikningen ska antas som medlem genom ett beslut av sammanslutningens stämma. Stämman ska fastställa nyttotagarens andel av dikningskostnaderna.

Om fastighetsindelningen ändras på torrlägningsområdet för samfällad dikning, blir ägaren till en ny fastighet medlem i dikningssammanslutningen till den del som fastighetens område ingår i torrlägningsområdet.

24 §

Bildande av dikningssammanslutning och sammanslutningens stadgar

En dikningssammanslutning ska bildas när ett dikningsärende behandlas av tillståndsmyndigheten eller vid en dikningsförrättning, om inte nyttotagarna avtalar något annat om bildandet. Om en dikningssammanslutning med stöd av 22 § 2 mom. bildas på yrkande av tillsynsmyndigheten, ska ärendet avgöras vid en dikningsförrättning.

Den myndighet som avgör dikningsärendet ska fastställa sammanslutningens stadgar, medlemmarnas rösträtt och deras andelar av dikningskostnaderna samt utse de första ombudsmännen.

25 §

Beslutsfattandet i dikningssammanslutningar

I en dikningssammanslutning har varje medlem en rösträtt som motsvarar förhållandet mellan dikningskostnaderna och den andel som medlemmen i dikningsplanen har ålagts att betala.

Ett beslut om att ett projekt ska förfalla kan fattas av stämman endast om det i stämmokallelsen har meddelats att detta ärende kommer att tas upp till behandling och alla de närvarande aktiva delägarna stöder beslutet.

26 §

Upplösning av en dikningssammanslutning

Om dikningssammanslutningen upplöses, ska dikena med hänsyn till förhållandena återställas i ett naturliknande tillstånd.

Ett ärende som gäller upplösning av en dikningssammanslutning ska behandlas vid en dikningsförrättning. Vid behandlingen av ärendet ska bestämmelserna i 12 kap. 19 § om upplösning av en sammanslutning iakttas i tillämpliga delar.

27 §

Avgifter som tas ut av medlemmarna

Medlemmarna i en dikningssammanslutning är skyldiga att betala avgifter för att täcka dikningskostnaderna enligt det som sammanslutningens stämma beslutar.

När dikningen har verkställts ska ombudsmännen lägga fram en justerad beräkning av kostnadsfördelningen för sammanslutningens stämma att godkänna. Om det utifrån den justerade beräkningen visar sig att fördelningen av den nytta som medlemmarna får av dikningen avsevärt avviker från det som uppskattades när deras andel i sammanslutningen fastställdes, ska kostnadsfördelningen rättas på motsvarande sätt. Förfarandet är detsamma om dikningssammanslutningen antar en ny delägare.

En ägare till en sådan ny fastighet som avses i 23 § 3 mom. är skyldig att delta i dikningskostnaderna efter det att ägarens delägarskap har konstaterats vid sammanslutningens stämma. Nya fastighetsägare ska särskilt underrättas om att stämma kommer att hållas. När det gäller panträtt för kostnader som har förfallit till betalning före ändringen av fastighetsindelningen ska dock 30 § iakttas.

Avgifterna får tas ut med stöd av den fördelningslängd som sammanslutningens stämma har godkänt. Om en medlem inte betalar sin avgift, ska bestämmelserna i 20 § iakttas.

28 §

Förskottsavgifter

Dikningssammanslutningens stämma kan besluta att ta ut förskottsavgifter av sina medlemmar. Passiva delägare kan dock inte åläggas att betala förskottsavgifter.

Vid dröjsmål med betalningen av en förskottsavgift är delägaren skyldig att betala dröjsmålsränta enligt 4 § i räntelagen på det belopp som inte betalats i tid, om inte sammanslutningens stämma beslutar om en lägre ränta.

29 §

Avgifter som tas ut av andra nyttotagare

Om en genomförd dikning medför sådan avsevärd nytta för någon annan än en medlem i dikningssammanslutningen som beror på annat än att förhållandena på fastigheten har förbättrats till följd av torrläggningen, är nyttotagaren skyldig att delta i dikningskostnaderna med ett belopp som högst motsvarar värdet av nyttan.

Beslutet att ålägga en sådan annan nyttotagare som avses i 1 mom. att delta i dikningskostnaderna ska fattas vid en dikningsförrättning på ansökan av dikningssammanslutningen. I fråga om uttag av en betalningsandel gäller i tillämpliga delar det som i detta kapitel föreskrivs om att ta ut avgifter av delägare i sammanslutningen.

30 §

Fastighetspant

Nyttotagarens fastighet utgör pant i enlighet med i 20 kap. i jordabalken ([540/1995](#)) för

- 1) nyttotagarens andel av kostnaderna enligt fastställd dikningsplan eller enligt ett beslut av sammanslutningens stämma,

- 2) den andel av kostnaderna som nyttotagaren med stöd av 29 § ålagts att betala och nyttotagarens andel av underhållskostnaderna,

- 3) övriga kostnadsandelar som uppstår för nyttotagaren efter det att behandlingen av dikningsärendet har avslutats och som beror på dikningen,

- 4) ränta på kostnadsandelar som avses i 1–3 punkten.

När ett beslut om ett dikningsärende har meddelats ska tillståndsmyndigheten anmäla de betalningsandelar som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten och räntan på dem till

inskrivningsmyndigheten för införande i lagfarts- och inteckningsregistret. Om ändring söks i ett beslut som gäller en betalningsandel, ska tillståndsmyndigheten utan dröjsmål underrätta inskrivningsmyndigheten om detta. Tillståndsmyndigheten ska också underrätta inskrivningsmyndigheten om ett avgörande i ärendet, sedan avgörandet har vunnit laga kraft. Det som i denna paragraf föreskrivs om tillståndsmyndigheten ska tillämpas på den statliga tillsynsmyndigheten, om ärendet har avgjorts vid en dikningsförrättning.

Sammanlutningens ombudsmän ska utan dröjsmål anmäla de kostnadsandelar som sammanlutningens stämma har beslutat om och räntan på dem samt de kostnadsandelar som till följd av dikningen har uppstått efter det att dikningsplanen fastställdes och räntan på dem till inskrivningsmyndigheten för införande i lagfarts- och inteckningsregistret. Ombudsmännen ska dessutom anmäla ändringar i kostnadsandelarna, om fördelningen av kostnaderna har justerats eller rättats med stöd av 27 § 2 mom. av sammanlutningens stämma eller ändrats med anledning av klander som anförts med stöd av 12 kap. 17 §.

31 §

Hur en dikningsförrättning inleds

Dikningsförrättning ska sökas hos den behöriga statliga tillsynsmyndigheten. Om den projektansvarige inte är en fysisk person, ska ansökan göras elektroniskt. Tillsynsmyndigheten kan av särskilda skäl godkänna att ansökan lämnas in på papper. Den projektansvarige ska på begäran av tillsynsmyndigheten lämna in ansökningshandlingarna på papper, om det behövs för behandlingen av ärendet. Den myndigheten ska förordna en anställd inom miljöförvaltningen som handlar under tjänsteansvar och har tillräcklig sakkunskap (*förrättningsman*) att hålla dikningsförrättningen. Närmare bestämmelser om behörighetsvillkoren för förrättningsmän får utfärdas genom förordning av statsrådet. ([12.4.2019/505](#))

Förrättningsmannen ska till gode män vid förrättningen kalla två av de gode män som har utsetts för att anlitas vid fastighetsförrättningar i den eller de kommuner som projektet i huvudsak har verkningar i. Dikningsförrättningen kan verkställas utan gode män, om det på grund av ärendets natur är uppenbart onödigt att anlita gode män och ingen av parterna yrkar att gode män ska anlitas.

Dikningsärenden som gäller flera torrlägningsområden kan behandlas vid samma dikningsförrättning, om ärendena kan behandlas samtidigt utan att detta leder till dröjsmål eller andra olägenheter.

32 §

Dikning som ska behandlas av tillståndsmyndigheten

Om en förrättningsman märker att dikningen eller en åtgärd som ska vidtas i samband med den kräver tillstånd av tillståndsmyndigheten, ska förrättningsmannen uppmana den som har ansökt om förrättning att ansöka om tillståndet.

Det förslag till dikningsplan som har gjorts upp vid förrättningen eller lagts fram vid den ska fogas till tillståndsansökan.

33 §

Förrättningssammanträde

Vid en dikningsförrättning ska det hållas ett förrättningssammanträde, där alla ärenden som hör till dikningsförrättningen ska behandlas.

Förrättningsmannen ska kalla dem till förrättningssammanträdet vars rätt eller fördel dikningsärendet kan gälla. Förrättningsmannen ska ge den statliga tillsynsmyndigheten, fiskerimyndigheten och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten tillfälle att ge ett utlåtande om dikningsprojektet.

34 §

Slutsammanträde

Vid en dikningsförrättning ska det utöver förrättningssammanträdet hållas ett separat slutsammanträde, om en dikningsplan ska antas vid dikningsförrättningen och ansökan om förrättning inte innehåller en behövlig plan eller om det är fråga om dikning som avses i 4 § 1 mom. 1 punkten.

Slutsammanträdet ska hållas när förrättningsmannens och gode männens förslag till dikningsplan är klart. På slutsammanträden tillämpas i övrigt det som föreskrivs om förrättningssammanträden.

35 § (5.5.2017/257)

Tillkännagivande om sammanträde

Förrättningssammanträdet och slutsammanträdet vid en dikningsförrättning ska minst 14 dagar före sammanträdet kungöras offentligt på den statliga tillsynsmyndighetens webbplats med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Information om kungörelsen ska dessutom med iakttagande av 108 § i kommunallagen publiceras på webbplatserna för de kommuner vars område dikningen påverkar. Inom samma tid ska dikningsplanen ges in till de myndigheter som nämns i 33 § 2 mom. och hållas offentligt tillgänglig på den statliga tillsynsmyndighetens webbplats. Dessutom ska de markägare som dikningen gäller underrättas om förrättningssammanträdet och slutsammanträdet per brev. Brevet sänds under känd postadress. Om dikningen gäller en sådan bäck på någon annans mark där det finns ett kraftverk eller någon annan anläggning, ska också kraftverkets eller anläggningens ägare underrättas om förrättningssammanträdet och slutsammanträdet. [\(12.4.2019/505\)](#) Om dikningen gäller ett icke konstituerat delägarlag för ett samfällt område, ska delägarlaget underrättas om förrättningssammanträdet och slutsammanträdet med iakttagande i tillämpliga delar av 11 kap. 11 § 2 mom.

I dikningsärenden av ringa betydelse och i sådana dikningsärenden där delgivning enligt 1 och 2 mom. inte behövs på grund av sakens natur, kan förrättningssammanträde och slutsammanträde tillkännages på annat sätt. I ärenden som inte påverkar någon annans än sökandens rätt eller fördel, behövs inget tillkännagivande.

36 §

Beslut i dikningsärenden

När förrättningssammanträdet eller slutsammanträdet har hållits ska det vid dikningsförrättningen meddelas ett beslut. Beslutet ska innehålla

- 1) den dikningsplan som har behandlats vid förrättningen,
- 2) ett avgörande med anledning av anmärkningar eller yrkanden som har framställts,

- 3) bestämmelser om hur dikningen ska verkställas och diket underhållas,
- 4) en uppskattning av dikningskostnaderna,
- 5) en fördelning av utgifterna,
- 6) bestämmelser om ersättning för förlust av förmån till följd av dikningen, och
- 7) en beräkning av kostnaderna för dikningsförrättningen och av ersättningen för dem till staten.

Om det för dikningen krävs ett undantag som avses i 2 kap. 11 § 2 mom., får inget beslut meddelas vid en dikningsförrättning förrän tillståndsmyndigheten har avgjort frågan om beviljande av undantag.

På beslut som tillståndsmyndigheten meddelar i dikningsärenden ska bestämmelserna i 1 mom. om innehållet i beslut vid dikningsförrättningar tillämpas.

37 §

Delgivning av beslut vid en dikningsförrättning ([12.4.2019/505](#))

Beslutet vid en dikningsförrättning ska delges på den statliga tillsynsmyndighetens webbplats genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Beslutet ska meddelas inom 30 dagar från förrättningssammanträdet eller slutsammanträdet, om inte den statliga tillsynsmyndigheten förlänger tiden av särskilda skäl. ([12.4.2019/505](#))

De som saken gäller ska dessutom underrättas om beslutet under känd postadress. Beslutet ska lämnas till sökanden och en kopia av beslutet till andra parter som begärt det. En kopia av beslutet ska också sändas till miljöförvaltningsmyndigheterna i de berörda kommunerna, den statliga tillsynsmyndigheten och fiskerimyndigheten.

38 § ([13.12.2013/910](#))

Ägoreglering på grund av dikning

Om en ägoreglering som avses i lagen om ägoregleringar på grund av vattendragsprojekt ([451/1988](#)) eventuellt behöver göras på grund av dikning, ska den som fattat beslutet i dikningsärendet lämna dikningsplanen till Lantmäteriverket, när beslutet om planen har vunnit laga kraft.

39 §

Kostnader för dikningsförrättningar

Kostnaderna för en dikningsförrättning ska betalas av sökanden. Som kostnader för en dikningsförrättning räknas kostnaderna för att hålla sammanträden och arvoden till gode män och biträdande personal. Dagtraktamenten och resekostnadsersättningar till förrättningsmän betalas av statsmedel.

Om tillståndsmyndigheten eller förrättningsmannen vid dikningsförrättningen inhämtar en dikningsplan eller om den plan som sökanden eller någon annan nyttotagare lägger fram fordrar betydande kompletteringar, ska sökanden betala de kostnader som dessa orsakat staten. Bestämmelser om beloppet utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med de grunder som anges i lagen om grunderna för avgifter till staten ([150/1992](#)).

Sökanden kan åläggas att betala en förskottsavgift för kostnaderna för en dikningsförrättning. Vid behandlingen av ärendet ska 18 kap. 12 § 3 mom. iakttas i tillämpliga delar.

6 kap

Bestående ändring av medelvattenståndet

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på bestående ändring av medelvattenståndet i en sjö eller en tjärn genom att medelvattenståndet sänks (*sänkning av medelvattenståndet*) eller höjs (*höjning av medelvattenståndet*). I 5 kap. föreskrivs det om torrläggning av mark genom dikning, i 7 kap. om vattenreglering och i 8 kap. om ändring av medelvattenståndet för tillgodogörande av vattenkraft. Bestämmelserna i 2–4, 7, 10 och 11 § i detta kapitel tillämpas även på invallning av stränder och rensning av älvar, även om medelvattenståndet inte ändras i samband med invallning eller rensning.

2 §

Enskild nytta av sänkning eller höjning av medelvattenståndet

Som enskild nytta av att medelvattenståndet sänks eller höjs betraktas i detta kapitel att ett vattenområdes eller en strandfastighets bruksvärde stiger med tanke på det syfte för vilket området eller fastigheten nyttjas eller med hänsyn till förhållandena närmast kan nyttjas.

3 §

Tillståndssökande

Tillstånd till sänkning eller höjning av medelvattenståndet kan sökas av

- 1) en fastighetsägare som har sådan enskild nytta av projektet som avses i 2 §,
- 2) en sammanslutning som nyttotagarna har bildat med stöd av denna lag,
- 3) ett samfällt vattenområdes delägare eller delägarlag,
- 4) en berörd statlig myndighet, eller
- 5) en kommun.

4 §

Särskilda förutsättningar för ändring av medelvattenståndet

Om det inte är fråga om ett projekt som påkallas av ett allmänt behov, får tillstånd inte beviljas för sådana projekt för höjning eller sänkning av medelvattenståndet som leder till

1) sådan väsentlig försämring av möjligheterna att nyttja en strandfastighet som orsakar oskäligen olägenhet eller skada för områdets ägare eller innehavare, om inte ägaren eller innehavaren har samtyckt till projektet, eller

2) avsevärd försämring av ett särskilt naturskyddsvärde.

5 §

Samtycke av områdets ägare

Om avsikten med ett projekt är att sänka medelvattenståndet i en sjö eller en tjärn, är ett villkor för att tillstånd ska få beviljas att ägarna till det vattenområde som utgör minst tre fjärdedelar av sjöns eller tjärnens yta lämnar sitt skriftliga samtycke till sänkningen.

Om avsikten med projektet är att höja medelvattenståndet i en sjö eller en tjärn, kan tillstånd beviljas om ägarna till minst tre fjärdedelar av den markareal som sätts under vatten lämnar sitt skriftliga samtycke till höjningen. Tillstånd får också beviljas om sökanden med stöd av äganderätt eller ständig nyttjanderätt förfogar över mer än hälften av det område som sätts under vatten.

Samtycke av områdets ägare krävs dock inte, om ändringen av medelvattenståndet påkallas av ett allmänt behov eller ett annat syfte som är viktigt från allmän synpunkt, såsom samhällets vattenförsörjning, skydd mot översvämningar, nyttjande av vattendraget för rekreation eller naturskydd.

6 § [\(8.9.2017/611\)](#)

Nyttjanderätt till annans område

Bestämmelser om beviljande av nyttjanderätt till annans område som sätts under vatten finns i 2 kap. 13 och 13 a §. Om sökanden är en vattenrättslig sammanslutning som har grundats av nyttotagarna, beaktas också de områden som tillhör medlemmarna i sammanslutningen när uppfyllandet av villkoren enligt 2 kap. 13 § 2 mom. 2 punkten bedöms.

7 §

Deltagande i kostnaderna för sänkning av medelvattenståndet

Om de som stöder ett projekt som syftar till att sänka medelvattenståndet får en nytta som motsvarar mer än hälften av värdet av den enskilda nytta som projektet medför, ska var och en som har nytta av projektet delta i kostnaderna för projektet.

Vid fördelningen av kostnaderna mellan nyttotagarna iakttas i tillämpliga delar det som föreskrivs om dikning i 5 kap. 19 och 20 §. I fråga om panträtt för kostnaderna gäller på motsvarande sätt 5 kap. 30 §.

Om sänkningen av medelvattenståndet i ett fall som avses i 1 mom. förutom enskild nytta även medför annan betydande förmån, kan tillståndsmyndigheten i samband med att den beviljar tillstånd på ansökan ålägga den som får en sådan förmån att delta i kostnaderna för projektet. Det belopp förmånstagaren ska svara för ska vara skäligen och utgöra högst det belopp som motsvarar den förmån som tillkommer förmånstagaren.

8 §

Deltagande i kostnaderna för höjning av medelvattenståndet

Tillståndsmyndigheten kan i sitt tillståndsbeslut på ansökan ålägga den som har enskild nytta av ett projekt som syftar till att höja medelvattenståndet att delta i kostnaderna för genomförande av projektet. Det belopp som nyttotagaren åläggs att betala ska motsvara nyttotagarens andel av den totala nyttan av projektet. Beloppet får dock inte överstiga den enskilda nytta som nyttotagaren har av projektet.

9 §

Sammanslutning som bildas för höjning av medelvattenståndet

Om tillstånd till höjning medelvattenståndet söks av fler än en sökande, ska det bildas en sammanslutning i enlighet med 12 kap. för att genomföra höjningen. Tillståndsmyndigheten ska fastställa sammanslutningens stadgar med ett tillståndsbeslut på det sätt som föreskrivs i 12 kap. 5 §.

Alla som har nytta av projektet kan bli medlemmar i sammanslutningen. Om fastighetsindelningen ändras, är ägaren till den nya fastigheten medlem i sammanslutningen till den del fastighetens område ingår i det område som gagnas av projektet.

10 §

Sammanslutning som bildas för sänkning av medelvattenståndet

Om tillstånd till sänkning av medelvattenståndet söks av fler än en sökande, ska det bildas en sammanslutning i enlighet med 12 kap. för att genomföra sänkningen.

I fråga om sammanslutningen gäller det som i 9 § föreskrivs om en sammanslutning som bildas för höjning av medelvattenståndet. Alla som har enskild nytta av projektet är dock skyldiga att som medlemmar höra till sammanslutningen, om de som stöder projektet får en nytta som motsvarar mer än hälften av värdet av den enskilda nytta som projektet medför.

11 §

Beslutsfattande i en sammanslutning som har bildats för sänkning av medelvattenståndet

I en sammanslutning som har bildats för sänkning av medelvattenståndet har varje medlem sådan rösträtt som motsvarar förhållandet mellan den andel som medlemmen har ålagts att betala i projektplanen och de totala kostnaderna för projektet.

12 §

Uttag av avgifter

På uttag av avgifter hos sammanslutningens medlemmar ska det tillämpas som föreskrivs om dikningssammanslutningar i 5 kap. 27 och 28 §.

7 kap

Vattenreglering

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas vid fortlöpande reglering av vattenföringen och vattenståndet i annan än ringa utsträckning och vid fortlöpande avtappning av vatten från ett vattendrag till ett annat eller från en del av ett vattendrag till en annan (*vattenreglering*).

2 §

Regleringstillstånd

Den nytta eller förlust som regleringen medför bedöms enligt 3 kap. 6 och 7 §. Nyttan av ökad vattenkraft bedöms dock enligt 8 kap. 2 § 2 mom.

Utöver det som föreskrivs i 3 kap. 10–14 § ska det i ett beslut som gäller tillstånd till vattenreglering meddelas villkor om avtappningen.

Om villkor som avses i 2 mom. eller 3 kap. 10 § 2 mom. har meddelats för projekt som tidigare har genomförts i det vattendrag eller den del av ett vattendrag som regleringen gäller, kan dessa ändras. I fråga om ersättning gäller på motsvarande sätt 3 kap. 21 § 3 mom. ([30.12.2013/1193](#))

3 §

Användning av en anläggning

I ett tillstånd som gäller vattenreglering kan ägaren till en anläggning som lämpar sig för reglering åläggas att använda anläggningen på det sätt som regleringen kräver.

En förlust av förmån som beror på att anläggningen används ska ersättas. På yrkande av anläggningens ägare kan tillståndssökanden också åläggas att lösa in anläggningen i stället för att betala ersättning.

4 § ([12.4.2019/505](#))

Förslag till deltagande i vattenreglering

Om en reglering uppenbart medför nytta även för andra, ska den som ansöker om tillstånd till regleringen genom att lämna ett förslag om saken till tillståndsmyndigheten inbjuda övriga nyttotagare att delta i regleringen. Om tillståndssökanden är en statlig myndighet, behöver inget förslag till deltagande i regleringen läggas fram.

Till förslaget ska det fogas en projektplan, uppgift om nyttotagarna och hur stor nytta de beräknas få samt en kostnadskalkyl för projektet.

Tillståndsmyndigheten ska delge förslaget genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Tillståndsmyndigheten ska uppmana nyttotagarna att anmäla sitt deltagande i projektet till tillståndsmyndigheten. Förslaget kungörs inte om det utifrån den plan som har fogats till förslaget är uppenbart att tillstånd inte kan beviljas för ett projekt som motsvarar planen.

Om förslaget till deltagande i regleringen har gjorts vid ett annat tillfälle än i samband med en tillståndsansökan, ska en ansökan om tillstånd för projektet göras inom ett år från kungörelsetidens utgång, förutsatt att tillståndsmyndigheten inte har förlängt tiden på ansökan.

5 §

Deltagande i ett regleringsprojekt

Den som har betydande nytta av ett regleringsprojekt som någon annan har startat har rätt att delta i regleringsprojektet. Nyttotagaren ska göra en skriftlig anmälan om deltagande till tillståndsmyndigheten inom den tid som anges i kungörelsen.

Om en nyttotagare som enligt 1 mom. har rätt att delta i projektet har anmält sin avsikt att delta i dess genomförande, ska tillståndsmyndigheten, efter det att vattenregleringsärendet har inletts, anvisa sökanden att vidta åtgärder enligt 12 kap. för att bilda en regleringssammanslutning.

6 §

Regleringssammanslutning

Om tillstånd till ett regleringsprojektet söks av fler än en sökande eller om en nyttotagare i enlighet med 5 § 1 mom. anmäler sin avsikt att delta i ett projekt som har startats av någon annan, ska det bildas en regleringssammanslutning för projektet. Sammanslutningen ska bildas på det sätt som föreskrivs i 12 kap. Tillståndsmyndigheten fastställer sammanslutningens stadgar genom tillståndsbeslutet i enlighet med 12 kap. 5 §.

7 §

Regleringssammanslutningens medlemmar

Medlemmar i regleringssammanslutningen är tillståndssökandena, de som i enlighet med 5 § har anmält att de deltar i regleringen och de nyttotagare som sammanslutningen senare har antagit som medlemmar. Även en dikningssammanslutning eller en annan vattenrättslig sammanslutning kan vara medlem i en regleringssammanslutning, om tillståndsmyndigheten finner att det är ändamålsenligt.

En nyttotagare har rätt att ansluta sig till en regleringssammanslutning som redan bildats, om det finns grundad anledning till att anta nyttotagaren som medlem.

En medlem i en regleringssammanslutning har rätt att träda ut ur sammanslutningen, om den nytta som medlemmen får är avsevärt mindre än vad medlemmen beräknades få när sammanslutningen bildades och om sammanslutningen trots utträdet förmår svara för sina förpliktelser.

8 §

Beslutsfattande i en regleringssammanslutning

En medlems andel och rösträtt i regleringssammanslutningen bestäms i proportion till den nytta som regleringen medför medlemmen.

9 §

En medlems ansvar för regleringskostnaderna

Det ansvar som medlemmarna i en regleringssammanslutning har för de kostnader som regleringen ger upphov till bestäms i proportion till den nytta som regleringen medför för var och en av dem.

I fråga om regleringskostnader och de avgifter som medlemmarna ska betala gäller det som föreskrivs om dikning i 5 kap. 19, 27 och 28 §.

10 §

En utomstående nyttotagares ansvar för regleringskostnaderna

Tillståndsmyndigheten kan i sitt tillståndsbeslut på ansökan ålägga en nyttotagare som inte vill delta i ett regleringsprojekt att delta i kostnaderna för projektet. Staten betraktas inte som nyttotagare, om inte regleringen medför omedelbar nytta för statens egendom eller för ett statligt regleringsprojekt.

Efter det att en i 4 § avsedd kungörelse har utfärdats, ska tillståndssökanden bevisligen till nyttotagaren ge in sitt yrkande om att denne ska åläggas att delta i kostnaderna samt en kopia av kungörelsen.

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan ålägga den projektansvarige att lämna en redogörelse för hur det belopp som avses i 1 mom. har använts. Redogörelsen ska lämnas till den statliga tillsynsmyndigheten, där den ska hållas tillgänglig för den som har yrkat utredning.

11 §

Bestämmande av utomstående nyttotagares kostnadsandel

En utomstående nyttotagares kostnadsandel ska bestämmas så att den står i skäligen proportion till nyttotagarens andel av den totala nyttan av projektet. Kostnadsandelen får dock inte överstiga den nytta som nyttotagaren får av projektet.

När kostnadsandelen bestäms ska följande kostnader beaktas:

- 1) kostnaderna för nödvändiga arbeten, anordningar och anläggningar för regleringen,
- 2) kostnaderna för ersättning för förlust av förmåner, och
- 3) ett tjugofaldigt belopp av de beräknade årliga utgifterna för underhåll av anordningar och anläggningar och för genomförande av regleringen.

Det kan bestämmas att en utomstående nyttotagares andel ska betalas som ett engångsbelopp eller som högst tjugo årliga, lika stora belopp.

8 kap

Tillgodogörande av vattenkraft

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på utnyttjande av vattenkraft och byggande av vattenkraftverk.

Som byggande av vattenkraftverk betraktas också rensning av vattendrag, inrättande av en ny bädd för ett kraftverk och andra åtgärder som syftar till tillgodogörande av vattenkraft.

2 §

Förutsättningar för beviljande av tillstånd

För att tillstånd att bygga vattenkraftverk ska beviljas krävs det, utöver det som föreskrivs i 3 kap. 4 §, att

1) sökanden i egenskap av ägare eller i egenskap av innehavare av nyttjanderätten har rätt till den vattenkraft som ska tillgodogöras i projektet, eller

2) sökanden i samband med att tillstånd beviljas får rätt att tillgodogöra sig vattenkraften i fråga.

När nytta och förlust bedöms enligt 3 kap. 6 och 7 § beaktas vattenkraftens produktionsvärde som nytta av att vattenkraft tillgodogörs. Värdet ska åtminstone vara det tjugofaldiga beloppet av priset på den årliga genomsnittliga produktionen av elektricitet. När produktionsvärdet fastställs kan hänsyn dessutom tas till nyttan av vattenreglering vid kraftverket och annan nytta som kan specificeras.

3 §

Överlåtelse av nyttjanderätt till vattenkraft

Rätten att utnyttja den vattenkraft eller en del av den vattenkraft som kan utvinnas från ett bestämt vattenområde (*nyttjanderätt till vattenkraft*) kan överlåtas till någon annan för viss tid eller varaktigt. För att överlåtelseavtalet ska ha de verkningar som avses i denna lag måste det göras skriftligt med iakttagande av det som i jordabalken föreskrivs om formen för överlåtelse av fast egendom.

Den nyttjanderätt till vattenkraften på en fastighet som för viss tid eller varaktigt har överlåtits till någon annan kan inskrivas i enlighet 14 kap. i jordabalken.

4 § (8.9.2017/611)

Rätt till ett område för ett vattenkraftverk

Bestämmelser om sökandens rätt att lösa in ett område som tillhör någon annan för ett vattenkraftverk eller för driften av ett sådant finns i 2 kap. 13 a §.

5 § (8.9.2017/611)

Utnyttjande av samfällid vattenkraft

Initiativ till att bygga ett kraftverk för att tillgodogöra sig vattenkraft kan tas av den som på grund av äganderätt, överlåtelse av andel i vattenområde eller ständig nyttjanderätt till vattenkraft förfogar över minst en femtedel av sådan vattenkraft i en del av ett vattendrag som på ändamålsenligt sätt kan utnyttjas i kraftverket. Initiativet kan också tas gemensamt av delägare som förfogar över minst en femtedel av den vattenkraft som ska tillgodogöras.

Om avtal inte kan nås om tillgodogörande av vattenkraften, ska initiativtagaren lämna en i 8 § avsedd inbjudan till dem som förfogar över minst en hundradel av den vattenkraft som ska tillgodogöras att delta i projektet.

Initiativtagaren och de som har rätt och vilja att delta i projektet kan beviljas tillstånd att bygga kraftverket, om förutsättningarna för att bevilja tillstånd annars uppfylls. Initiativtagaren och de som deltar i projektet kan i samband med tillståndet ges en varaktig rätt att mot ersättning nyttja de andelar som tillhör andra delägare i vattenkraften, om projektet är påkallat av det allmänna behovet att trygga energiförsörjningen.

6 §

Initiativ när en nyttjanderätt för viss tid upphör

Om en vattenkraftsägare inte på tidigare villkor eller på nya villkor som kan anses skäligen vill förnya ett avtal där ett vattenområde har arrenderats ut för tillgodogörande av vattenkraft eller den nyttjanderätt till vattenkraften som avses i 3 § har överlåtits för viss tid, har innehavaren av arrende- eller nyttjanderätten rätt att inbjuda den som äger vattenkraften och andra delägare i vattenkraften att delta i projektet på det sätt som föreskrivs i detta kapitel. Innehavaren av arrende- eller nyttjanderätten har denna rätt också när dennes andel i vattenkraften understiger en femtedel.

7 §

Bildande av aktiebolag för utnyttjande av samfällad vattenkraft

För utnyttjande av samfällad vattenkraft enligt 5 § ska det bildas ett aktiebolag, om inte annat avtalas.

De som deltar i projektet ska överlåta nyttjanderätten till sina andelar i vattenkraften till bolaget mot aktier. Varje delägare i den samfällda vattenkraften ska få aktier i ett förhållande som motsvarar förhållandet mellan delägarens vattenkraftsandel och den sammanlagda vattenkraft som tillhör dem som har del i bolaget. I samma förhållande ska den som har del i bolaget också teckna aktier mot den andel av aktiekapitalet som betalas i pengar.

Om oenighet uppstår om aktiebolagets bolagsavtal eller upprättandet av bolagsordningen, har den som deltar i projektet rätt att hos tingsrätten anhålla om att två skiljemän och en ordförande för dem ska utses för att avgöra meningsskiljaktigheten med iakttagande i tillämpliga delar av det som föreskrivs i lagen om skiljeförfarande ([967/1992](#)).

8 § (12.4.2019/505)

Inbjudan till deltagande

Initiativtagaren ska inbjuda andra som enligt 5 § har rätt att delta i byggandet av kraftverket denna möjlighet. Förslaget om saken ska lämnas in till tillståndsmyndigheten.

Till förslaget ska det fogas en projektplan, en redogörelse där det framgår vem som förfogar över den vattenkraft som ska tillgodogöras och en kostnadskalkyl för projektet med uppgifter om vilken del av kostnaderna som är avsedd att finansieras av dem som deltar i projektet. Närmare bestämmelser om innehållet i förslaget och de utredningar som ska fogas till förslaget får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 § (12.4.2019/505)

Offentlig kungörelse om deltagande i byggande av vattenkraftverk

Tillståndsmyndigheten ska delge ett i 8 § avsett förslag genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Tillståndsmyndigheten ska uppmana dem som har rätt att delta i projektet att senast den dag som anges i kungörelsen skriftligen anmäla sitt deltagande i projektet till tillståndsmyndigheten och att visa upp ett behövligt bevis på rätten att delta. Förslaget kungörs inte om det enligt den redogörelse som fogats till det är uppenbart att tillstånd för projektet inte kan beviljas.

Efter det att kungörelsen har publicerats ska initiativtagaren utan dröjsmål och bevisligen skicka information om kungörelsen till övriga delägare i den vattenkraft som ska tillgodogöras, om delägarnas respektive andel utgör minst en hundradel av vattenkraften.

De delägare i vattenkraften som inte inom utsatt tid gör anmälan enligt 1 mom. går miste om sin rätt att delta i projektet. Detsamma gäller de delägare som har anmält sitt deltagande inom utsatt tid men som inte inom 60 dagar efter en bevisligen mottagen uppmaning har undertecknat bolagsavtalet med bifogad bolagsordning eller inte lägger fram en anhållan enligt 7 § 3 mom.

10 §

Tillståndsansökan

Tillstånd till projektet ska sökas inom ett år från utgången av den tid som har angetts i den kungörelse som avses i 9 §. I annat fall ska initiativet anses ha förfallit. Tillståndsmyndigheten kan på ansökan förlänga tidsfristen.

Om det inte har avtalats om annat, ska tillståndsansökan göras i det aktiebolags namn som ska bildas i enlighet med 7 §. I samband med tillståndsansökan ska det lämnas utredning som visar att en inbjudan till deltagande har delgetts i enlighet med 9 §.

9 kap

Timmerflottning

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på flottning som bedrivs med stöd av den rätt för alla att använda vattendrag som regleras i 2 kap. 3 § och på verksamhetsställen som behövs för flottningen.

2 §

Definitioner

I detta kapitel avses med

- 1) *flottning* att virke transporteras i vatten genom att bogseras i buntar eller flottar,
- 2) *verksamhetsställe för flottning* en plats som vid flottning behövs för tippning, upplagring, sortering eller buntning av virke eller en skyddshamn,

- 3) *flottare* den som svarar för att flottningen utförs,
- 4) *enskildflottning* flottning som en virkesägare bedriver för egen räkning,
- 5) *samfällflottning* flottning som flera virkesägare bedriver för gemensam räkning, och
- 6) *flottningsskada* sådan förlust av förmån som till följd av flottning har uppstått på ett verksamhetsställe för flottning eller någon annanstans och som inte har kunnat förutses vid avgörandet av tillståndsärendet om verksamhetsstället för flottning.

3 §

Helhet av verksamhetsställen för flottning

När ett ärende som gäller tillstånd för ett verksamhetsställe för flottning avgörs ska verksamhetsställets betydelse som en del av den helhet verksamhetsställena för flottning bildar beaktas som en sådan nytta som avses i 3 kap. 6 § 1 mom.

4 §

Ändring av användningsändamålet för ett verksamhetsställe för flottning

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan av flottaren tillåta att ett verksamhetsställe för flottning även används för annan transport av virke vattenvägen.

Beslutet om tillstånd för verksamhetsstället ska förenas med behövliga villkor om undvikande i enlighet med 2 kap. 7 och 8 § av olägenheter som användning enligt 1 mom. orsakar.

5 §

Flottarens rättigheter

En flottare har rätt att flytta på fångstredskap och andra föremål som finns i ett vattendrag, om de försvårar flottningen. Fångstredskapen och föremålen ska placeras på ett sådant ställe i vattendraget eller på stranden där de lätt kan upptäckas. De kan också tas till vara för att överlämnas till ägaren.

En flottare får tillfälligt för flottning lagra virke på isen, om ägaren till vattenområdet eller till en strand som har tagits i särskilt bruk har gett sitt samtycke till det. Tillståndsmyndigheten kan på ansökan tillåta åtgärder som avses i detta moment.

En förlust av förmån till följd av åtgärder som avses i denna paragraf ska ersättas så som föreskrivs i 13 kap.

6 §

Användning av områden och konstruktioner

Var och en som bedriver flottning i ett vattendrag har rätt att använda

- 1) ett område för vilket det med stöd av denna lag har beviljats nyttjanderätt för flottning,
- 2) de konstruktioner på området som enligt beslut ska anläggas där för flottning, och
- 3) anordningar som anlagts på området för att virke ska kunna tippas i eller lyftas upp ur vattnet.

Användaren ska avtala om användningen i detalj med den som äger konstruktionerna och anordningarna. Användaren ska också som ersättning till ägaren betala en sådan andel av de årliga kapital- och underhållskostnaderna som motsvarar användningen och som kan anses skälig.

7 §

Samfällid flottning

Flottning för virkesägares gemensamma räkning ska utföras som samfällid flottning. Tillståndsmyndigheten kan dock på ansökan tillåta enskild flottning på ett bestämt område, om enskild flottning med hänsyn till kostnaderna för transport av det virke som ska flottas i vattendraget är förmånligare än samfällid flottning och flottning av virket som enskild flottning inte orsakar olägenhet för ordnandet av flottningen i allmänhet eller för annan användning av vattendraget.

En virkesägare har alltid rätt att enskilt flotta virke för husbehov.

8 §

Ersättning för flottningsskada

En flottningssammanslutning ska ersätta flottningsskador som har orsakats av flottning som utförts på dess verksamhetsområde. Flottningsskador som har orsakats av flottning som har utförts någon annanstans än på flottningssammanslutningens verksamhetsområde ska ersättas av flottaren.

Ett krav på ersättning för flottningsskada ska framställas skriftligen till den ersättningsskyldige senast under kalenderåret efter det år då skadan uppstod. Om parterna inte kan komma överens om en ersättning för flottningsskadan, får ärendet inledas hos tillståndsmyndigheten som ett separat ersättningsärende.

9 §

Flottgods som har blivit kvar på stranden eller i vattendraget

Efter flottningen ska flottaren samla upp flottgods som har blivit kvar på stranden eller i vattendraget. Flottgods som i samband med flottningen har blivit kvar på stranden eller i vattendraget får tas till vara av strandens eller vattenområdets ägare eller innehavare eller delägare i ett samfällt vattenområde. Flottgods som har sjunkit eller håller på att sjunka i vattendraget får tas till vara av den som har olägenhet av flottgodset.

Den som har tagit till vara flottgods som har flottats samma kalenderår ska inom en månad efter tillvaratagandet underrätta flottaren om detta. Om det inte är nödvändigt att underrätta flottaren om att flottgods har tagits till vara eller om flottaren inte inom tre månader efter meddelandet har tagit virket i sin besittning, får den som har tagit virket till vara behålla det. Om flottaren tar virket i sin besittning, ska flottaren ersätta den som har tagit virket till vara för kostnaderna för tillvaratagandet och underrättelsen.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte virke som förvaras på en sådan plats för upplagring, sortering eller buntning av virke som anges i tillståndet för verksamhetsstället för flottning.

10 §

Avlägsnande av sjunkvirke som orsakar olägenheter

Tillståndsmyndigheten kan ålägga en flottare att rensa vattendraget från virke som blivit kvar efter flottningen och som sjunkit eller håller på att sjunka eller från flottningsförnödenheter, om virket eller förnödenheterna orsakar olägenhet vid användningen av vattendraget. Om flottaren inte längre finns, kan föreläggandet riktas till den som senast har bedrivit flottning i vattendraget. Den statliga tillsynsmyndigheten eller någon som har olägenhet av förhållandena kan ansöka om att flottaren ska åläggas att rensa vattendraget. Vid behandlingen av ärendet ska 14 kap. iakttas i tillämpliga delar.

Om flottningen har upphört och det inte längre finns någon fungerande flottningssammanslutning, kan den statliga tillsynsmyndigheten oberoende av 1 mom. rensa vattendraget från sjunkvirke och andra flottningsrester som orsakar fara eller olägenhet, förutsatt att åtgärden inte ger upphov till sådana förändringar eller har sådana följder som avses i 3 kap. 2 §.

Om den statliga tillsynsmyndigheten har rensat vattendraget med stöd av 1 eller 2 mom., övergår det virke som lyfts upp ur vattendraget i statens ägo.

11 §

Flottningssammanslutningen och dess uppgifter

För bedrivande av samfällad flottning ska det bildas en flottningssammanslutning i enlighet med 12 kap., om det inte sedan tidigare finns en fungerande flottningssammanslutning på området. Flottningssammanslutningens uppgift är att bedriva samfällad flottning på det verksamhetsområde som anges i sammanslutningens stadgar, att förvalta sammanslutningens egendom och att utföra övriga uppgifter som ankommer på sammanslutningen enligt denna lag.

En flottningssammanslutning kan även åta sig att sköta andra uppgifter som hör samman med flottningen. Sammanslutningen får i förtjänstsyfte använda egendom som anskaffats för flottningen, om sammanslutningens egentliga uppgifter inte blir lidande av det. Sammanslutningen får inte bedriva annan verksamhet.

12 §

Flottningssammanslutningens medlemmar

Medlemmar i en flottningssammanslutning är de virkesägare vars virke flottas samfällt.

Skogsägarna har rätt till en gemensam företrädare i flottningssammanslutningen. Sammanslutningen ska be varje skogscentral som sänder virke från sitt verksamhetsområde för flottning till sammanslutningen att utse sin kandidat för uppdraget som företrädare för skogsägarna. Till företrädare för skogsägarna ska tillståndsmyndigheten förordna den av kandidaterna som bäst företräder skogsägarna på sammanslutningens verksamhetsområde.

Den som företräder skogsägarna i flottningssammanslutningen har rätt att få skälig ersättning för sitt uppdrag av den skogscentral som utsett honom eller henne som kandidat. Om flottgodset härstammar från flera skogscentralers verksamhetsområden, ska skogscentralerna betala ersättning i proportion till hur det område från vilket flottgodset kommer fördelar sig på skogscentralernas verksamhetsområden. Om det uppkommer meningsskiljaktigheter om ersättningens storlek eller om fördelningen av ersättningen mellan skogscentralerna, kan ärende inledas hos tillståndsmyndigheten på det sätt som föreskrivs i 11 kap.

13 §

Flottningsammanslutningens stadgar

Utöver det som föreskrivs i 12 kap. 4 § ska det i en flottningsammanslutnings stadgar också anges

- 1) vilket sammanslutningens verksamhetsområde är,
- 2) hur flottningschefen anställs, och
- 3) när och hur virkesägarna ska anmäla det virke som ska flottas.

14 §

Flottningsammanslutningens stämma

När ärenden som gäller ett bestämt års flottning behandlas av flottningsammanslutningens stämma får de medlemmar i sammanslutningen delta som det året har anmält virke till flottning eller vars virke det året har flottats av sammanslutningen samt skogsägarnas företrädare.

Vid flottningsammanslutningens stämma, med undantag av dess konstituerande stämma, har skogsägarnas företrädare ett röstetal som utgör en femtedel av det sammanlagda röstetalet för de medlemmar som deltar i omröstningen.

15 §

Flottningsammanslutningens styrelse och flottningschef

Flottningsammanslutningen ska ha en styrelse som består av de medlemmar som sammanslutningens stämma har valt och av skogsägarnas företrädare. I fråga om förordnande av skogsägarnas företrädare och företrädarens arvode gäller i tillämpliga delar 12 §. Flottningsammanslutningen ska dessutom ha en flottningschef. I fråga om styrelsen och flottningschefen gäller det som i 12 kap. 13 § föreskrivs om styrelse och ombudsmän.

16 §

Överlåtelse och utmätning av fast egendom

En flottningsammanslutning får överlåta eller som säkerhet för en skuld inteckna fast egendom som tillhör den, om tillståndsmyndigheten på ansökan har gett tillstånd till det. Ansökan ska avslås, om det är nödvändigt att flottningsammanslutningen fortsätter att inneha egendomen med tanke på fortsatt flottning.

Den fasta egendom som avses i 1 mom. och till egendomen hörande anordningar och anläggningar får inte utmätas för något annat än en fordran som är intecknad i fastigheten i fråga.

17 §

Fonder

En flottningsammanslutning kan ha fonder som förvaltas enligt fastställda stadgar separat från sammanslutningens övriga medel och som används för utjämnande av kostnaderna för anskaffning och underhåll av egendom, för betalning av pensioner, för annan omsorg om ombudsmän och arbetstagare, för eftervård av flottningen och avlägsnande av sjunkvirke samt för

betalning av skatter, ersättningar och andra utbetalningar som förfaller efter flottningsårets utgång.

Flottningssammanslutningen ska ansöka om tillståndsmyndighetens fastställelse av stämmans beslut om att inrätta en fond och om att anta stadgar för fonden. Tillståndsmyndigheten får göra sådana ändringar i stadgarna som är nödvändiga för att sammanslutningsmedlemmarnas intressen ska tryggas.

Fondmedel får utmätas endast för sådana skulder för vars betalning fondmedlen enligt stadgarna ska användas.

18 §

Avgifter som tas ut hos flottningssammanslutningens medlemmar

Flottningssammanslutningen täcker de årliga kostnaderna för samfällad flottning med avgifter som sammanslutningen tar ut av sina medlemmar. Avgifterna ska vara rättvisa och skäliga samt stå i proportion till den mängd av sammanslutningens tjänster som varje medlem anlitar.

19 §

Upplösning av en flottningssammanslutning

En flottningssammanslutning ska upplösas när det inte längre bedrivs samfällad flottning i ett vattendrag eller en viss del av ett vattendrag. Om sammanslutningens styrelse inte inom fem år efter det att flottningen upphört har vidtagit åtgärder som är nödvändiga för att upplösa sammanslutningen, ska den statliga tillsynsmyndigheten ansöka hos tillståndsmyndigheten om att flottningssammanslutningen ska upplösas och att styrelsen ska åläggas att vidta behövliga åtgärder eller att likvidatorer ska utses. Även den styrelse som är verksam eller senast varit verksam för flottningssammanslutningen kan framställa ansökan om att sammanslutningen ska upplösas och likvidatorer utses. Likvidatorerna kan vara en eller flera beroende på hur omfattande uppgiften är. I sin uppgift har likvidatorerna samma befogenheter som styrelsen för flottningssammanslutningen.

När åtgärder för att upplösa en flottningssammanslutning har inletts utövar sammanslutningens styrelse eller de likvidatorer som utsetts för uppgiften den beslutanderätt som tillkommer stämman. Om ärendet gäller flottning som utförts under ett visst år, utövas dock den beslutanderätt som tillkommer stämman av dem som var medlemmar i sammanslutningen det året.

20 §

Likvidationsåtgärder

Lös och fast egendom som hör till en flottningssammanslutning och som inte behöver förvaras på vattendragsområdet med tanke på fortgående flottning ska realiseras. Den som ansvarar för likvidationsåtgärderna ska lägga fram ett förslag om realisering av flottningssammanslutningens fasta egendom och lämna in en ansökan om detta till tillståndsmyndigheten. Tillståndsmyndigheten ska bestämma vilken del av den fasta egendomen som ska realiseras. Resten av den fasta egendomen ska överföras till staten.

De medel som försäljningen av flottningssammanslutningens egendom ger ska användas till att betala sammanslutningens skulder. De resterande medlen ska användas till eftervården av

flottningen på berörda vattendragsområde. Tillståndsmyndigheten kan på ansökan av antingen den som ansvarar för likvidationsåtgärderna eller den statliga tillsynsmyndigheten bestämma att medlen ska överföras till den statliga tillsynsmyndigheten, om denna åtar sig att sörja för den eftervård som avses i 21 §.

Likvidatorernas uppdrag upphör när alla flottningssammanslutningens tillgångar och åligganden har utretts eller när medlen har överförts till den statliga tillsynsmyndigheten i enlighet med 2 mom.

21 §

Eftervård

Om flottningen i ett vattendrag eller en viss del av ett vattendrag har upphört och det inte längre finns någon fungerande flottningssammanslutning på området, kan den statliga tillsynsmyndigheten ansöka hos tillståndsmyndigheten om att de tillstånd som beviljats för verksamhetsställen för flottning ska upphöra att gälla.

Den statliga tillsynsmyndigheten ska vidta åtgärder för att avlägsna eller ändra anordningar och anläggningar som har anlagts för flottning som har bedrivits tidigare och som kan vålla fara eller olägenhet vid användning av vattendraget samt åtgärder för att återställa förhållandena i en bädd sådana de var före rensningen. Om åtgärderna ger upphov till en sådan förändring eller följd som avses i 3 kap. 2 §, ska tillstånd för åtgärderna sökas. Ärendet kan behandlas samtidigt som den ansökan som avses i 1 mom. eller separat.

10 kap

Farleder och andra sjötrafikområden

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på allmänna farleder och övriga sjötrafikområden.

För inrättande av en allmän farled och för byggande och underhåll av farleden gäller i tillämpliga delar det som föreskrivs om vattenhushållningsprojekt och tillstånd för ett sådant projekt, om inte annat föreskrivs i detta kapitel.

2 §

Inrättande av allmän farled

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan av Trafikverket bestämma att en sådan del av ett vattendrag som det är nödvändigt att hålla öppen för allmän fartygs- eller båttrafik ska vara en offentlig farled.

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan bestämma att en sådan del av ett vattendrag som inte hör till en offentlig farled, men som det är nödvändigt att hålla öppen för allmän fartygs- eller

båttrafik, ska vara en allmän lokal farled. Till allmän båttrafik hänförs också trafik med fritidsbåtar.

En offentlig farled eller en allmän lokal farled kan inrättas även i ett vattendrag som har kungsådra.

3 §

Förutsättningar för inrättande av allmän farled

Den del av ett vattendrag som inrättas som allmän farled ska uppfylla de krav som med beaktande av trafiken i vattendraget skäligen kan ställas på en allmän farled. I tillståndsmyndighetens beslut ska den allmänna farledens sträckning anges. Om farledens sträckning i något avseende bestäms så att den avviker från det som anges i ansökan, ska sökanden ges tillfälle att bemöta detta innan beslutet fattas.

Ett beslut om att inrätta en farled ska också innehålla bestämmelser om muddring och placering av muddringsmassa i vattenområdet och om andra åtgärder som behövs för byggandet av farleden. Tillståndsmyndigheten kan dock med beaktande av ärendets omfattning eller av någon annan orsak meddela ett särskilt beslut om farleden innan beslut om ovan nämnda åtgärder fattas.

Tillståndsmyndigheten ska i beslutet om inrättande av farled bestämma när den ska tas i bruk, om det är fråga om en allmän lokal farled. Trafikverket beslutar när offentliga farleder tas i bruk.

4 §

Ändring av beslut om allmän farled

Ett lagakraftvunnet beslut om en allmän farled kan på ansökan ändras eller farleden dras in med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna om inrättande av en farled. Om den som är huvudman för farleden motsätter sig ett yrkande om att farleden ska ändras eller dras in, krävs det dessutom att farleden eller dess användning har en skadlig verkan som inte förutsågs när farleden inrättades eller att förhållandena senare har förändrats väsentligt.

Den som är huvudman för en offentlig farled kan trots vad som föreskrivs i 1 mom. ändra farledens sträckning eller dimensioner i mindre omfattning i syfte att upprätthålla sjösäkerheten eller av andra viktiga orsaker, om ändringen inte kränker allmänna eller enskilda intressen. Huvudmannen ska göra en anmälan om ändringen till den statliga tillsynsmyndigheten.

Huvudmannen för en offentlig farled kan tillfälligt ändra farleden, om det är nödvändigt för att upprätthålla sjösäkerheten eller av andra viktiga orsaker.

5 §

Placering av säkerhetsanordningar

Huvudmannen för en allmän farled får på annans vattenområde placera ut rand- och radarmärken, flytande säkerhetsanordningar såsom bojar och prickar samt andra jämförbara anordningar som till sina verkningar är obetydliga. Huvudmannen får likaså i ett vattendrag eller på dess strand fästa hjälpanordningar till säkerhetsanordningar för sjöfarten, såsom ortlinjemärken för prickar, bultar, störar och andra mindre anordningar. Anordningar som avses i

detta moment ska placeras så att de inte orsakar områdets ägare eller någon annan rättsinnehavare nämnvärd olägenhet.

Tillståndsmyndigheten kan ge huvudmannen för en allmän farled tillstånd att i ett vattendrag eller på dess strand placera andra säkerhetsanordningar för sjöfarten än sådana som avses i 1 mom. och att avlägsna hinder som skymmer säkerhetsanordningarna, om avtal inte har träffats om saken med ägaren till området. På ett område som tagits i särskilt bruk får tillstånd inte beviljas utan tvingande behov.

Trafikverket har under de förutsättningar som anges i 1 och 2 mom. rätt att utanför en allmän farled placera ut säkerhetsanordningar som behövs för att märka ut grund eller skär eller av annan motsvarande orsak.

I fråga om byggande av säkerhetsanordningar i en allmän farled eller på stränderna vid en allmän farled gäller dessutom det som särskilt föreskrivs om säkerhetsanordningar för sjöfarten.

6 §

Säkerhetsanordningar i en enskild farled

En liten säkerhetsanordning som är nödvändig med tanke på sjösäkerheten kan placeras på annans vattenområde för att märka ut en enskild farled, om placeringen inte orsakar nämnvärd olägenhet för områdets ägare eller för användningen av området i övrigt. Vattenområdets ägare ska underrättas om placeringen på förhand. I fråga om utmärkande av enskilda farleder gäller i övrigt det som föreskrivs särskilt.

7 § (8.9.2017/611)

Rätt till annans vattenområde i vissa fall

Tillståndsmyndigheten kan bevilja sökanden nyttjanderätt eller lösningsrätt till annans vattenområde för ett allmänt lastnings- eller ankringsområde eller en allmän hamn i samband med en farled, om

- 1) projektet uppfyller de förutsättningar som anges i 3 kap. 4 § 1 mom.,
- 2) projektet tryggar tillgången till hamntjänster eller trafik eller näringsverksamhet som ska anses viktig eller tillgodoser något annat motsvarande allmänt intresse, och
- 3) projektet kan anses vara påkallat av ett allmänt behov.

Tillståndsmyndigheten kan bevilja sökanden nyttjanderätt till annans vattenområde för ett enskilt ankringsområde i samband med en farled, om de förutsättningar som anges i 3 kap. 4 § 1 mom. är uppfyllda. En strandägare kan beviljas nyttjanderätt till annans vattenområde för en enskild lastningsplats eller hamn, om de förutsättningar som anges i 1 mom. i denna paragraf uppfylls.

8 §

Vissa rättigheter som är nödvändiga med tanke på försvarsmaktens och gränsbevakningsväsendets åligganden

Försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet har rätt att för sina tjänsteåligganden varaktigt på någon annans område placera ut säkerhetsanordningar som avses i 5 § med iakttagande i tillämpliga delar av det som i den paragrafen föreskrivs om huvudmannens rättigheter i en allmän farled. Detsamma gäller i tillämpliga delar bultar och med dem jämförbara anordningar som behövs för tillfällig ankring eller fastgöring av fartyg. Om anordningen är obetydlig, ska det som i 5 § 1 mom. föreskrivs om hjälpanordningar till en säkerhetsanordning tillämpas, utom i fråga om ett område som tagits i särskilt bruk.

Tillståndsmyndigheten kan också i andra än de fall som avses i 7 § 1 mom. bevilja försvarsmakten eller gränsbevakningsväsendet en sådan nyttjanderätt eller lösningsrätt för ett lastnings- eller ankryngsområde eller en hamn som behövs för deras åligganden.

Sökanden ska lämna tillståndsmyndigheten tillräcklig utredning om behovet av den rättighet eller åtgärd som ansökan gäller.

9 §

Ersättning för förlust av förmån

Ersättning ska betalas för sådan förlust av förmån som orsakas av åtgärder som i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel vidtas på annans mark- eller vattenområde eller av en rätt att använda eller lösa in ett område som tillhör någon annan.

Huvudmannen för en farled är skyldig att reparera eller ersätta en förlust av förmån som orsakas av att en farled inrättas eller av sedvanlig användning av farleden, om det inte ska anses skäligt att skadan ska tålas. I beslut om att inrätta farleden ska det finnas bestämmelser om reparation eller ersättning för sådana förluster av förmån som kan uppskattas på förhand. Tillståndsmyndigheten kan också bestämma att bestämmelserna om reparation eller betalning av ersättning ska ses över separat vid en tidpunkt som bestäms i beslutet. Om förlusterna av förmån inte kan beräknas på förhand, kan tillståndsmyndigheten ålägga farledens huvudman att inom en viss tid inleda ett ansökningsärendet för fastställande av ersättningen för de förluster av förmån som uppstår.

På ersättning för förlust av förmån som inte kunnat förutses tillämpas dessutom det som föreskrivs i 13 kap. 8 § 1 mom.

10 §

Avgift för användning av farled

Det får inte tas ut någon avgift för användningen av en farled i ett vattendrag. Tillståndsmyndigheten kan på ansökan bevilja huvudmannen för en enskild farled, och kommunikationsministeriet huvudmannen för en allmän lokal farled, rätt att av dem som använder farleden ta ut en avgift som ersättning för byggkostnaderna, om dessa kostnader är mycket höga. I beslutet ska avgiftens storlek och avgiftsgrunderna anges, liksom den tid som rätten att ta ut avgifter gäller.

Ägaren till en sluss eller en annan anordning som hör till en enskild farled har rätt att ta ut en skälig avgift för tjänster i samband med att anordningen används. Ägaren eller den vars rätt eller fördel frågan kan gälla får ansöka om att tillståndsmyndigheten ska fastställa avgiftens storlek och avgiftsgrunderna.

I fråga om uttag av avgifter för nyttjande av allmänna kanaler och hamnar och i fråga om farledsavgifter enligt lagen om farledsavgift ([1122/2005](#)) gäller oberoende av 1 mom. det som föreskrivs särskilt.

11 §

Statens inlösen skyldighet

Vid ändring av en enskild farled eller allmän lokal farled till en offentlig farled ska staten lösa in de anordningar som hör till farleden till deras värde vid tidpunkten i fråga, om anordningarna behövs för användningen av den offentliga farleden.

Om huvudmannen för en farled annars har använt medel till att bygga eller förbättra farleden, ska staten betala huvudmannen ersättning för dessa kostnader till den del kostnaderna inte har täckts genom uttag av avgifter enligt 10 § eller till den del det inte har beviljats stöd av statsmedel för kostnaderna.

12 §

Underhållsskyldighet

Den som enligt ett beslut om inrättande av farled har rätt att bygga eller förbättra en farled är skyldig att underhålla farleden och anordningarna i den med iakttagande i tillämpliga delar av 2 kap. 9 §.

11 kap

Ansökningsförfarande

1 §

Tillämpningsområde

På behandlingen av ansökningsärenden hos tillståndsmyndigheten tillämpas förvaltningslagen och bestämmelserna i detta kapitel.

Om ett energiprojekt av gemensamt intresse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 om riktlinjer för transeuropeiska energinfrastrukturer och om upphävande av beslut nr 1364/2006/EG och om ändring av förordningarna (EG) nr 713/2009, (EG) nr 714/2009 och (EG) nr 715/2009 förutsätter ett tillstånd som avser byggande enligt 3 kap., ska på behandlingen av tillståndsärendet utöver denna lag tillämpas nämnda förordning av Europaparlamentet och rådet samt lagen om tillståndsförfarandet för energiprojekt av gemensamt intresse inom Europeiska unionen ([684/2014](#)). ([22.8.2014/688](#))

2 § ([12.4.2019/505](#))

Anhängiggörande av ett ansökningsärende

Ett ärende inleds hos tillståndsmyndigheten genom en ansökan. Om den projektansvarige inte är en fysisk person, ska ansökan göras elektroniskt. Tillståndsmyndigheten kan av särskilda skäl godkänna att ansökan lämnas in på papper. Den projektansvarige ska på tillståndsmyndighetens begäran lämna in ansökningshandlingarna på papper, om det behövs för behandlingen av ärendet.

Tillståndsmyndigheten ska i den informationstjänst för vattenhushållningsärenden som avses i 18 kap. 19 § göra en anteckning om varje ärende som blivit anhängigt. Av anteckningen ska utöver ärendet framgå datum när ärendet blev anhängigt, den projektansvariges namn och den kommun där projektet är placerat. När uppgifterna offentliggörs iakttas det som i 2 mom. i den paragrafen föreskrivs om offentliggörande av uppgifter som ingår i ett beslut och om radering av personuppgifter. ([22.6.2022/491](#))

3 § ([19.6.2019/766](#))

Innehållet i tillståndsansökan

Tillståndsansökan ska innehålla

- 1) en sådan redogörelse för projektets syfte och projektets inverkan på allmänna intressen, enskilda intressen och miljön som är tillräckligt utförlig för att ärendet ska kunna avgöras,
- 2) en plan över de åtgärder som behövs för att projektet ska kunna genomföras,
- 3) en beräkning av den nytta och de förluster av förmåner som projektet medför för registerenheter för mark- och vattenområden och deras ägare och för andra parter,
- 4) en redogörelse för hur verksamhetens verkningar kontrolleras.

Om ansökan gäller beviljande av tillstånd för ett projekt som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ([252/2017](#)), ska en miljökonsekvensbeskrivning enligt 19 § i den lagen och kontaktmyndighetens motiverade slutsats fogas till ansökningshandlingarna före beslutsfattandet. I den mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag behöver uppgifterna inte visas upp på nytt. Till ansökan ska vid behov fogas en bedömning som avses i 35 § i naturvårdslagen. ([5.1.2023/34](#)) Närmare bestämmelser om innehållet i tillståndsansökan och de uppgifter som ska fogas till ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Kompetensen hos den som upprättar ansökan

Den som upprättar ansökan ska med hänsyn till projektets natur, omfattning och verkningar ha tillräcklig sakkunskap för att upprätta ansökan.

Närmare bestämmelser om vilken sakkunskap som fordras av den som upprättar en ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Komplettering av ansökan

Om ansökan är bristfällig eller om särskild utredning krävs för att ärendet ska kunna avgöras, ska sökanden ges tillfälle att komplettera ansökan inom den tid som myndigheten fastställer. Om ansökan inte kompletteras kan ärendet lämnas utan prövning.

Om avgörandet av ärendet är av betydelse för allmänintresset eller om vägande skäl kräver det, kan sökanden åläggas att komplettera ansökan eller inhämta utredning som behövs för att ansökningsärendet ska kunna avgöras. Om sökanden inte gör detta, kan utredning inhämtas på sökandens bekostnad.

6 §

Utlåtanden

Utlåtande om ansökan ska begäras av den statliga tillsynsmyndighet inom vars verksamhetsområde projektets verkningar kan framträda och av behöriga myndigheter som bevakar allmänintresset, om det inte är uppenbart onödigt att begära utlåtande av dem. När det är fråga om sådana samhälleligt viktiga projekt av nationell betydelse som kan ha avsevärda eller omfattande skadliga verkningar ska utlåtande av statsrådet inhämtas.

Tillståndsmyndigheten ska dessutom begära utlåtande av den kommunala miljövårdsmyndigheten i de kommuner där det i ansökan avsedda projektets verkningar kan framträda, av den kommun där projektet ska placeras och vid behov av kommunerna inom projektets influensområde.

Om ett projekt genomförs inom eller dess verkningar utsträcker sig till samernas hembygdsområde och detta kan påverka samernas rättigheter som urfolk, ska tillståndsmyndigheten ge sametinget tillfälle att yttra sig.

Tillståndsmyndigheten kan även inhämta andra behövliga utlåtanden och utredningar i ärendet.

7 §

Anmärkningar och åsikter

Innan tillståndsmyndigheten avgör ett ärende ska den ge dem vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet kan beröra (*parterna*) tillfälle att framställa anmärkningar med anledning av ärendet. Andra än parterna ska ges tillfälle att framföra sin åsikt innan ärendet avgörs.

8 §

Sökandens förklaring

Sökanden och andra parter ska enligt behov ges tillfälle att ge en förklaring med anledning av de utlåtanden, anmärkningar och åsikter som gäller ansökan. Med anledning av förklaringen kan en part ges tillfälle att ge en förklaring.

9 §

Myndigheternas rätt att föra talan

I ansökningsärenden förs parts talan av statliga myndigheter som inom sina respektive ansvarsområden bevakar allmänintresset och av de kommunala miljövårdsmyndigheter till vars område verkningarna av det projekt som avses i ansökan kan komma att utsträcka sig.

10 § [\(12.4.2019/505\)](#)

Delgivning av och information om ansökan

Tillståndsmyndigheten ska delge ansökan genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Information om kungörelsen ska med iakttagande av 108 § i kommunallagen publiceras i kommunerna inom projektets influensområde. Av kungörelsen ska det framgå vad som ska iakttas när anmärkningar görs och åsikter läggs fram. Närmare bestämmelser om kungörelsens innehåll och offentliggörande utfärdas genom förordning av statsrådet.

Kungörelsen och ansökningshandlingarna ska hållas tillgängliga i 30 dagar på tillståndsmyndighetens webbplats. Tillståndsmyndigheten kan dock med hänsyn till ärendets art besluta att kungörelsen och ansökningshandlingarna ska hållas tillgängliga längre än 30 dagar, dock högst 45 dagar.

Information om att kungörelsen offentliggörs ska publiceras i åtminstone en tidning med allmän spridning inom projektets influensområde, om inte ärendet är av ringa betydelse eller det annars är onödigt att publicera informationen i en tidning.

Om ansökan gäller ett projekt som genomförs i Finlands ekonomiska zon, ska information om den kungörelse som avses i 1 mom. publiceras i enlighet med 108 § i kommunallagen på webbplatserna för de kommuner vid vars område projektet genomförs.

I ansökningsärenden av mindre betydelse och i ansökningsärenden där delgivning enligt 1 mom. eller 11 § inte behövs med hänsyn till ärendets art kan information om ansökan lämnas på annat sätt. Om ärendet inte påverkar något annat än sökandens rätt eller fördel, krävs ingen delgivning.

11 § ([12.4.2019/505](#))

Särskild informering

Information om kungörelsen ska lämnas separat till de parter som saken särskilt berör.

Ett icke konstituerat delägarlag för en samfällighet kan trots vad som föreskrivs i 26 § i lagen om samfälligheter delges en ansökan genom offentlig kungörelse i enlighet med 10 §. Om ärendet gäller delägarnas rättigheter i annan än ringa utsträckning, ska information om offentliggörandet av kungörelsen publiceras i åtminstone en tidning med allmän spridning inom verksamhetens influensområde.

11 a § ([19.6.2019/766](#))

Hörande om tillståndsansökan och om komplettering av en miljökonsekvensbeskrivning

Om en tillståndsansökan och en sådan komplettering av en miljökonsekvensbeskrivning enligt 27 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning som gäller samma projekt är anhängiga samtidigt, kan tillståndsmyndigheten i samband med ett hörande om tillståndsansökan ordna ett hörande om miljökonsekvensbeskrivningen med iakttagande av 20 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Åsikter och utlåtanden om miljökonsekvensbeskrivningen samt anmärkningar och åsikter om tillståndsansökan ska lämnas till tillståndsmyndigheten minst 45 och högst 60 dagar efter ett datum som bestäms av tillståndsmyndigheten.

[12 §](#)

Gemensam behandling av tillståndsansökningar

Om ett projekt omfattar åtgärder som kräver tillstånd enligt både denna lag och miljöskyddslagen, ska vad som i 47 § i miljöskyddslagen föreskrivs om gemensam behandling av tillståndsansökningar tillämpas. ([27.6.2014/531](#))

En tillståndsansökan enligt denna lag och en i miljöskyddslagen avsedd ansökan som gäller förorening av vatten och avser samma verksamhet ska behandlas tillsammans och avgöras genom samma beslut, om detta inte av särskilda skäl ska anses onödigt. Gemensam behandling behövs dock inte, om projektet utöver miljötillstånd endast kräver tillstånd enligt 4 kap. till uttag av

vatten och det inte finns något direkt vattenhushållningssamband mellan uttaget av vatten och återutsläppandet av vattnet i vattendraget.

Om det vid behandlingen av ett ansökningsärende enligt denna lag visar sig att projektet också kräver miljötillstånd enligt miljöskyddslagen, ska tillståndsmyndigheten ålägga sökanden att inom rimlig tid lämna in en miljötillståndsansökan. I annat fall kan den tillståndsansökan som är anhängig lämnas utan prövning.

13 §

Gemensam handläggning

Om flera ansökningar har ett nära samband, kan tillståndsmyndigheten behandla ansökningarna samtidigt, förutsatt att detta ska anses ändamålsenligt och gemensam handläggning inte vållar oskäligt dröjsmål i handläggningen av ärendet eller orsakar annan olägenhet.

14 §

Inspektion

Tillståndsmyndigheten eller en tjänsteman som är anställd vid myndigheten kan förrätta inspektion enligt 39 § i förvaltningslagen. Inspektionsberättelsen ska fogas till handlingarna.

15 § (26.6.2015/803)

Muntlig bevisning

Tillståndsmyndigheten kan höra ett vittne muntligen under försäkran samt en part muntligen i samband med förrättning av syn enligt 38 § i förvaltningslagen eller annars vid behov.

När ett vittne eller en part hörs vid muntlig bevisning ska parter som berörs av hörandet ges tillfälle att närvara.

16 §

Inhämtande av särskild utredning

Efter delgivning får tillståndsmyndigheten besluta att särskild utredning som behövs för att avgöra ärendet ska inhämtas, om inte utredningen annars kan fås utan svårighet. Vid inhämtandet av utredningen ska parterna vid behov ges tillfälle att bli hörda.

Utredningen tas fram av en tillräckligt sakkunnig person som är anställd inom miljöförvaltningen. Om utredningen tas fram av någon som inte är anställd hos tillståndsmyndigheten, ska han eller hon för uppdraget förordnas till föredragande i bisyssla vid tillståndsmyndigheten.

Utredningen utformas som ett utlåtande. Utlåtandet och övriga handlingar ska skickas till tillståndsmyndigheten inom tre månader efter det att tillståndsmyndigheten meddelat att ett utredningsförfarande påbörjas. Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas när särskild utredning inhämtas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Beslutsprövning

Den myndighet som avgör ett ärende ska pröva utlåtandena och anmärkningarna i ärendet och, i tillståndsärenden, förutsättningarna för beviljande av tillstånd.

I tillståndsärenden beviljas tillstånd för projekt som uppfyller kraven enligt denna lag och enligt de förordningar som utfärdats med stöd av den.

Det är den som ansökt om ett tillstånd eller en rättighet som beviljas tillståndet eller rättigheten. Om det har bildats en sammanslutning för att genomföra ett projekt, ska tillståndet eller rättigheten beviljas sammanslutningen.

18 §

Avgörande av en viss del av ett ärende

Av särskilda skäl kan tillståndsmyndigheten i ett ansökningsärende meddela ett beslut om en viss sakfråga, innan ärendet avgörs till övriga delar. På ersättning tillämpas då 13 kap.

Om en detaljerad utredning av de förluster av förmåner som projektet orsakar oskäligt fördröjer avgörandet av ärendet och om det är uppenbart att det finns förutsättningar att genomföra projektet, kan ärendet avgöras till den del det inte gäller ersättningar för dessa förluster. Ersättning för inlösen av egendom eller upplåtande av nyttjanderätt ska dock fastställas i samband med att tillståndet beviljas.

Av särskilda skäl kan tillståndsmyndigheten bestämma att frågan om ersättning av en skada som orsakas av en viss i ansökan avsedd åtgärd ska avgöras senare. När tillståndsmyndigheten avgör ärendet ska den ålägga den projektansvarige att inhämta utredning som behövs för avgörandet av ersättningsfrågan och att inom utsatt tid inleda ansökan om komplettering av ersättningsbeslutet. Ett beslut om att ersättningsfrågan ska avgöras separat hindrar inte den skadelidande att ansöka om ersättning i enlighet med denna lag.

19 §

Ändring av tidigare beslut

När tillståndsmyndigheten senare meddelar sitt beslut i ärendet till den del det ännu inte har avgjorts, kan myndigheten ändra sitt tidigare beslut endast i den mån det är nödvändigt för att avlägsna motstridiga eller uppenbart oändamålsenliga villkor.

Om tillståndsmyndigheten har fått nya upplysningar om grunderna för fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift som påförts genom ett beslut enligt 18 § 2 mom., kan myndigheten på tjänstens vägnar behandla ett ärende som gäller justering och komplettering av skyldigheten eller avgiften. Tillståndsbeslutet kan i detta fall ses över så att det stämmer överens med 3 kap. 14 §, oberoende av vad denna lag i övrigt säger om översyn av tillståndsvillkor.

20 §

Säkerhet

Om någon annan sökande än staten, en kommun eller en samkommun beviljas tillstånd i enlighet med 18 § 2 mom., ska sökanden ställa godtagbar säkerhet för att ersätta de förluster av förmåner som verksamheten orsakar. I fråga om ställande av säkerhet gäller i tillämpliga delar 3 kap. 17 § 1 mom.

Säkerheten ställs hos regionförvaltningsverket, som ska bevaka ersättningstagarens intressen vid ställandet av säkerheten och som vid behov ska vidta åtgärder i syfte att realisera säkerheten eller fördela medlen. Säkerhetsbeloppet ska vid behov justeras.

Säkerheten ska friges när ersättningsskyldigheten har fullgjorts, eller när ersättningsbeslutet har vunnit laga kraft och verksamheten inte har inletts före det. Om det bestäms att ersättningarna ska betalas periodiskt, ska säkerheten dock friges när ersättningsbeslutet vinner laga kraft, förutsatt att alla dittills förfallna poster har blivit betalda eller har deponerats med stöd av någon annan bestämmelse. Tillståndsmyndighetens beslut om att frige en säkerhet får inte överklagas genom besvär.

21 § [\(5.5.2017/257\)](#)

Beslutets innehåll

I beslutet ska ändamålet med ansökan förklaras eller de delar av ansökan som är behövliga fogas till beslutet. I beslutet ska de behövliga bestämmelser enligt 3 kap. 10–14 § som gäller projektet samt övriga bestämmelser om genomförande av projektet läggas fram. I beslutet ska specificerade yrkanden som har framställts i utlåtanden och anmärkningar bemötas. Om projektet orsakar sådan förlust av förmån som ska ersättas, ska beslutet innehålla bestämmelser om ersättningarna i enlighet med det som föreskrivs i 13 kap.

Om ansökan gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, ska i beslutet tas in kontaktnmyndighetens motiverade slutsats och sammandrag av resultaten av hörandena enligt 20 och 29 § i den lagen. Av beslutet ska framgå hur miljökonsekvensbeskrivningen, den motiverade slutsatsen och eventuella sådana handlingar rörande internationellt hörande om gränsöverskridande konsekvenser som avses i 29 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har beaktats.

Av tillståndsbeslutet ska det dessutom framgå hur den förvaltningsplan och den havsförvaltningsplan som avses i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen samt den riskhanteringsplan som avses i lagen om hantering av översvänningsrisker har beaktats.

22 § [\(12.4.2019/505\)](#)

Delgivning av och information om beslut

Tillståndsmyndigheten ska delge ett beslut om ett ansökningsärende genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen.

Beslutet ska skickas till sökanden. En kopia av beslutet ska skickas till dem som har begärt det, till tillsynsmyndigheterna och till de myndigheter som bevakar allmänna intressen i ärendet. Information om meddelande av beslutet ska skickas elektroniskt under känd adress till de parter som avses i 11 §, till de myndigheter som avses i 9 § och till dem som framställt anmärkningar och åsikter i ärendet.

Information om kungörelsen ska med iakttagande av 108 § i kommunallagen publiceras i kommunerna inom projektets influensområde. Information om att kungörelsen offentliggörs ska publiceras i åtminstone en tidning med allmän spridning inom projektets influensområde, om inte ärendet är av ringa betydelse eller det annars är onödigt att publicera informationen.

23 §

Ersättning för intressebevakningskostnader

Parterna svarar för sina egna kostnader hos tillståndsmyndigheten.

En part har rätt att få ersättning för sina kostnader, om parten har blivit tvungen att vidta särskilda åtgärder för att bevisa att projektet vållar honom eller henne sådan förlust av förmån som ska ersättas eller om det annars finns särskilda skäl att ersätta kostnaderna.

Om det på ansökan av den som lidit skada bestäms att den som vållat skadan ska betala ersättning eller vidta någon åtgärd, kan tillståndsmyndigheten ålägga den som vållat skadan att ersätta den skadelidande för kostnader som uppstått i samband med att ärendet utretts. Om en part har beviljats rättshjälp enligt rättshjälpslagen ([257/2002](#)), ska tillståndsmyndigheten i samband med att ersättningsärendet avgörs fastställa biträdets arvode och rättshjälpstagarens självriskandel samt ålägga rättshjälpstagaren att betala denna självriskandel till sitt biträde i enlighet med det som föreskrivs i den lagen.

[24 §](#)

Behandlingen av ärenden vid den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten

På behandlingen av ett ärende hos den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten tillämpas det som i 1–11, 13, 14, 17 och 21–23 § föreskrivs om behandlingen av ärenden hos tillståndsmyndigheten.

24 a § ([19.6.2019/766](#))

Tillämpning av lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden

Om lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden ([764/2019](#)) tillämpas på behandlingen av en tillståndsansökan, ska 11, 14 och 15 § i den lagen tillämpas i stället för 10 och 22 § i denna lag.

12 kap

Vattenrättslig sammanslutning

[1 §](#)

Vattenrättslig sammanslutning

En vattenrättslig sammanslutning som avses i detta kapitel kan bildas för följande gemensamma vattenhushållningsprojekt:

- 1) dikning enligt 5 kap.,
- 2) bestående ändring av medelvattenståndet enligt 6 kap.,
- 3) vattenreglering enligt 7 kap.,
- 4) timmerflottningsprojekt enligt 9 kap.,

5) sådant iståndsättande av vattendrag som kräver åtgärder enligt denna lag eller vattenhushållningsprojekt som genomförs för andra motsvarande ändamål.

På vattenrättsliga sammanslutningar tillämpas dessutom det som föreskrivs någon annanstans i denna lag.

Initiativet till att bilda en vattenrättslig sammanslutning kan tas av vem som helst som kan bli medlem i sammanslutningen.

2 §

Medlemskap i sammanslutningen och medlemsförteckning

Medlemmar i en vattenrättslig sammanslutning är ägarna av de fastigheter som drar nytta av ett projekt som avses i 1 §, användarna av konstruktioner som hör till projektet och övriga nyttotagare. Medlemmar i sammanslutningen är också andra parter i enlighet med det som föreskrivs någon annanstans i denna lag.

Sammanslutningens styrelse eller ombudsman ska föra en förteckning över sammanslutningens medlemmar för att organisera sammanslutningens verksamhet. I förteckningen ska medlemmarnas identifierings- och kontaktuppgifter anteckas. Uppgifter om en medlem ska avföras från förteckningen fem år efter det att medlemskapet har upphört. Bestämmelser om behandlingen av personuppgifter finns i personuppgiftslagen ([523/1999](#)).

PersonuppgiftsL [523/1999](#) har upphävts genom DataskyddsL [1050/2018](#).

3 §

Konstituerande stämma

Inför bildandet av en vattenrättslig sammanslutning ska initiativtagaren sammankalla alla kända nyttotagare och andra potentiella medlemmar till konstituerande stämma. Den konstituerande stämman kan fortsätta vid den tidpunkt som stämman beslutar, utan att en ny kallelse sänds ut. Vid den konstituerande stämman ska det antas stadgar för sammanslutningen och utses en eller flera ombudsmän eller en styrelse. Vid den konstituerande stämman har varje medlem en röst.

Kallelsen till den konstituerande stämman ska kungöras i minst en tidning med allmän spridning på orten och i ett kallelsebrev som sänds till de kända medlemmarna. En kallelse kan lämnas till ett icke konstituerat delägarlag för ett samfällt område i enlighet med det som anges i 26 § 3 mom. i lagen om samfälligheter eller genom att ett kallelsebrev sänds till de kända delägarna. Kallelsen har delgetts på behörigt sätt när breven har postats och kungörelsen publicerats minst 14 dagar före stämman.

4 §

Stadgar

I stadgarna för en vattenrättslig sammanslutning ska följande uppgifter nämnas:

- 1) sammanslutningens namn och den kommun som är sammanslutningens hemort,
- 2) sammanslutningens ändamål,
- 3) hur medlemmarnas röstetal vid sammanslutningens stämma beräknas,

- 4) hur många ombudsmän eller styrelsemedlemmar som utses vid sammanslutningens årliga ordinarie stämma och i förekommande fall antalet ersättare,
- 5) på vilket sätt styrelsens ordförande och vice ordförande väljs, hur lång deras mandatperiod är och på vilket sätt deras arvoden fastställs,
- 6) på vilket sätt befogenhet i vissa ärenden tilldelas en eller flera ombudsmän eller styrelsemedlemmar,
- 7) hur ombudsmännen eller styrelsen ska sammankallas och hur de fattar beslut,
- 8) rätten att teckna sammanslutningens namn,
- 9) räkenskapsperioden samt inom vilken tid bokslutet ska fastställas och hur räkenskaperna revideras,
- 10) när sammanslutningens ordinarie stämma ska hållas,
- 11) när och hur kallelse till sammanslutningens stämma och övriga meddelanden ska skickas till medlemmarna,
- 12) grunderna för fördelning av de kostnader som ska tas ut av medlemmarna,
- 13) hur verksamhetens finansiering ska ordnas.

5 §

Fastställande av stadgarna

Stadgarna för en vattenrättslig sammanslutning fastställs av tillståndsmyndigheten, om inte annat följer av 5 kap. 24 §. Stadgarna ska fastställas, om de överensstämmer med lag och inte medför skada för någon medlem. Små ändringar kan göras i stadgarna, om det behövs för att stadgarna ska kunna fastställas.

Sammanslutningens angelägenheter ska skötas enligt de antagna stadgarna redan innan stadgarna fastställs. De fastställda stadgarna ska följas även om fastställelsebeslutet inte har vunnit laga kraft.

När stadgarna ändras ska det förfarande som regleras i 1 mom. följas.

6 §

Register över vattenrättsliga sammanslutningar

De vattenrättsliga sammanslutningarna förs in i ett register över vattenrättsliga sammanslutningar. Registret utgör en del av datasystemet för miljövardsinformation. Registret förs av miljöministeriet.

I registret över vattenrättsliga sammanslutningar ska följande uppgifter föras in:

- 1) basuppgifter om sammanslutningen,
- 2) sammanslutningens stadgar,
- 3) uppgifter om sammanslutningens styrelse och ombudsmän.

Personuppgifterna om en vattenrättslig sammanslutning gallras ur registret fem år efter det att sammanslutningen har upplösts.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska föras in i registret över vattenrättsliga sammanslutningar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Registreringens rättsverkningar

En registrerad vattenrättslig sammanslutning kärar och svarar i ärenden som gäller sammanslutningens projekt. Sammanslutningen kan förvärva rättigheter och ingå förbindelser i sitt namn i syfte att sköta de uppgifter som sammanslutningen har enligt denna lag.

8 §

Registrering av en sammanslutning

En sammanslutning som bildats förs in i registret över vattenrättsliga sammanslutningar av tillståndsmyndigheten. Om sammanslutningen har bildats och dess stadgar har fastställts vid en dikningsförrättning, svarar den statliga tillsynsmyndighet som har bestämt att dikningsförrättning ska hållas för att uppgifterna förs in i registret.

9 §

Införande av uppgifter

En vattenrättslig sammanslutning ska underrätta den statliga tillsynsmyndigheten om förändringar i de uppgifter som avses i 6 § 2 mom. Myndigheten för in ändringarna i registret över vattenrättsliga sammanslutningar.

Anteckningar som har sin grund i beslut som meddelats av Vasa förvaltningsdomstol eller högsta förvaltningsdomstolen förs in i registret över vattenrättsliga sammanslutningar av den statliga tillsynsmyndigheten.

10 §

Rätt att få upplysningar

Registret över vattenrättsliga sammanslutningar är offentligt. Var och en har i enlighet med det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ([621/1999](#)) rätt att få uppgifter från registret och de handlingar som registret innehåller.

Tillståndsmyndigheten, den statliga tillsynsmyndigheten och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten har rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter ur registret som de behöver för att fullgöra sina uppgifter enligt denna lag.

11 §

Sammanlutningens stämma

En vattenrättslig sammanslutnings beslutanderätt utövas av sammanslutningens stämma. Stämman fattar sina beslut med enkel majoritet.

Sammanlutningens ordinarie stämma ska hållas vid de tidpunkter som bestäms i stadgarna. Om det inte har sammankallats till stämma, har varje medlem rätt att yrka att en sådan ska hållas.

Sammanlutningen ska hålla extra stämma, om medlemmar som tillsammans företräder minst en tiondel av det totala röstetalet i sammanslutningen skriftligen kräver det för behandling av ett angivet ärende.

Om sammanslutningen har upphört med sin verksamhet, kan en sammanslutningsmedlem eller tillsynsmyndigheten kalla till stämma för att besluta om tillsättande av styrelse eller en eller flera ombudsmän för att sköta sammanslutningens åligganden.

12 §

Ärenden som ska avgöras vid sammanslutningens stämma

Stämman ska besluta om

- 1) inledande och avslutande av medlemskap,
- 2) förvärv, överlåtelse och inteckning av fastighet samt överlåtelse av annan egendom som är viktig med tanke på sammanslutningens verksamhet,
- 3) fastställande av avgifter som medlemmarna ska betala,
- 4) val eller avsättning av ombudsmän, styrelse eller styrelsemedlemmar samt revisorer,
- 5) fastställande av bokslut och beviljande av ansvarsfrihet,
- 6) ändring av sammanslutningens stadgar, och
- 7) upplösning av sammanslutningen.

Styrelsen eller en ombudsman kan oberoende av det som föreskrivs i 1 mom. med stöd av en bestämmelse i sammanslutningens stadgar besluta om försäljning, byte och inteckning av sammanslutningens egendom.

13 §

Styrelse och ombudsmän

Sammanlutningen ska ha antingen en styrelse eller en eller flera ombudsmän. Styrelsen ska ha en ordförande. Den som är omyndig eller försatt i konkurs får inte vara styrelsemedlem eller ombudsman.

Styrelsen och ombudsmännen har till uppgift att sköta beredningen och verkställandet av sammanslutningens beslut och annan praktisk verksamhet. De ska sköta sammanslutningens förvaltning med omsorg och jämlikt beakta de intressen som sammanslutningens medlemmar har.

Styrelsen och ombudsmännen ska föra sammanslutningens talan i domstol och även i övrigt företräda sammanslutningen. En stämning eller något annat tillkännagivande anses ha kommit till sammanslutningens kännedom när tillkännagivandet på föreskrivet sätt delgetts någon av sammanslutningens styrelsemedlemmar eller ombudsmän.

14 §

Styrelsens beslutförhet och beslutfattande

Om inte något annat bestäms i sammanslutningens stadgar, är styrelsen beslutför då mer än hälften av det totala antalet styrelsemedlemmar är närvarande.

Som styrelsens beslut gäller den mening som majoriteten av rösterna har fallit på. I stadgarna kan det dock bestämmas att ett beslut ska fattas med kvalificerad majoritet eller enhälligt. Om rösterna faller lika, gäller den mening som ordföranden biträder. Om det är fråga om val och rösterna faller lika, ska valet avgöras genom lottning.

15 §

Bokföring

Handlingar som hänför sig till en sammanslutnings inkomster och utgifter samt sammanslutningens verifikationer och dess korrespondens om affärstransaktioner ska sparas i åtminstone sex år räknat från slutet av det år då räkenskapsperioden avslutades. Bokföringsmaterialet ska ordnas så att sambandet mellan verifikationer och bokföringsposter kan fastställas utan problem.

Om sammanslutningen enligt bokföringslagen ([1336/1997](#)) är bokföringsskyldig för rörelse eller yrke, ska bokföringen ordnas på det sätt som föreskrivs i den lagen.

En medlem har rätt att ta del av sammanslutningens bokföring och andra handlingar som hänför sig till sammanslutningens verksamhet. En medlem har också rätt att anlita medhjälpare och att få kopior av bokföringen och av andra handlingar. Sammanslutningen har rätt att få ersättning av medlemmen för vad det kostar sammanslutningen att kopiera och sända handlingarna.

16 §

Skadeståndsskyldighet

Sammanslutningens styrelsemedlemmar, ombudsmän och revisorer är skyldiga att ersätta skador som de uppsåtligt eller av vållande i sin verksamhet har orsakat sammanslutningen. Detsamma gäller skada som orsakats en medlem i sammanslutningen genom överträdelse av bestämmelser i denna lag eller sammanslutningens stadgar.

Bestämmelser om jämkning av skadestånd och om fördelning av skadeståndsansvaret mellan två eller flera skadeståndsskyldiga finns i skadeståndslagen ([412/1974](#)).

Ersättning för skada som orsakats sammanslutningen eller dess medlem ska yrkas genon talan som väcks vid tingsrätten.

17 §

Klanderbara beslut

En medlem kan klandra ett beslut som fattats av sammanslutningens stämma, styrelse eller ombudsman, om beslutet inte har tillkommit på föreskrivet sätt, om det strider mot lag eller mot sammanslutningens stadgar eller om det kränker medlemmens rättigheter.

Ett i 1 mom. avsett ärende ska anhängiggöras genom ansökan hos tillståndsmyndigheten inom 60 dagar efter det att beslutet fattades. Om rättelseyrkande enligt 18 § har framställts med anledning av beslutet, har medlemmen dock rätt att anhängiggöra ärendet inom 30 dagar från delfåendet av det beslut som meddelats med anledning av rättelseyrkandet.

Tillståndsmyndigheten kan av särskilda skäl samtycka till att beslutet verkställs innan ärendet avgörs slutligt, om verkställigheten inte gör det meningslöst att söka ändring.

18 §

Rättelseyrkande

En medlem vars rättigheter berörs av ett beslut som sammanslutningens stämma, styrelse eller ombudsman har fattat kan oberoende av 17 § yrka på rättelse av beslutet i sammanslutningens stämma. Rättelseyrkandet kan framställas på den grunden att beslutet inte har tillkommit på föreskrivet sätt, att det strider mot lag eller sammanslutningens stadgar eller att det kränker medlemmens rättigheter. Om fastställelse för beslutet ska sökas hos tillståndsmyndigheten, får rättelseyrkande inte framställas.

Rättelseyrkande ska framställas inom 21 dagar från det att beslutet fattades. Inom 30 dagar från det att rättelseyrkandet framställdes ska sammanslutningens styrelse eller ombudsman sammankalla sammanslutningens stämma för att behandla rättelseyrkandet eller besluta att rättelseyrkandet inte förs till sammanslutningens stämma för behandling. Styrelsen eller en ombudsman har också rätt att själv inom nämnda tid avgöra ett rättelseyrkande om ett beslut som styrelsen eller ombudsmannen själv fattat.

19 §

Upplösning av sammanslutning

En sammanslutning kan inte upplösas, om den har skyldigheter eller ansvar som har sin grund i ett tillstånd eller en rättighet som beviljats för ett vattenhushållningsprojekt. En sammanslutning som är tillståndshavare i ett projekt som avses i 3 kap. 19 § kan upplösas, om tillståndsmyndigheten har gett tillstånd till att projektet avbryts.

När en sammanslutning har beslutat att upplösa sig ska sammanslutningens styrelse eller ombudsmän vidta de likvidationsåtgärder som upplösningen kräver, om inte sammanslutningen har utsett en eller flera andra likvidatorer för uppdraget. En sammanslutning som har fattat beslut om att upplösa sig får fortsätta med ekonomisk verksamhet i den utsträckning som en ändamålsenlig likvidation kräver.

En sammanslutning som har beslutat att upplösa sig ska betala sina skulder och fullgöra de skyldigheter som tillståndsmyndigheten har ålagt sammanslutningen. Om sammanslutningens alla borgenärer inte är kända, ska sammanslutningen låta utfärda en offentlig stämning på de okända borgenärerna. Om sammanslutningens tillgångar är större än skulderna och inte något

annat följer av rättsförhållandena mellan medlemmarna i sammanslutningen, ska överskottet fördelas mellan medlemmarna i förhållande till röstetalen.

Den som ansvarar för likvidationsåtgärderna enligt 2 mom. eller någon av sammanslutningens medlemmar ska underrätta tillståndsmyndigheten om att sammanslutningen har upplösts inom 45 dagar efter det att likvidationsåtgärderna har slutförts. Till meddelandet ska fogas en slutrapport där det ska framgå att de åligganden som avses i 3 mom. har fullgjorts. Tillståndsmyndigheten ska granska meddelandet. Om likvidationsåtgärderna vid upplösning av sammanslutningen har vidtagits så som föreskrivs i 3 mom., ska tillståndsmyndigheten konstatera att sammanslutningen har upplösts och registrera detta i datasystemet för miljövardsinformation.

13 kap

Ersättningar

1 § [\(8.9.2017/611\)](#)

Lagligen orsakad förlust av förmån

Den projektansvarige är skyldig att så som det föreskrivs i detta kapitel ersätta förlust av förmån till följd av en åtgärd som vidtagits eller kommer att vidtas med stöd av denna lag eller ett tillstånd som beviljats med stöd av denna lag, om förlusten av förmånen orsakas av

- 1) ett vattenhushållningsprojekt som genomförs enligt tillstånd,
- 2) en rätt att nyttja eller lösa in egendom som tillhör någon annan,
- 3) en åtgärd som enligt 3 kap. 2 § kräver tillstånd, men tillstånd inte har sökts av den anledningen att åtgärden inte har kunnat antas ha sådana följder som avses i den paragrafen,
- 4) åtgärder som avses i 2 kap. 5, 5 a och 6 §, 5 kap. 9 §, 10 kap. 9 § och 18 kap. 5 § eller sådana fall som avses i 9 kap. 8 § 1 mom.

[2 §](#)

Solidariskt ansvar

Om det finns flera projektansvariga, är de solidariskt skyldiga att betala ersättning enligt detta kapitel. Om någon av de solidariskt ansvariga har betalat mer än sin andel av ersättningen, har denne rätt att kräva det överskjutande beloppet av de övriga solidariskt ansvariga.

Om någon av de solidariskt ansvariga uppenbarligen är insolvent, dennes vistelseort är okänd eller denne inte betalar sin andel inom en månad efter det att någon som har betalat mer än sin egen andel av ersättningen kräver det ansvarar de övriga solidariskt ansvariga för denna andel.

[3 §](#)

Förlust av förmån i vissa särskilda fall

Förlust av förmån till följd av en funktionsstörning hos en vattenledning, ett avlopp eller någon annan sådan ledning, ett dike eller en i denna lag avsedd anordning eller anläggning som har uppförts eller är under uppförande i ett vattendrag eller på dess strand ska ersättas så som föreskrivs i 1 §, förutsatt att funktionsstörningen inte har en exceptionell yttre orsak.

Ägaren till och innehavaren av den anläggning eller anordning som avses i 1 mom. svarar solidariskt för ersättningen för förlusten av förmånen oberoende av vållande. Annan förlust av förmån än sådan som omedelbart har drabbat egendom ersätts dock enbart om ägaren till eller innehavaren av anläggningen eller anordningen har förfarit uppsåtligt eller oaktsamt.

Skador som har orsakats av att en anläggning har rasat eller andra oförutsedda skador ska ersättas enligt 1 § oberoende av om tillståndsbeslutet vunnit laga kraft.

Om den förlust av förmån som avses i 1 mom. följer av en miljöskada som avses i lagen om ersättning för miljöskador ([737/1994](#)), nedan *miljöskadelagen*, ska den lagen tillämpas på ersättning för förlusten av förmånen.

4 §

Förlust av förmån till följd av samfärd i vattendrag

Om inte något annat följer av sjölagen ([674/1994](#)), ansvarar fartygets ägare för ersättning för förlust av förmån till följd av samfärd i ett vattendrag, om förlusten har orsakats av uppsåtligt eller oaktsamt förfarande. Ersättningen fastställs så som föreskrivs i detta kapitel. På begränsning av redares ansvar och sjöpanträtt tillämpas sjölagen.

Förlust av förmån som orsakas ett föremål som olagligen lagts ut i kungsådra eller allmän farled ersätts inte. Detsamma gäller fångstredskap i vattendrag, om inte förlusten av förmånen har orsakats uppsåtligt eller av grov oaktsamhet.

Om bristfälligt skick eller bristfällig skötsel av den skadade egendomen har bidragit till uppkomsten av förlusten av förmån, ska detta beaktas när ersättningen fastställs.

5 §

Förlust av förmån som orsakats genom en lagstridig åtgärd

På ersättning för förlust av förmån till följd av en åtgärd som strider mot denna lag, mot bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller mot villkor, bestämmelser, ålägganden, förbud eller förordnanden som meddelats med stöd av den och på ersättning för personskada till följd av en åtgärd enligt denna lag tillämpas skadeståndslagen. På ersättning för en miljöskada tillämpas miljöskadelagen.

6 §

Myndigheter och domstolar som behandlar ersättningsärenden

I detta kapitel avsedda ärenden som gäller ersättning för förlust av förmån avgörs av tillståndsmyndigheten, om inte något annat följer av 2 och 3 mom.

Ersättning för förlust av förmån till följd av ett ärende som ska behandlas vid en dikningsförrättning avgörs vid förrättningen. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten behandlar ersättningsärenden som har samband med en rätt som den beviljat och ersättningsärenden som har samband med ärenden som avses i 5 kap. 5 §, om inte något annat följer av 3 mom. i denna paragraf.

Tingsrätten behandlar

- 1) ärenden som gäller ersättning för personskada,
- 2) ärenden som avses i 3 § 1 mom., om inte ärendet med stöd av 130 § i miljöskyddslagen ska behandlas av tillståndsmyndigheten,
- 3) ärenden som avses i 4 §, om inte något annat följer av sjölagen och
- 4) ärenden som avses i 5 §, om inte något annat följer av 7 § 2 mom. eller ett förvaltningsstuvångsförfarande som avses i 14 kap. 4 § har inletts.

[\(19.12.2017/975\)](#)

7 §

Ersättningar i samband med ansökningsärenden

När en myndighet beviljar ett tillstånd eller en rätt enligt denna lag ska den på tjänstens vägnar bestämma att förluster av förmåner till följd av projektet ska ersättas, om inte något annat följer av 11 kap. 18 §.

När myndigheten avgör ett ärende som avses i 1 mom. kan den också behandla ett yrkande om ersättning för en sådan förlust av förmån som orsakats i samma verksamhet innan tillståndsärendet avgjorts eller som avses i 1 § 3 punkten.

Myndigheten ska behandla det yrkande som avses i 2 mom., om inte detta medför betydande dröjsmål. Om yrkandet inte kan behandlas i samband med tillståndsärendet, ska ersättning yrkas genom en separat ansökan hos tillståndsmyndigheten. Ett avgörande om separat behandling av ett ersättningsyrkande får inte överklagas genom besvär.

8 §

Separata ersättningsärenden

Oberoende av ett tidigare avgörande kan ersättning för sådana förluster av förmåner som inte förutsågs när tillståndet beviljades yrkas genom ansökan hos tillståndsmyndigheten. Om förlusten av förmån beror på ett ärende som behandlats vid en dikningsförrättning eller av den kommunala miljövårdsmyndigheten, ska ärendet avgöras av den kommunala miljövårdsmyndigheten.

Genom separat ansökan yrkas även ersättning för

- 1) förlust av förmån till följd av en åtgärd som inte kräver tillstånd enligt denna lag,
- 2) förlust av förmån som avses i 3 § 1 mom., när det inte är fråga om ett ärende som ska behandlas av tingsrätten, och
- 3) förlust av förmån som avses i 7 § 2 mom., om inte ersättningsyrkandet kan behandlas i samband med tillståndsärendet.

Ett ärende som avses i 1 mom. ska inledas inom tio år från det att anmälan om slutförande gjordes, om inte en längre tid har angetts i tillståndet. Om byggnadsarbetet inte har slutförts före anmälan om slutförande, räknas tiden från det att byggnadsarbetet slutfördes. Ersättning får dock oberoende av tidsfristen sökas för skador som har orsakats av att anläggningen har rasat och för andra oförutsedda skador.

9 §

Förluster av förmåner som ska ersättas

Om inte annat föreskrivs på något annat ställe i denna lag, ska som i 1 § avsedd förlust av förmån följande ersättas:

- 1) förlust av förmån till följd av en sådan nyttjanderätt eller rätt att lösa in fast eller lös egendom som har beviljats med stöd av denna lag,
- 2) förlust, skada på eller försämring av fast eller lös egendom eller del av sådan egendom av annan än i 1 punkten nämnd orsak, hinder för eller försämring av möjligheterna att nyttja egendomen, minskning av dess avkastning, minskning av egendomens värde till följd av ovan nämnda omständigheter och förlust av annan sådan förmån med förmögenhetsvärde som har sin grund i äganderätten, inklusive kostnader för att flytta egendom och omvandla den till egendom av annat slag,
- 3) sådan minskning av bruksvärdet eller värdet på fast eller lös egendom samt sådana kostnader för att flytta eller återuppföra en byggnad eller egendom av annat slag som föranleds av en i 1 eller 2 mom. avsedd förlust av förmån i fråga om annan egendom med samma ägare,
- 4) förlust av servituts- eller nyttjanderätt, nyttjanderätt till vattenkraft, fiskerätt eller annan därmed jämförlig särskild rätt, förlust eller försämring av möjligheterna att utnyttja en sådan rätt samt förlust av annan förmån med förmögenhetsvärde som grundar sig på en sådan rätt; om en här avsedd rätt grundar sig på arrende, ersätts förlusten dock endast till den del arrendatorn inte har rätt till nedsättning av arrendeavgiften enligt 21 §,
- 5) förlust som uppstått genom att byggnad eller annan anläggning, anordning eller materiel blivit delvis eller helt onyttig på grund av sådan förlust av förmån som avses i 4 punkten,
- 6) förlust eller avsevärd försämring för dem som nyttjar förmånen i fråga av behövlig tillgång till vatten eller av annan sådan viktig möjlighet att nyttja ett vattenområde eller dess strand som inte grundar sig på äganderätt eller i 4 punkten avsedd särskild rätt,
- 7) förlust eller försämring av möjligheterna att bedriva renskötsel eller yrkesmässigt fiske även i andra än ovan nämnda fall, och
- 8) avbrott i driften av rörelse på den fastighet som är föremål för åtgärden i fråga samt kostnader för flyttning från fastigheten.

Om förlust av förmån som ska ersättas med stöd av 1 mom. orsakas av buller, skakning, strålning, ljus, värme, lukt eller annan motsvarande störning, tillämpas 12 § i miljöskadelagen.

Ägaren till ett område har inte rätt till ersättning för vatten som tas på området. Sådan försämrad tillgång till vatten som föranleds av vattentagning och drabbar ägaren eller den som med stöd av annan särskild rätt nyttjar grundvattnet betraktas dock som förlust av förmån som ska ersättas, om inte försämringen är ringa. Vid fastställande av ersättning för nyttjanderätt ska även markens värdestegring till följd av möjligheten att ta grundvatten beaktas.

10 §

Hinder för eller försämring av allmän rätt att nyttja vattendrag

Som sådan förlust av förmån som ska ersättas enligt 9 § betraktas inte en förlust eller försämring av möjligheterna till samfärdsel eller flottning i ett vattendrag i enlighet med det som föreskrivs i denna lag om den allmänna rätten att nyttja vattendrag, om inte något annat följer av 9 § 1 mom. 6 eller 7 punkten.

11 §

Ersättningens belopp

Ersättningen för en sådan förlust av förmån som avses i 9 § 1 mom. 1–5 punkten ska fastställas till fullt belopp, om inte något annat följer av 4 mom. eller 12 §. Ersättning för överlåtelse av fast egendom eller del av sådan egendom eller för upplåtande av nyttjanderätt till fast egendom ska fastställas i enlighet med lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter ([603/1977](#)), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Om den åtgärd som orsakat förlust av förmån medför omedelbar nytta för egendom som hör till den som har rätt till ersättning och ersättningstagaren inte är skyldig att ta del i kostnaderna för projektet på den grunden, ska den nytta ersättningstagaren fått skäligen jämkad beaktas när ersättningen fastställs.

För förlust av förmån enligt 9 § 1 mom. 6–8 punkten ska ersättning fastställas efter omständigheterna med beaktande även av den nytta som projektet omedelbart medför för den som har rätt till ersättning, om denne inte ska ta del i kostnaderna för projektet.

När en sådan rätt beviljas där ett markområde som tillhör någon annan får lösas in, tas i varaktigt bruk eller ändras till vattenområde, ska förlust av förmån som avser marken och på den befintliga byggnader, anläggningar och anordningar ersättas till en och en halv gång dess värde. Också nyttjanderätt till vattenkraft eller förlust av vattenkraft ska ersättas till en och en halv gång dess värde. Förlust av förmån till följd av rätt att nyttja eller lösa in område som behövs för dike, vattenledning, vattentäkt eller avlopp ersätts dock enligt det som föreskrivs i 1 mom.

12 §

Inlösenskyldighet

När mark som tillhör någon annan genom en åtgärd som grundar sig på denna lag varaktigt försätts under vatten eller annan avsevärd bestående olägenhet orsakas för nyttjande av någon annans fastighet eller ett område som hör till den, kan det på ägarens yrkande bestämmas att fastigheten, samfälligheten eller en del av dem ska lösas in. Om en del av ett sådant område löses in eller om ägaren förlorar möjligheten att nyttja denna del och detta orsakar avsevärd bestående olägenhet för nyttjande av den återstående delen, ska det på ägarens yrkande bestämmas att det område som olägenheten omfattar ska lösas in.

På samma sätt kan det på ägarens yrkande bestämmas att fast eller lös egendom som blir onyttig och för vilken ägaren med stöd av 9 § 1 mom. 3 eller 5 punkten har rätt att yrka ersättning ska

lösas in, om det inte kan anses rimligt för ägaren att nöja sig med ersättning för förlusten av förmånen.

Den ersättning som betalas med stöd av denna paragraf ska utgöra en och en halv gång värdet när egendomen är sådan som avses i 11 § 4 mom.

13 §

Överenskommelse om ersättning

Parterna får komma överens om betalningen av ersättning och ersättningens belopp och om övriga omständigheter som gäller ersättningen. Överenskommelsen ska ingås skriftligen.

Om överenskommelsen gäller intecknad fast egendom eller egendom som är föremål för företagsinteckning, ska rättsinnehavarens godkännande av överenskommelsen inhämtas.

14 §

Förebyggande eller minskning av förlust av förmån genom särskilda åtgärder

Den ersättningsskyldige ska, om detta ska anses skäligt, i stället för att betala ersättning åläggas att på egen bekostnad vidta de åtgärder som behövs för att förebygga eller minska den förlust av förmån som enligt denna lag ska ersättas, om kostnaderna för dessa åtgärder inte oskäligt överstiger beloppet av den ersättning som ska betalas för förlusten av förmånen.

15 §

Säkerställande av tillgången till vatten

Om ett tillståndspliktigt vattenhushållningsprojekt förhindrar eller avsevärt försvårar uttaget av vatten, ska tillståndsmyndigheten på yrkande av den som har rätt till ersättning bestämma att den ersättningsskyldige i stället för att betala ersättning ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillgången till vatten.

För underhållet av anordningar och anläggningar som uppförts med stöd av 1 mom. svarar den som har rätt till ersättning, om inte tillståndsmyndigheten med beaktande av förhållandena bestämmer något annat.

Om förlusten av förmån enligt 1 mom. beror på att en vattentäkt anläggs eller nyttjas, kan tillståndsmyndigheten i stället för ersättning bevilja den som har rätt till ersättning rätt att från vattentäkten få en vattenmängd som högst motsvarar hans eller hennes tidigare förbrukning. Detta får inte föranleda oskäliga kostnader och inte heller äventyra vattentäktens användningsändamål. Rätten gäller så länge vattentäkten används. För det vatten rättsinnehavaren får ska rättsinnehavaren betala ett pris som motsvarar vattnets andel av vattentäktens driftskostnader. För anläggandet och underhållet av den vattenledning som behövs svarar den ersättningsskyldige.

Om nyttan med en åtgärd som avses i denna paragraf är större än den förlust av förmån som avses i 1 mom., kan tillståndsmyndigheten när den beslutar om åtgärden ålägga den som har rätt till ersättning att efter vad som anses skäligt bidra till kostnaderna för åtgärden med högst en andel som motsvarar den nytta som åtgärden medför för honom eller henne.

16 §

Betalning av ersättning

I ett beslut om ersättningsskyldighet ska det anges när och hur ersättningen ska betalas och att fastställd ersättning ska betalas i ett för allt, om inte särskilda skäl kräver att ersättningen betalas periodiskt. På yrkande av ersättningstagaren kan det bestämmas att en av tillståndsmyndigheten godkänd säkerhet ska ställas för ersättning som betalas periodiskt.

I beslutet ska det anges när det är tillåtet att vidta sådana på beslutet grundade åtgärder som det ska betalas ersättning för.

Det ska bestämmas att en engångsersättning ska betalas eller behörigen deponeras hos regionförvaltningsverket inom en tid som tillståndsmyndigheten bestämmer och innan den åtgärd som medför ersättningsskyldighet vidtas, om inte parterna avtalar något annat eller något annat följer av 3 kap. 17 § eller 11 kap. 18 § 2 mom. Ersättningen ska dock betalas senast ett år efter det att beslutet har vunnit laga kraft. Ersättningen ska betalas inom 30 dagar från det att beslutet om ersättning meddelats i situationer enligt 1 § 3 punkten och i fall som avses i 11 kap. 18 § 2 mom., om den verksamhet som avses i tillståndet har påbörjats.

Det ska anges att ersättning för sådan förlust av förmån som avses i 8 § 1 och 2 mom. ska betalas inom 30 dagar från den dag då beslutet vann laga kraft. När det gäller ersättningar som ska betalas periodiskt tillämpas tidsfristen på 30 dagar dock endast på de betalningsposter som hänför sig till tiden före ersättningsbeslutet.

17 §

Ränta som ska betalas på ersättning

När ersättning för sådan förlust av förmån som avses i 8 § 1 och 2 mom. fastställs ska det samtidigt anges att sex procents årlig ränta ska betalas från och med den dag då ersättningsyrkandet framställdes hos myndigheten eller handläggningen av ersättningsfrågan annars blev anhängig till och med förfallodagen.

Om en åtgärd som föranleder ersättningsskyldighet får vidtas innan ersättningen fastställs, betalas eller deponeras eller om den redan har vidtagits på det sätt som avses i 1 § 3 punkten, ska det anges att sex procents årlig ränta ska betalas på ersättningen från och med den dag då åtgärden vidtogs till och med förfallodagen.

När det gäller ersättningar som ska betalas periodiskt tillämpas 1 och 2 mom. dock endast på de betalningsposter som hänför sig till tiden före ersättningsbeslutet.

På tjänstens vägnar ska det meddelas att dröjsmålsränta enligt räntelagen ska betalas på ersättningen för tiden efter förfallodagen.

18 §

Återbetalning av ersättning

Om ersättning har betalats utan grund eller till ett för stort belopp, har betalaren rätt att yrka på återbetalning genom en ansökan som riktas till tillståndsmyndigheten. Tillståndsmyndigheten eller besvärsmyndigheten kan med hänsyn till ersättningens belopp och omständigheterna bestämma att ersättningen inte behöver återbetalas.

19 §

Ersättning som ska betalas för intecknad egendom

Om det bestäms att en engångsersättning ska betalas för överlåtelse av en fastighet eller ett område som hör till en fastighet, för nyttjanderätt till fast egendom eller för någon åtgärd som annars med stöd av denna lag hänförs till fast egendom och om inteckning har fastställts i egendomen, ska tillståndsmyndigheten samtidigt förordna att ersättningen, sedan beslutet vunnit laga kraft, ska deponeras hos regionförvaltningsverket och fördelas så som det föreskrivs om köpesumman för utmätt egendom. Innehavaren av panträtt har lika rätt till det deponerade ersättningsbeloppet som denne hade till den pantsatta egendomen.

Det ska inte förordnas att ersättningen ska deponeras, om innehavaren av panträtt samtycker till att ersättningen inte deponeras. Inte heller ska det förordnas att ersättningen ska deponeras, om säkerhetens värde inte har minskat nämnvärt på grund av att den förlust av förmån som ska ersättas är ringa eller av någon annan liknande orsak.

Om ersättningen för förlust av förmån avser intecknad fast egendom och föranleds av en åtgärd som kommer en annan fastighet som tillhör samma ägare eller ett till sin natur självständigt projekt till godo, ska det i samband med att tillstånd till åtgärden beviljas fastställas en ersättning som motsvarar förlusten av förmånen och bestämmas att ersättningen ska deponeras i enlighet med 1 och 2 mom.

20 §

Ersättning som en förmån som hör till egendomen

Om en ersättning som ska betalas periodiskt har fastställts för förlust av förmån som orsakas fast egendom eller en inrättning i vilken inteckning kan beviljas, är ersättningen en förmån som hör till egendomen och som inte kan lösgöras från den.

21 §

Nedsättning av arrendeavgift

Om en arrendator av ett område förlorar besittningen till eller möjligheten att nyttja en del av det arrenderade området till följd av en åtgärd som avses i denna lag, har arrendatorn rätt till en sådan nedsättning av arrendeavgiften som motsvarar förlusten. Årenden som gäller nedsättning av arrendeavgift behandlas vid tingsrätten.

22 §

Upphävande av ersättningsskyldighet

Om tillståndshavaren ska betala ersättning enligt 16 § 3 mom. eller en del av ersättningen innan åtgärden vidtas och tillståndshavaren sedan meddelar sig avstå från ett projekt som inte har påbörjats, kan tillståndsmyndigheten när den beslutar att tillståndet inte längre ska gälla, på ansökan av tillståndshavaren upphäva den ersättningsskyldighet som ålagts i tillståndet.

14 kap

Tillsyn och förvaltningstvång

1 §

Tillsynsmyndigheter

Den statliga tillsynsmyndigheten och den kommunala miljövårdsmyndigheten utövar tillsyn över att denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den efterlevs.

Närmare bestämmelser om förfarandena i samband med tillsynen över efterlevnaden av lagen och ordnandet av tillsynen får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

2 §

Myndighetsåtgärder vid lagstridiga förfaranden

Om denna lag eller villkor, bestämmelser, ålägganden, förbud eller förordnanden som meddelats med stöd av denna lag inte har iakttagits, ska tillsynsmyndigheten med hänsyn till sakens natur

- 1) uppmana den som bryter mot villkor, bestämmelser, ålägganden, förbud eller förordnanden att upphöra med förfarandet,
- 2) hos tillståndsmyndigheten väcka ett förvaltningstvångsärende som avses i 4 §,
- 3) anmäla saken till polisen för förundersökning, om inte gärningen med beaktande av förhållandena ska anses vara ringa.

3 §

Rätt att få upplysningar och göra inspektioner

Tillsynsmyndigheten eller en av denna förordnad tjänsteman eller tjänsteinnehavare har rätt att i tillsynssyfte

- 1) trots tystnadsplikten enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet få nödvändiga upplysningar av myndigheter och verksamhetsutövare,
- 2) röra sig på annans område,
- 3) göra inspektioner och undersökningar, utföra mätningar och ta prover,
- 4) få tillträde till platser där verksamhet bedrivs,
- 5) kontrollera en verksamhets konsekvenser.

I 1 mom. avsedd rätt har också personer som biträder tillsynsmyndigheten i dess uppdrag.

Tillsynsmyndigheten får vidta i 1 mom. avsedda åtgärder i hemfridsskyddade utrymmen bara om det är nödvändigt för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön eller om tillsynsmyndigheten har grundad anledning att misstänka ett brott enligt 16 kap. 1 §.

4 §

Åtgärder vid överträdelser eller försummelser

Om någon bryter mot denna lag eller mot villkor, bestämmelser, ålägganden, förbud eller förordnanden som meddelats med stöd av den kan tillståndsmyndigheten

- 1) förbjuda honom eller henne att fortsätta eller upprepa överträdelsen,
- 2) ålägga honom eller henne att fullgöra sin skyldighet,
- 3) ålägga honom eller henne att rätta till det som har gjorts i strid med villkor, bestämmelser, ålägganden, förbud eller förordnanden.

Om någon vid dikning eller användningen av ett dike har handlat i strid med bestämmelserna i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av dem eller försummat dikesunderhållet, kan den kommunala miljövårdsmyndigheten meddela ett förbud eller ett åläggande enligt 1 mom. I det fall att det när ett förbud eller åläggande meddelas blir nödvändigt att avgöra om det behövs ett tillstånd av tillståndsmyndigheten eller om ett tillstånd iakttas, är det dock tillståndsmyndigheten som ska meddela förbudet eller åläggandet. Framgår det under behandlingen av ett ärende att det är fråga om ett projekt som kräver tillstånd eller iakttagandet av ett tillstånd, ska ärendet överföras till tillståndsmyndigheten för avgörande.

Ett förbud eller åläggande kan meddelas även fastighetens nya ägare eller innehavare, även om denne inte själv är ansvarig för att den lagstridiga situationen uppkommit.

5 §

Förfarandet i förvaltningstvångsärenden

Innan ett förbud eller åläggande meddelas ska den som förbudet eller åläggandet gäller ges tillfälle att bli hörd. Vid behov ska också andra parter, tillsynsmyndigheter och myndigheter som bevakar allmänt intresse höras.

Vid behandlingen av sådana förvaltningstvångsärenden som avses i 4 § iakttas i tillämpliga delar det som i denna lag föreskrivs om behandlingen av ansökningsärenden. Beslutet delges den som meddelas förbud eller åläggande som bevislig delgivning enligt förvaltningslagen.

I fråga om ersättning till en part för de kostnader som behandlingen av ett ärende har orsakat parten gäller i tillämpliga delar lagen om rättegång i förvaltningsärenden ([808/2019](#)). ([5.7.2019/822](#))

6 §

Avhjälpande av naturskador

Om en sådan åtgärd i anslutning till uppdämning eller vattenuttag som strider mot denna lag eller om en försummelse av skyldigheter förorsakar eller innebär ett överhängande hot om en betydande negativ förändring i vattendrag eller grundvatten eller en naturskada som avses i 3 § 7 punkten i naturvårdslagen ska tillståndsmyndigheten, utöver vad som föreskrivs i 4 § i detta kapitel, ålägga den som orsakat olägenheten att vidta behövliga åtgärder för att förhindra negativa konsekvenser eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt eller att vidta hjälpåtgärder som avses i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador ([383/2009](#)). Ärendet ska behandlas på det sätt som föreskrivs i 5 § i detta kapitel. ([5.1.2023/34](#))

Bestämmelserna i 1 mom. gäller också naturskador som förorsakats uppsåtligen eller av oaktsamhet genom andra än i 1 mom. nämnda åtgärder i strid med denna lag eller med bestämmelser och föreskrifter som har meddelats med stöd av den eller genom försummelse.

Vid en bedömning av hur betydande den i 1 mom. avsedda negativa förändringen i vattendrag och grundvatten är ska bland annat de omständigheter beaktas som berör vattenstatusen och vattenanvändningen inom projektets influensområde enligt vad som har angetts i den förvaltningsplan som avses i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen.

Närmare bestämmelser om bedömningen av hur betydande en negativ förändring är och om omständigheter som ska beaktas vid bedömningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Underrättelse om naturskador

Den som orsakat olägenheter eller skador som avses i 6 § eller överhängande hot om sådana ska utan dröjsmål underrätta den statliga tillsynsmyndigheten om detta och vidta behövliga åtgärder för att förhindra olägenheterna eller skadorna eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt.

8 §

Vite samt hot om tvångsutförande eller avbrytande

Myndigheter ska, om det inte är uppenbart onödigt, förena ett förbud eller åläggande som har meddelats med stöd av 4 eller 6 § med vite eller med hot om att den försummade åtgärden genomförs på den försumliges bekostnad eller om att verksamheten avbryts. Tillsynsmyndigheten kan ges rätt att utföra den behövliga åtgärden.

I ett ärende som gäller vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande tillämpas viteslagen ([1113/1990](#)), om inte något annat följer av den här lagen. I fråga om betalning av den kommunala miljövårdsmyndighetens kostnader när denna har getts rätten till tvångsutförande ska 17 § i viteslagen tillämpas på samma sätt som i ett ärende där beslut om tvångsutförande har fattats av en kommunal myndighet.

9 §

Anläggningar utan ägare

Om det underhåll av en anläggning som avses i 2 kap. 9 § 1 mom. försummas och det inte är känt eller utan svårighet kan redas ut vem som är anläggningens ägare eller vem som annars har ansvaret för den, får tillståndsmyndigheten på ansökan ge en tillsynsmyndighet rätt att på statens bekostnad vidta behövliga åtgärder för att undanröja olägenheten eller faran.

Tillståndsmyndigheten kan på ansökan av en tillsynsmyndighet bestämma att de kostnader som staten orsakats av åtgärderna helt eller delvis ska drivas in hos den som försummat underhållet, om det senare framgår vem denne är.

I fråga om behandlingen av ett ärende som gäller undanröjande av olägenhet eller fara gäller i tillämpliga delar det som föreskrivs i 11 kap. I fråga om verkställigheten av beslut tillämpas 15 kap. 8 §.

10 §

Tillsynsmyndighetens omedelbara åtgärder

Om en åtgärd eller försummelse i strid med denna lag eller i strid med villkor, bestämmelser, ålägganden, förbud eller förordnanden som meddelats med stöd av den kan medföra omedelbar olägenhet eller fara för säkerhet, hälsa eller något annat viktigt allmänt intresse eller avsevärd

fara för annans egendom, får tillsynsmyndigheten vidta behövliga åtgärder för att undanröja olägenheten eller faran.

Tillsynsmyndigheten ska efter en åtgärd som avses i 1 mom. utan dröjsmål inleda ett sådant ärende om förvaltningstvång som avses i 4 § 1 mom., om inte detta är onödigt.

11 §

Avbrytande av verksamhet

Tillsynsmyndigheten kan avbryta verksamhet som avses i 2 kap. 15 §, om verksamheten är uppenbart lagstridig. Efter avbrytandet ska tillsynsmyndigheten utan dröjsmål inleda ett sådant ärende om förvaltningstvång som avses i 4 § 1 mom., om inte detta är onödigt.

Tillsynsmyndigheten kan besluta att en tjänsteman eller tjänsteinnehavare i dess tjänst meddelar det förordnande som avses i 1 mom.

12 §

Handräckning

Polisen är skyldig att ge handräckning för att säkerställa efterlevnaden av denna lag och villkor, bestämmelser, ålägganden, förbud och förordnanden som har meddelats med stöd av den. Samma skyldighet har tull- och gränsbevakningsmyndigheterna, var och en inom sitt behörighetsområde.

13 §

Åtgärder med anledning av anmälan om slutförande

Den statliga tillsynsmyndigheten ska genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen delge den anmälan om slutförande som lämnats in till den, om projektet i fråga har betydande eller vittgående miljökonsekvenser. Information om kungörelsen ska med iakttagande av 108 § i kommunallagen publiceras i kommunerna inom projektets influensområde. Information om att kungörelsen offentliggörs ska publiceras i åtminstone en tidning med allmän spridning inom projektets influensområde, om inte ärendet är av ringa betydelse eller det annars är onödigt att publicera informationen. ([12.4.2019/505](#))

Tillsynsmyndigheten kan med anledning av anmälan förrätta en inspektion enligt 39 § i förvaltningslagen eller vidta andra åtgärder som avses i 3 § i detta kapitel för att utreda huruvida projektet har genomförts enligt tillståndsvillkoren.

14 §

Rätt att inleda ärenden

Om ett ärende som avses i 4 eller 6 § inte har inletts på tillsynsmyndighetens initiativ, kan ärendet väckas skriftligen av

1) en part,

2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård eller trivseln i boendemiljön och inom vars stadgeenliga verksamhetsområde miljökonsekvenserna i fråga uppträder,

3) den kommun där vattenhushållningsprojektet är placerat eller av en annan kommun inom vars område projektets miljökonsekvenser uppträder,

4) en myndighet som bevakar allmänt intresse i ärendet.

15 kap

Sökande av ändring och verkställande av beslut

1 §

Sökande av ändring

Ändring i beslut som tillståndsmyndigheten, den statliga tillsynsmyndigheten eller den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten har meddelat med stöd av denna lag och i beslut som har meddelats vid en dikningsförrättning får sökas genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol i enlighet med lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Besvär över den avgift som tas ut för behandlingen av ett ärende anförs på samma sätt som besvär över huvudsaken. [\(5.7.2019/822\)](#) 2 mom. har upphävts genom L [19.12.2017/975](#). [\(19.12.2017/975\)](#)

Omprövning av beslut om godkännande eller ändring av samordnad recipientkontroll eller av kontrollplanen som tillsynsmyndigheten har meddelat enligt 3 kap. 11 § eller av beslut om godkännande av en plan för fullgörande av fiskevårdsskyldighet och fastställande av en plan för användning av fiskerihushållningsavgift som fiskerimyndigheten har meddelat enligt 3 kap. 15 § samt omprövning av beslutet om den avgift som tas ut för dessa beslut får med iakttagande av bestämmelserna i förvaltningslagen begäras hos tillståndsmyndigheten inom 30 dagar efter delfående av beslutet. Tillståndsmyndigheten ska delge det beslut som meddelats med anledning av begäran om omprövning och informera om det med iakttagande av 11 kap. 22 §. Ändring i beslut med anledning av begäran om omprövning får sökas med iakttagande av vad som föreskrivs i 1 mom. [\(12.4.2019/505\)](#)

1 a § [\(19.12.2017/975\)](#)

Sökande av ändring i beslut om godkännande av kommunens taxa

Ändring i ett beslut av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten om godkännande av taxa till grund för en avgift som kommunen tar ut för behandling av vattenhushållningsärenden får sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i kommunallagen [\(410/2015\)](#). Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

2 §

Besvärsrätt

Ändring i beslut som meddelats med stöd av denna lag får sökas av

1) en part,

2) en registrerad förening eller stiftelse vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd, naturvård eller trivseln i boendemiljön och inom vars stadgeenliga verksamhetsområde miljökonsekvenserna i fråga uppträder,

- 3) den kommun där vattenhushållningsprojektet är placerat eller av en annan kommun inom vars område projektets miljökonsekvenser uppträder,
- 4) den statliga tillsynsmyndigheten samt den kommunala miljövårdsmyndigheten i den kommun där projektet är placerat och kommunerna inom projektets influensområde,
- 5) någon annan i 11 kap. 9 § avsedd myndighet som bevakar allmänt intresse i ärendet,
- 6) sametinget, om ett vattenhushållningsprojekt genomförs inom samernas hembygdsområde eller dess verkningar utsträcker sig till det och om projektet kan påverka samernas rättigheter som urfolk.

3 § [\(19.12.2017/975\)](#)

Hörande med anledning av besvär

Vasa förvaltningsdomstol ska delge besvär som avses i 1 § 1 mom. genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Information om kungörelsen ska med iakttagande av 108 § i kommunallagen publiceras i kommunerna inom projektets influensområde. [\(12.4.2019/505\)](#)

Vasa förvaltningsdomstol ska ge den som ansöker om tillstånd, de parter som saken särskilt berör och de myndigheter som bevakar allmänna intressen möjlighet att avge bemötande med anledning av besvären, om detta inte är uppenbart onödigt. Sametinget ska ges möjlighet att avge bemötande, om ett projekt genomförs inom samernas hembygdsområde eller dess verkningar utsträcker sig till det och om projektet kan påverka samernas rättigheter som urfolk.

Uppgifter om att besvär anförts ska för avgivande av bemötande meddelas så som föreskrivs i förvaltningslagen. Samtidigt ska Vasa förvaltningsdomstol meddela var besvärshandlingarna är framlagda och till vem bemötandena kan ges in inom den tid som satts ut för avgivande av bemötande.

Vasa förvaltningsdomstol ska för handläggningen av besvärssärendet beställa de handlingar som har uppstått i ärendet.

4 §

Förfarandet i fullföljdsdomstolen

Vasa förvaltningsdomstol kan vid behov ge tillståndsmyndigheten eller den kommunala miljövårdsmyndigheten tillfälle att ge ett utlåtande om besvären.

2 mom. har upphävts genom L [5.7.2019/822](#). [\(5.7.2019/822\)](#)

I fråga om besvär som gäller dikningsförrättningar tillämpas inte bestämmelserna i 95 och 96 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden om skyldigheten att ersätta rättegångskostnader för den myndighet som fattat förvaltningsbeslutet. [\(5.7.2019/822\)](#)

4 a § [\(20.12.2022/1145\)](#)

Skyndsamt behandling av vissa besvärssärenden

Ett ärende som gäller en sådan tillståndsansökan som avses i 2 a § i lagen om behandling av miljöskydds- och vattenärenden vid regionförvaltningsverken [\(898/2009\)](#) ska vid fullföljdsdomstolen behandlas skyndsamt i förhållande till andra tillståndsärenden enligt denna lag.

4 a § har tillfogats genom L [1145/2022](#), som gäller temporärt 1.1.2023–31.12.2028.

5 §

Meddelande av beslut

Vasa förvaltningsdomstol ska delge sitt beslut i ett ansökningsärende genom offentlig kungörelse med iakttagande av 62 a § i förvaltningslagen. Information om kungörelsen ska med iakttagande av 108 § i kommunallagen publiceras i kommunerna inom vattenhushållningsprojektets influensområde. ([12.4.2019/505](#))

Beslutet ska lämnas till ändringssökanden och en kopia av beslutet till de parter som har bett om en sådan och i ett tillståndsärende till den projektansvarige, om denne inte har sökt ändring. Bestämmelser om hur kopior av beslut lämnas till myndigheterna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett förvaltningstvångsärende enligt denna lag ska delges som bevislig delgivning enligt förvaltningslagen.

6 §

Sökande av ändring i Vasa förvaltningsdomstols beslut

Ändring i Vasa förvaltningsdomstols beslut som avses i 5 § får sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. ([19.12.2017/975](#))

Besvär över en förvaltningsdomstols beslut som gäller tillstånd till förberedelser och över en förvaltningsdomstols beslut som enbart gäller verkställighet och där verkställigheten av det överklagade beslutet förbjuds eller avbryts får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen endast i samband med huvudsaken.

I fråga om behandlingen av ärendet i högsta förvaltningsdomstolen gäller i tillämpliga delar det som föreskrivs i 4 § och 5 § 2 och 3 mom. om Vasa förvaltningsdomstol.

7 §

Verkställighet av beslut som inte har vunnit laga kraft

Ett projekt får inte inledas förrän beslutet som tillåter projektet har vunnit laga kraft. Besvär som gäller ersättningar hindrar inte att projektet inleds. På beslut som meddelas med stöd av denna lag tillämpas inte det som i 122 § 3 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden föreskrivs om verkställighet av beslut som inte har vunnit laga kraft. ([5.7.2019/822](#))

Vasa förvaltningsdomstol kan på sökandens begäran fastställa att projektet får inledas enligt tillståndsbeslutet trots att besvär anförts. Det kan förordnas att beslutet ska verkställas helt eller delvis eller vid en viss tidpunkt, om det visas att det finns grundad anledning att inleda verksamheten, verkställigheten inte gör ändringssökandet onödigt och sökanden ställer godtagbar säkerhet för ersättning av de förluster av förmåner och de kostnader som en upphävning av beslutet eller en ändring av tillståndsvillkoren kan medföra. Säkerheten ställs hos regionförvaltningsverket. Kravet på ställande av säkerhet gäller inte staten och dess inrättningar och inte heller kommuner och samkommuner.

Högsta förvaltningsdomstolen kan besluta att förordnandet om verkställighet ska upphöra att gälla.

8 §

Verkställighet av beslut som gäller förvaltningstvång

En myndighet kan på grund av ärendets brådsakande natur eller av andra särskilda orsaker bestämma att ett beslut som avses i 14 kap. 4 § ska iakttas trots att ändring har sökts.

Fullföljdsdomstolen kan på motsvarande sätt bestämma att ett överklagat beslut ska verkställas innan ärendet avgörs eller att ett förordnande om verkställighet ska upphöra att gälla.

9 §

Verkställighet av beslut som gäller kontroll

När en myndighet godkänner en kontrollplan som den förelagts kan myndigheten bestämma att beslutet ska iakttas trots att omprövning har begärts eller ändring sökts.

I fråga om fullföljdsdomstolens behörighet att bestämma om verkställigheten av ett beslut gäller det som föreskrivs i 8 § 2 mom.

16 kap

Straffbestämmelser

1 §

Miljöbrott och allmänfarliga brott

Bestämmelser om straff för miljöförstöring som strider mot denna lag finns i 48 kap. 1–4 § i strafflagen ([39/1889](#)).

Bestämmelser om straff för sabotage, grovt sabotage, vållande av allmän fara eller grovt vållande av allmän fara genom åstadkommande av översvämning finns i 34 kap. 1, 3, 7 och 8 § i strafflagen.

2 §

Tillståndsförseelse enligt vattenlagen

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) påbörjar ett projekt som avses i 3 kap. 2 eller 3 § eller 5 kap. 3 § utan tillstånd av tillståndsmyndigheten,

2) genomför ett projekt i strid med tillståndet eller försummar att iaktta tillståndsvillkoren,

3) äventyrar de naturliga förhållandena i de typer av vattennatur som avses i 2 kap. 11 § 1 mom. utan undantag som beviljats av tillståndsmyndigheten,

4) försummar att slutföra ett tillståndspliktigt projekt på ett sätt som kan medföra olägenhet eller fara för någon annan eller för någon annans egendom,

5) försummar sin skyldighet enligt lag eller tillstånd att underhålla en damm, anläggning, anordning eller vall i eller utanför ett vattendrag,

6) försummar sin skyldighet enligt lag eller tillstånd att underhålla ett dike, en vattenledning eller ett avlopp,

7) försummar sin skyldighet enligt lag eller tillstånd att underhålla en farled, eller

8) påbörjar ett projekt som avses i 5 kap. 4 § utan något beslut som meddelats vid en dikningsförrättning eller genomför ett projekt i strid med ett beslut som meddelats vid en dikningsförrättning,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *tillståndsförseelse enligt vattenlagen* dömas till böter.

3 § ([8.9.2017/611](#))

Brott mot vattenlagen

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) i strid med 2 kap. 10 § hindrar vattnets fria lopp i en rännil eller ett dike så att gärningen kränker ett enskilt intresse mer än i ringa mån,

2) i strid med 4 kap. 3 § tar ytvatten från någon annans vattenområde eller i strid med 4 kap. 4 § tar grundvatten från någon annans område,

3) utan laglig rätt hindrar samfärdsel i ett vattendrag, flottning av virke eller annan sådan användning av ett vatten- eller markområde som har sin grund i denna lag eller i ett tillstånd eller en rätt som meddelats med stöd av den,

4) missbrukar de rättigheter flottaren har enligt 9 kap. 5 och 6 § eller handlar i strid med bestämmelserna i flottningsstadgan,

5) handlar i strid med ett beslut som den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten meddelat med stöd av 4 kap. 2 § eller 5 kap. 5 eller 9 §,

6) i strid med 2 kap. 3–5, 5 a eller 6–8 § färdas i ett vattendrag, tar vatten, placerar en anläggning eller en ledning på någon annans vattenområde eller vidtar en åtgärd som avses i 2 kap. 6 §, eller

7) i strid med 2 kap. 15 § eller 5 kap. 6 § underlåter att underrätta den statliga tillsynsmyndigheten om en åtgärd,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott mot vattenlagen* dömas till böter.

4 §

Åtalsrätt

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för en i 2 och 3 § avsedd gärning genom vilken endast ett enskilt intresse eller en enskild rätt har kränkts, om inte målsäganden anmäler gärningen till åtal.

5 §

Den statliga tillsynsmyndighetens rätt att föra talan

I ett brottmål som gäller en gärning som är straffbar enligt detta kapitel kan den statliga tillsynsmyndigheten föra målsägandens talan, om ett allmänt intresse har kränkts.

17 kap

Fastighetsrättsliga bestämmelser

1 §

Anmälan om inlösen

Ett beslut genom vilket det har beviljats rätt eller förelagts skyldighet att lösa in en fastighet eller ett outbrutet område av en fastighet, ett för flera fastigheter samfällt område eller ett outbrutet område av ett sådant område eller ett biområde som avses i 2 § 2 mom. i fastighetsregisterlagen ([392/1985](#)) ska av tillståndsmyndigheten utan dröjsmål anmälas till inskrivningsmyndigheten för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret. När inlösenbeslutet har vunnit laga kraft och den ersättning som fastställts i beslutet har betalats till ägaren eller deponerats på behörigt sätt, ska tillståndsmyndigheten underrätta inskrivningsmyndigheten om detta.

2 §

Övergång av äganderätten

Äganderätten till ett område som lösts in med stöd av denna lag övergår till mottagaren när en anteckning om avslutad inlösen har gjorts i lagfarts- och inteckningsregistret.

Inskrivningsmyndigheten ska underrätta den behöriga fastighetsregisterföraren om att den anteckning som avses i 1 mom. har gjorts.

3 §

Fastighetsbildning i fråga om ett inlöst område

Ett inlöst område som är ett outbrutet område av en fastighet, ett för flera fastigheter samfällt område eller ett outbrutet område av ett sådant område eller ett biområde bildas till en fastighet genom styckning på det sätt som föreskrivs i fastighetsbildningslagen ([554/1995](#)). Styckningsförrättningen inleds när inskrivningsmyndighetens underrättelse enligt 2 § 2 mom. har nått fastighetsregisterföraren.

4 §

Panträtt och andra rättigheter

Ett inlöst område blir fritt från belastande panträtt vid den tidpunkt som avses i 2 § 1 mom. Inskrivningsmyndigheten ska göra anteckningar om vilka objekt inteckningarna gäller och från vilka de avlyfts.

Om någon annan rättighet som avser en fastighet inte kan bibehållas till följd av att ett projekt genomförs eller om utnyttjandet av rättigheten avsevärt försvåras och rättighetens innehavare yrkar att den ska lösas in, ska tillståndsmyndigheten i inlösenbeslutet fastställa att rättigheten ska

upphöra att gälla vid den tidpunkt då beslutet vunnit laga kraft och ersättningen för förlusten av rättigheten betalats eller behörigen deponerats.

5 §

Införande av uppgifter i fastighetsdatasystemet

Tillståndsmyndigheten ska se till att en anteckning görs i fastighetsdatasystemet i fråga om ett sådant lagakraftvunnet beslut genom vilket det har beviljats rätt att

- 1) anlägga bädd eller uppföra annan anläggning på annans mark,
- 2) sätta annans område varaktigt under vatten,
- 3) använda vattenkraft som tillhör annans fastighet eller samfällt område,
- 4) annars fortgående utnyttja annans fasta egendom.

I fastighetsdatasystemet ska det dessutom göras en anteckning om

- 1) ett lagakraftvunnet beslut genom vilket ett område har avsatts till skyddsområde eller dess användning annars begränsats,
- 2) en för ett tillstånd behövlig överenskommelse som gäller en enskild fastighet och som ger sökanden av tillståndet rätt att sätta annans område varaktigt under vatten.

En anteckning ska också göras om ett lagakraftvunnet beslut genom vilket en nyttjanderätt eller en begränsning av nyttjandet har ändrats.

Om rätten gäller rätt att lägga dike, vattenledning eller avlopp på annans mark, att hålla en mindre anordning eller anläggning på annans område eller annan sådan nyttjanderätt eller begränsning av nyttjandet som hänför sig till endast en liten del av en fastighet, antecknas beslutet inte i fastighetsdatasystemet.

I fastighetsdatasystemet kan det även antecknas beslut som den kommunala miljövårdsmyndigheten fattat och beslut som fattats vid en dikningsförrättning. Den statliga tillsynsmyndighet som beslutat att en dikningsförrättning ska hållas ser till att det beslut som fattats vid dikningsförrättningen antecknas i fastighetsdatasystemet.

6 §

Fastighetsförrättning

Om de uppgifter som avses i 5 § inte kan antecknas i fastighetsdatasystemet utan särskild utredning, ska Lantmäteriverket på ansökan av tillståndsmyndigheten förordna att fastighetsförrättning ska verkställas. På förrättningen tillämpas bestämmelserna om fastighetsbestämning i fastighetsbildningslagen. ([13.12.2013/910](#))

Kostnaderna för förrättningen betalas av den som beviljats den rätt som ska antecknas i fastighetsdatasystemet eller på vars ansökan nyttjandet av fastigheten har begränsats. Om fastighetsförrättningen behövs för en utredning som är viktig från allmän synpunkt, verkställs förrättningen på statens bekostnad.

7 §

Rättigheter och skyldigheter vid ägarbyten

Om en fastighet eller ett projekt, till vars förmån det har beviljats ett tillstånd eller en rättighet som avses i denna lag eller för vars räkning det har deltagits i en åtgärd som har medfört nytta för fastigheten eller projektet, övergår till någon annan, övergår till denne även de rättigheter och skyldigheter som har hört till den som har beviljats tillståndet eller rättigheten eller som har deltagit i åtgärden.

Rättigheter som meddelats med stöd av denna lag och som avser en fastighet eller annan egendom som tillhör någon annan förblir i kraft trots ett ägarbyte.

Om ett tillstånd eller en rätt till vattenreglering eller uttag av vatten överförs till någon annan, ska förvärvaren underrätta den statliga tillsynsmyndigheten om överföringen. En anmälan om överföringen ska också göras om tillståndet innehåller en fiskevårdsskyldighet.

8 § (8.9.2017/611)

Beviljande av nyttjanderätt

Tillståndsmyndigheten kan bevilja sökanden en sådan rätt som avses i 2 kap. 12, 13, 13 a och 14 §, om

1) sökanden har beviljats tillstånd enligt denna lag,

2) sökanden på annat sätt än med stöd av denna lag har fått rätt till det område som projektet förutsätter, men området med anledning av tvist, konkurs eller utsökning eller av annan orsak frångått den som området ansågs tillhöra när tillståndet beviljades, och

3) nyttjanderätten anses behövlig med beaktande av projektets art och betydelse.

Om en rätt till vattenkraft som har tagits i bruk för ett kraftverk har gått förlorad på det sätt som avses i 1 mom. 2 punkten, kan tillståndsmyndigheten på ansökan bevilja kraftverkets ägare en i 8 kap. 5 § avsedd ständig nyttjanderätt till vattenkraften. Ett tillstånd att bygga kraftverk förblir gällande trots att rätten till vattenkraften eller till ett område som ska tas i bruk för kraftverket helt eller delvis gått förlorad på ovan avsett sätt.

Den som beviljas i 1 eller 2 mom. avsedd rätt ska betala ersättning för rätten så som föreskrivs i 13 kap.

9 §

Säkerställande av en rätt som grundar sig på överenskommelse

När rätten till en åtgärd för vilken det kan beviljas tillstånd med stöd av denna lag grundar sig på en överenskommelse mellan parterna, kan dock tillstånd på ansökan beviljas för säkerställande av att rätten i fråga består också mot en ny ägare av fastigheten.

Bestämmelser om stiftande av servitut finns i fastighetsbildningslagen.

10 §

Byggnad eller inrättning på annans mark

Det som i denna lag föreskrivs om fastigheter gäller i tillämpliga delar även sådana byggnader eller inrättningar på annans mark som jämte besittningsrätten till marken kan överlåtas utan markägarens hörande.

11 §

Ägoreglering

Tillståndsmyndigheten ska sända ett lagakraftvunnet tillståndsbeslut till Lantmäteriverket, om

- 1) en nyttjanderätt som avses i 6 kap. 6 § beviljas genom beslutet, eller
- 2) genomförandet av det projekt som beslutet avser innebär att ägorna splittras eller blir mindre, att förbindelser avbryts eller försvåras eller att någon annan motsvarande olägenhet orsakas enligt vad som avses i lagen om ägoregleringar på grund av vattendragsprojekt.

[\(13.12.2013/910\)](#)

2 mom. har upphävts genom L [8.9.2017/611](#). [\(8.9.2017/611\)](#)

Vid behandlingen av ärendet ska lagen om ägoregleringar på grund av vattendragsprojekt och 133 § 2 mom., 133 a och 134 § i fastighetsbildningslagen iakttas.

18 kap

Särskilda bestämmelser

1 §

Uppgifter som ska antecknas i datasystemet för miljövärdsinformation och datasystemet för naturvården [\(5.1.2023/34\)](#)

I datasystemet för miljövärdsinformation ska uppgifter antecknas om beslut som tillståndsmyndigheten, Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen har meddelat med stöd av denna lag. I datasystemet för naturvården ska uppgifter antecknas om de i 2 kap. 11 § 2 mom. avsedda beslut som meddelats av och undantag som beviljats av tillståndsmyndigheten, Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen. [\(5.1.2023/34\)](#)

I datasystemet för miljövärdsinformation kan dessutom uppgifter antecknas om

- 1) beslut som den kommunala miljövrdsmyndigheten har meddelat med stöd av denna lag,
- 2) beslut som har meddelats vid dikningsförrättningar,
- 3) anmälningar till tillsynsmyndigheterna,
- 4) myndighetsbeslut som meddelats med stöd av motsvarande äldre lagstiftning.

I datasystemet kan parternas identifierings- och kontaktuppgifter antecknas.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska antecknas i datasystemet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 §

Införande av uppgifter

Anteckningen i datasystemet för miljövårdsinformation och datasystemet för naturvården görs av den myndighet som avgjort ärendet. Om ett ärende har avgjorts vid en dikningsförrättning, görs anteckningen av den statliga tillsynsmyndighet som förordnat att en dikningsförrättning ska hållas. [\(5.1.2023/34\)](#)

Den statliga tillsynsmyndigheten ska också göra anteckning om sådan ändring av en offentlig farled som avses i 10 kap. 4 § 2 mom. i datasystemet för miljövårdsinformation.

För anteckningar som har sin grund i beslut som Vasa förvaltningsdomstol eller högsta förvaltningsdomstolen meddelat ansvarar den myndighet som avses i 1 mom.

3 §

En myndighets rätt att få uppgifter avgiftsfritt

Tillståndsmyndigheten, den statliga tillsynsmyndigheten och den kommunala miljövårdsmyndigheten har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter ur datasystemet för miljövårdsinformation som de behöver för att fullgöra sina uppgifter enligt denna lag.

Trafikverket har rätt att av huvudmannen för en allmän lokal farled avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter för sjökort.

3 a § [\(30.12.2013/1193\)](#)

Redogörelse för uppdämnings- och avtappningsåtgärder på ett avrinningsområde

Den statliga tillsynsmyndigheten ska vid behov sammanställa en redogörelse för åtgärder genom vilka skadliga verkningar av översvämning eller torka kan minskas (*redogörelse för uppdämnings- och avtappningsåtgärder på ett avrinningsområde*). Redogörelsen ska omfatta åtgärder som påverkar vattenstånd och vattenföring och som den projektansvarige kan utföra när ett vattenhushållningsprojekt genomförs. I redogörelsen ska också undersökas möjligheterna att samordna åtgärderna med övriga vattenhushållningsprojekt på avrinningsområdet på så sätt att de skadliga följderna av översvämning eller torka enligt en helhetsbedömning blir så små som möjligt. Redogörelsen ska sammanställas i tillräckligt samarbete med de projektansvariga och med kommunerna och andra myndigheter.

Utifrån redogörelsen för uppdämnings- och avtappningsåtgärder på avrinningsområdet kan den statliga tillsynsmyndigheten lämna in en ansökan till tillståndsmyndigheten om översyn av tillståndsvillkoren eller meddelande av nya villkor för ett vattenhushållningsprojekt med stöd av 3 kap. 21 § 1 mom. 4 punkten.

Jord- och skogsbruksministeriet kan lägga en närings-, trafik- och miljöcentral att inom en annan närings-, trafik- och miljöcentrals verksamhetsområde sköta de uppgifter som avses i 1 och 2 mom.

4 §

Åtgärder för avvärjande av fara

Om exceptionella naturförhållanden eller någon annan övermäktig händelse leder till översvämning eller någon annan sådan förändring i vattendrag eller dess vattenförhållanden som kan orsaka allmän fara för människors liv, säkerhet eller hälsa, stor skada för allmänna intressen eller stor och omfattande skada för enskilda intressen, ska tillståndsmyndigheten ålägga den statliga tillsynsmyndigheten eller den som ansvarar för vattenhushållningsprojektet att vidta nödvändiga temporära åtgärder för att avvärja faran eller begränsa skadorna. Åläggandet kan meddelas oberoende av vad som föreskrivs i denna lag eller bestäms i tillstånd eller beslut som meddelats med stöd av den. [\(30.12.2013/1193\)](#)

Om det för att genomföra ett vattenhushållningsprojekt för vilket det har beviljats tillstånd krävs brådskande temporära åtgärder på grund av att torka, översvämning, ras, is eller någon annan exceptionell omständighet hotar projektet, kan tillståndsmyndigheten på ansökan ge den som ansvarar för vattenhushållningsprojektet rätt att vidta de åtgärder som behövs för att hindra negativa följder.

Ansökan om meddelande av ett åläggande som avses i 1 mom. kan göras av den statliga tillsynsmyndigheten. Om ärendets brådskande natur eller andra vägande omständigheter så kräver, kan en ansökan som avses i 1 och 2 mom. behandlas utan att bestämmelserna om behandling av ansökningsärenden i 11 kap. iakttas. Ett sådant beslut av tillståndsmyndigheten som avses i 1 och 2 mom. får verkställas även om det överklagas.

5 §

Förhindrande av skada som orsakas av is

Ägare till inrättningar eller anläggningar, flottare och statliga myndigheter har i syfte att förhindra skada eller olägenhet som orsakas av isbildning eller is rätt att spränga is, uppställa tillfälliga bommar och vidta andra nödvändiga åtgärder.

Vid sprängning av ishinder ska nödvändig försiktighet iakttas. Sprängningen ska utföras så att allmänna eller allmänt använda vintervägar inte utan tvingande skäl avskärs eller fiskbeståndet inte nämnvärt skadas. Polisen och den statliga tillsynsmyndigheten ska underrättas om sprängningen.

6 §

Förlust av förmån till följd av att fara avvärjs och skada förhindras

Förlust av förmån som direkt har drabbat egendom till följd av åtgärder som avses i 4 § 1 mom. ska ersättas av statens medel. Såsom skada som ska ersättas betraktas inte sådan förlust av förmån som orsakas av förlust av vattenkraft. Om den som har rätt till ersättning har dragit nytta av en i 4 § 1 mom. avsedd händelse eller av åtgärder för avvärjande av fara, kan ersättningen jämkas efter vad som är skäligt.

Förlust av förmån till följd av en åtgärd som avses i 4 § 2 mom. och 5 § ska ersättas på ansökan. Ersättningsskyldig är den som utför åtgärden.

7 §

Undersökningstillstånd

Om det inte avtalas om saken, kan tillståndsmyndigheten på ansökan bevilja rätt att på annans område utföra sådana undersökningar av jordmånen, vattenmängden och andra förhållanden som

behövs för att utreda konsekvenserna av eller möjligheterna att genomföra ett i denna lag avsett projekt eller för att utröna grundvattentillgångarna (*undersökningstillstånd*). Närmare bestämmelser om innehållet i tillståndsansökan och de utredningar som ska fogas till ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Undersökningarna ska utföras på ett sådant sätt att de orsakar så lite olägenhet som möjligt för områdets ägare och användningen av området. Om inte något annat följer av särskilda skäl, ska områdets ägare eller innehavare underrättas om undersökningen på förhand.

Ägaren till eller innehavaren av det område som är föremål för en ansökan om undersökningstillstånd ska höras med anledning av ansökan. Undersökningstillstånd beviljas för viss tid och i tillståndet ska det ingå behövliga villkor för att undvika olägenheter. Förlust av förmån till följd av undersökningsarbetet ska ersättas.

Ett beslut om undersökningstillstånd får verkställas även om det överklagas. Fullföljdsdomstolen kan förordna att arbetena ska avbrytas eller begränsas. Besvär som gäller undersökningstillstånd ska behandlas skyndsamt.

8 §

Meningsskiljaktigheter som ska avgöras av tillståndsmyndigheten

Tillståndsmyndigheten avgör på ansökan meningsskiljaktigheter som gäller behovet av tillstånd, tillämpningen av tillståndsvillkoren, genomförandet av ett projekt, underhållsskyldigheten, avlägsnandet av en inrättning eller en anläggning eller återställandet av förhållandena, om avgörandet uppenbarligen kommer att påverka även andras än kärandens eller svarandens rätt eller fördel.

Om ett ärende som avses i 1 mom. har väckts vid tingsrätten, ska tingsrätten överföra ärendet till tillståndsmyndigheten till den del som avses i 1 mom. Ett ersättningsyrkande får inte avgöras av tingsrätten förrän en meningsskiljaktighet som avses i 1 mom. har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft.

9 §

Meningsskiljaktigheter som gäller nyttjande eller äganderätt

Om parterna blir oense om den nyttjande- eller äganderätt som beviljandet av ett tillstånd eller en rätt kräver, ska tillståndsmyndigheten, om den inte kan avgöra frågan såsom en prejudiciell fråga i samband med behandlingen av ansökan, genom sitt beslut anvisa parterna att inom utsatt tid väcka talan vid tingsrätt eller, om ärendet med stöd av 281 § i fastighetsbildningslagen ska avgöras vid en fastighetsförrättning, ansöka om en sådan förrättning.

Ett i 1 mom. avsett beslut hindrar inte fortsatt behandling av ansökan och avgörande av tillståndsärendet, om inte tillståndsmyndigheten anser att det föreligger vägande skäl för att skjuta upp behandlingen tills meningsskiljaktigheten är avgjord.

10 §

Utlåtande av tillståndsmyndigheten

Om en allmän domstol handlägger ett tviste- eller brottmål som inte kan avgöras utan särskilda insikter i vattenhushållningsärenden, ska domstolen inhämta utlåtande av den tillståndsmyndighet inom vars verksamhetsområde vattenförhållandena påverkas.

11 §

Verkställighet av beslut i vissa fall

Om det i ett lagakraftvunnet beslut som meddelats med stöd av denna lag bestäms om nyttjande- eller lösningsrätt eller om ersättningar eller skyldigheter som avses i 13 kap., ska det som föreskrivs om verkställighet av en lagakraftvunnen dom i tillämpliga delar gälla för verkställigheten av beslutet.

12 §

Avgifter för behandlingen av ett ärende

För behandlingen hos tillståndsmyndigheten och hos tillsynsmyndigheten av ett ärende som avses i denna lag får det tas ut en avgift. Ingen avgift tas ut för behandling av ett ärende som har inletts på initiativ av en myndighet eller på initiativ av en part som orsakats olägenhet. För behandling av ett ärende som har inletts på yrkande av någon annan får det tas ut en avgift, om det ska anses uppenbart att ärendet har väckts utan grund. ([8.9.2017/611](#))

Den avgift som staten tar ut fastställs i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten och med stöd av den utfärdad förordning av statsrådet. Den avgift som en kommun tar ut fastställs enligt den taxa som kommunen godkänner. Grunderna för den taxa som kommunen har godkänt ska i tillämpliga delar överensstämja med lagen om grunderna för avgifter till staten.

Tillståndsmyndigheten kan besluta att en förskottsavgift ska betalas för handläggningskostnader som avses i 1 mom. och samtidigt bestämma att behandlingen av ärendet inte fortsätter förrän betalning skett eller godtagbar säkerhet för betalningen ställts. Förskottsavgiften ska grunda sig på en uträkning som gjorts av tillståndsmyndigheten.

Avgift för beslut enligt 3 kap. 11 § 3 mom. och 15 § som en av tillståndsmyndigheten förordnad myndighet meddelar kan tas ut i enlighet med det som föreskrivs i 1 mom.

13 §

Indrivning av vissa avgifter

Följande avgifter är direkt utsökbara:

- 1) fiskerihushållningsavgiften,
- 2) avgifter som med stöd av 5 kap. 27 § tas ut av medlemmarna i en dikningssammanslutning,
- 3) avgifter som med stöd av 6 kap. 12 § tas ut av medlemmarna i en sammanslutning som bildats för bestående ändring av medelvattenståndet,
- 4) förskottsavgifter som avses i 5 kap. 39 § 3 mom. och 12 § 3 mom. i detta kapitel.

Vid indrivningen av de avgifter som avses i 1 mom. ska det iakttas som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter ([706/2007](#)). Grundbesvär över debiteringen ska dock anföras hos Vasa förvaltningsdomstol.

14 §

Lämnande av uppgifter som berör havsskyddet

Miljöministeriet eller en av ministeriet förordnad myndighet ska lämna uppgifter om tillstånd som berör havsskyddet och som beviljats med stöd av denna lag och om utredningar kring tillstånden i enlighet med det som föreskrivs i 13 § 1 mom. i havsskyddslagen ([1415/1994](#)).

När det gäller andra anmälningar i fråga om Finlands territorialvatten och ekonomiska zon gäller på motsvarande sätt det som föreskrivs i 13 § 2 och 3 mom. i havsskyddslagen.

15 §

Åtgärder enligt fiskevattendirektivet

För genomförande av rådets direktiv 78/659/EEG om kvaliteten på sådant sötvatten som behöver skyddas eller förbättras för att upprätthålla fiskbestånden föreskrivs det genom förordning av statsrådet om grunderna för valet av vatten till fiskevatten, kraven på vattenkvalitet i fiskevatten och övervakning av kvaliteten samt de åtgärdsprogram som ska utarbetas för att förbättra vattens tillstånd.

Miljöministeriet väljer vilka områden som ska betraktas som fiskevatten, bestämmer vilka analysmetoder som ska användas vid övervakningen och beslutar om när övervakningen ska upphöra. Miljöförvaltningen ansvarar för ordnandet av övervakningen och utarbetandet av åtgärdsprogrammen.

RDir 78/659/EEG har upphävts genom EPRDir 2006/44/EG, se EPRDir 2000/60/EG.

16 §

Gränsvattendrag

Bestämmelserna i denna lag ska tillämpas även på vattendrag och vatten vid rikets gräns, om inte något annat föreskrivs med stöd av en överenskommelse med främmande stat.

Konsekvenser som ett vattenhushållningsprojekt har på vattendrag eller grundvattnet i en annan stat ska vid tillämpningen av denna lag beaktas som motsvarande konsekvenser i Finland, om inte något annat följer av en överenskommelse med staten i fråga.

17 §

Utbyte av information mellan myndigheterna

När den statliga tillsynsmyndigheten får en anmälan som avses i 2 kap. 15 § ska myndigheten underrätta den kommunala miljöförvaltningsmyndighet inom vars område åtgärden vidtas eller till vars område åtgärdens verkningar sträcker sig.

18 §

Fastställande av gränserna för ett vattenområde

Om den i 1 kap. 5 § avsedda gränsen mot land för ett vattenområde är svår att fastställa till följd av sådana växlingar i vattenståndet som orsakats av reglering av vattendraget, kan tillståndsmyndigheten i sitt tillståndsbeslut eller på särskild ansökan vid behov bestämma var gränsen ska anses löpa.

Om det är tillåtet att hålla vattnet på en bestämd högsta nivå under en betydande del av växtperioden, kan vattenområdets gräns mot land fastställas i enlighet med denna nivå. I annat

fall ska tillståndsmyndigheten, när den fastställer gränsen, på behörigt sätt beakta tidpunkten för och varaktigheten av de högsta tillåtna vattenstånden under regleringsperioden.

19 § ([27.11.2020/907](#))

Informationstjänst för vattenhushållningsärenden

Tillståndsmyndigheten ska efter det att den föreskrivna tiden för sökande av ändring har löpt ut på sin webbplats publicera sitt beslut om ett vattenhushållningsärende, om publicering inte med beaktande av ärendets betydelse ska anses vara onödigt (*informationstjänst för vattenhushållningsärenden*). I beslutet får namnet på den projektansvarige samt namnen och fastighetsbeteckningarna på fastigheterna inom projektets influensområde offentliggöras. Uppgifterna får offentliggöras, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna, och de får offentliggöras trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Personuppgifter i beslutet ska raderas från webbplatsen efter det att projektet har upphört.

I informationstjänsten för vattenhushållningsärenden får uppgifter sökas genom avgränsad sökning med ärendets identifikationsuppgifter, den projektansvariges namn, projekttypen eller den aktuella kommunen eller tidpunkten för fattandet av beslutet som sökkriterium.

19 a § ([22.6.2022/491](#))

Offentliggörande av gamla beslut

Ett beslut som gäller ett vattenhushållningsärende och som har meddelats före den 1 maj 2019 får offentliggöras på den myndighets webbplats som har meddelat beslutet eller på miljöförvaltningens gemensamma webbplats. I beslutet får namnet på den projektansvarige samt namnen och fastighetsbeteckningarna på fastigheterna inom projektets influensområde offentliggöras.

Uppgifterna får offentliggöras om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna, och de får offentliggöras trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Personuppgifter som ingår i beslutet ska raderas från webbplatsen efter det att projektet har upphört.

19 kap

Ikraftträdande

1 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2 §

Tidigare författningar

Genom denna lag upphävs vattenlagen [\(264/1961\)](#), nedan *den gamla vattenlagen*.

De beslut som utfärdats av statsrådet och miljöministeriet och de förordningar som utfärdats med stöd av den gamla vattenlagen förblir i kraft tills något annat bestäms med stöd av denna lag.

Om det i någon annan lag hänvisas till vattenlagen som gällde vid ikraftträdandet av denna lag, ska denna lag tillämpas i stället för den.

3 §

Anhängiga ärenden

På ärenden som är anhängiga vid förvaltningsmyndigheter eller domstolar när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, om inte något annat föreskrivs i detta kapitel.

Om en fullföljdsdomstol upphäver ett beslut som bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande ska tillämpas på och återförvisar ärendet att i sin helhet behandlas på nytt, ska ärendet behandlas och avgöras enligt bestämmelserna i denna lag.

4 §

Tillämpning av äldre bestämmelser

På ett projekt eller en åtgärd som avses i denna lag och vars genomförande lagligen påbörjats före denna lags ikraftträdande ska motsvarande äldre bestämmelser och föreskrifter tillämpas, om inte något annat föreskrivs i detta kapitel.

Ett vid denna lags ikraftträdande gällande tillstånd för ett projekt eller en åtgärd som avses i denna lag ska iakttas. På genomförandet av projektet eller åtgärden och översynen av tillståndet tillämpas tillståndsvillkoren och motsvarande äldre bestämmelser och föreskrifter, om inte något annat föreskrivs i detta kapitel. På underhåll och avlägsnande av projekt och åtgärder tillämpas 2 kap. 9 §.

Vad som i 2 mom. föreskrivs om tillstånd ska också tillämpas på andra sådana myndighetsbeslut om ett projekt eller en åtgärd som gällde vid denna lags ikraftträdande. På underhåll och användning av diken tillämpas 5 kap. 8 §.

5 §

Översyn av tillståndsvillkoren

Om det i ett före denna lags ikraftträdande beviljat tillstånd eller med tillstånd jämställt annat myndighetsbeslut som gäller ett vattenhushållningsprojekt har bestämts om översyn av tillståndsvillkoren, tillämpas på översynen det som föreskrivs i 3 kap. 21 §.

Om inte något annat följer av detta kapitel, kan tillståndsmyndigheten på ansökan se över villkoren i ett tillstånd som beviljats innan denna lag har trätt i kraft eller meddela nya villkor med iakttagande i tillämpliga delar av det som föreskrivs i 3 kap. 21 §. Det som i detta moment bestäms om tillstånd gäller också andra myndighetsbeslut som kan jämföras med tillstånd.

Om översynen av villkoren eller meddelandet av nya villkor minskar den nytta som projektet medför och projektet inte kan genomföras på något annat sätt som motsvarar dess syfte, har tillståndshavaren rätt att få ersättning av sökanden för större än ringa förlust av den möjlighet till nyttjande som grundar sig på tillståndet eller beslutet eller att yrka inlösen av projektet.

6 §

Tillsyn och förvaltningstvång

Bestämmelserna om tillsyn och förvaltningstvång i 14 kap. tillämpas också på sådana vattenhushållningsprojekt som det har beviljats tillstånd eller rätt för eller som har påbörjats före denna lags ikraftträdande.

7 §

Vattenreglering

Om ett vattenregleringsprojekt som grundar sig på ett tillstånd som har beviljats före den 1 maj 1991 har betydande skadeverkningar för vattenmiljön eller dess användning, ska den behöriga statliga tillsynsmyndigheten utreda möjligheterna att minska regleringens skadeverkningar. Utredningen ska göras i tillräckligt samarbete med tillståndshavaren, dem som drar nytta av regleringen, kommunerna inom influensområdet och de berörda myndigheterna. Den statliga tillsynsmyndigheten ska vid behov höra också andra parter.

När en utredning som avses i 1 mom. har gjorts kan den statliga tillsynsmyndigheten, fiskerimyndigheten eller kommunen ansöka om att tillståndsvillkoren ses över eller att nya villkor ställs, om skadeverkningarna inte annars i tillräcklig mån kan minskas.

En förutsättning för översynen är att den med hänsyn till omständigheterna medför avsevärd nytta för allmänna intressen. Översynen får inte heller avsevärt minska den nytta som vattenregleringen totalt medför eller väsentligt ändra det ursprungliga syftet med regleringen, om inte den redan förlorat sitt ursprungliga syfte. Om det är uppenbart att det finns förutsättningar för en översyn, kan tillståndsmyndigheten, om ansökningshandlingarna inte innehåller tillräckliga upplysningar, också ålägga tillståndshavaren att lämna behövliga kompletterande upplysningar till tillståndsmyndigheten. I ett sådant beslut av tillståndsmyndigheten får ändring inte sökas separat. Om tillståndshavaren inte inom utsatt tid lämnar kompletterande upplysningar till tillståndsmyndigheten, kan upplysningarna inhämtas på tillståndshavarens bekostnad. För översynen gäller i tillämpliga delar det som föreskrivs i 3 kap. 21 §.

Sökanden ska åläggas att med iakttagande i tillämpliga delar av 13 kap. ersätta förluster av förmåner som översynen leder till, om förlusterna inte är ringa. Ersättningarna betalas dock av statens medel, om inte översynen huvudsakligen har lokal betydelse. En ersättning för förlust av nytta som vattenregleringen har medfört kan jämkas med beaktande av den nytta och de förluster av förmåner som översynen leder till och den tid under vilken nyttotagaren har kunnat utnyttja regleringen.

8 §

Tillståndsvillkor som inverkar på vattenståndet eller vattnets lopp

Sådana tillståndsvillkor som har verkningar på vattnets lopp eller vattenståndet och som meddelats i ett tillstånd för något annat vattenhushållningsprojekt än reglering före ikraftträdandet av denna lag kan ses över eller nya villkor meddelas med iakttagande i tillämpliga delar av 7 §.

9 §

Kontrollskyldighet

Tillståndsmyndigheten kan på den statliga tillsynsmyndighetens ansökan ålägga kontrollskyldighet enligt 3 kap. 11 § även när det gäller ett projekt som beviljats tillstånd i enlighet med bestämmelser som gällde före ikraftträdande av denna lag. I fråga om åläggande och ändring av kontrollskyldighet gäller i tillämpliga delar 3 kap. 11 §.

10 §

Fiskevårdsskyldighet och fiskerihushållningsavgift

Tillståndsmyndigheten kan i enlighet med 3 kap. 22 § på ansökan ändra också sådana villkor i fråga om fiskevårdsskyldighet eller fiskerihushållningsavgift som har meddelats med stöd av äldre lagstiftning som motsvarar denna lag.

Ändringen kan ske under förutsättning att den anses behövlig med hänsyn till ett allmänt intresse eller ett viktigt enskilt intresse. Tillståndsmyndigheten ska i sitt beslut beakta hur lång tid som har förflutit sedan fiskerihushållningsavgiften påfördes och övriga synpunkter som påverkar saken.

11 §

Farleder

Det som föreskrivs i 10 kap. 4 § gäller i tillämpliga delar även ett lagakraftvunnet beslut om en allmän farled som meddelats före ikraftträdandet av denna lag.

Sådana beslut om inrättande av offentliga farleder som sjöfartsstyrelsen har meddelat före den 1 september 1992 förblir gällande. På dessa farleder tillämpas det som i denna lag föreskrivs om offentliga farleder.

12 §

Tidigare byggda anläggningar

Om ett tillstånd att bygga i vattendrag har beviljats med stöd av bestämmelser som gällde före ikraftträdandet av den gamla vattenlagen, kan tillståndsmyndigheten på ansökan ålägga ägaren till en anläggning som uppförts med stöd av tillståndet att tillåta byggande av behövliga anordningar för bevarande av fiskbeståndet, säkerställande av trafiken, bedrivande av flottning eller säkerställande av vattendragets tillstånd och att avstå för deras nyttjande behövlig vattenmängd.

Förlust av förmån som till följd av åläggandet enligt 1 mom. har orsakats anläggningens ägare ska ersättas, om den inte är ringa. Om ägaren av anläggningen dock enligt den lagstiftning som avses i 1 mom. varit skyldig att utan ersättning avlägsna den och inte vill avlägsna den, kan tillståndsmyndigheten ålägga ägaren att på egen bekostnad uppföra behövliga anordningar och anläggningar.

13 §

Vattenrättsliga sammanslutningar

Bestämmelserna om vattenrättsliga sammanslutningar i denna lag tillämpas också på vattenrättsliga sammanslutningar som bildats före lagens ikraftträdande.

Om en sammanslutnings stadgar innehåller bestämmelser som strider mot denna lag, ska bestämmelserna i denna lag tillämpas i deras ställe.

14 § ([27.6.2014/531](#))

Avledande av avloppsvatten

Om en åtgärd som avses i 10 kap. i den gamla vattenlagen har vidtagits före ikraftträdandet av denna lag eller om en bädd eller anläggning för avledande av avloppsvatten har tagits i bruk före den 1 april 1962, ska 158 § i miljöskyddslagen tillämpas.

15 §

Sökande av nytt tillstånd

Den som före ikraftträdandet av denna lag har fått tillstånd att genomföra ett vattenhushållningsprojekt eller som annars lagligen har genomfört en åtgärd med stöd av äldre motsvarande bestämmelser kan på ansökan beviljas tillstånd enligt denna lag.

Tillstånd som beviljas kan förenas med villkor som behövs för att skydda allmänna eller enskilda intressen och som inte nämnvärt minskar nyttan av projektet eller leder till kostnader som är oskäligen i förhållande till nyttan av projektet.

16 §

Förtydligande av tidigare beslut

Om det för ett vattenhushållningsprojekt med stöd av äldre lagstiftning som motsvarar denna lag genom beslut av en myndighet har beviljats ett tillstånd eller en rättighet och oklarhet råder beträffande tillståndets eller rättighetens innehåll eller tillstånds- eller rättshavarna, kan tillståndsmyndigheten förtydliga beslutet eller ersätta det med ett beslut enligt denna lag.

I beslutet ska enligt det som föreskrivs i 3 kap. 10–14 § i syfte att säkerställa allmänna eller enskilda intressen meddelas sådana behövliga villkor för att undvika olägenheter som grundar sig på eller preciserar det tidigare beslutet. Villkoren får inte avsevärt minska den nytta som nyttjandet av tillståndet eller rättigheten medför, och de får inte leda till kostnader som är oskäligen i förhållande till nyttan av projektet.

Ansökan i ett ärende som avses i 1 mom. kan göras av tillstånds- eller rättshavaren, tillsynsmyndigheten, den som äger ett område som omedelbart är föremål för projektet eller innehavaren av någon annan rättighet som hänför sig området. Tillståndsmyndigheten kan på eget initiativ ta upp ärendet till behandling, om det är nödvändigt på grund av ett annat ärende som är anhängigt hos tillståndsmyndigheten.

Det som föreskrivs ovan i denna paragraf gäller i tillämpliga delar också andra åtgärder som har genomförts lagligen med stöd av äldre lagstiftning som motsvarar denna lag.

17 §

Bestämmande av att ett tillstånd eller en rättighet som beviljats tidigare ska upphöra att gälla

Det kan beslutas att ett tillstånd eller en rättighet som grundar sig på ett beslut som har meddelats med stöd av äldre lagstiftning som motsvarar denna lag ska upphöra att gälla med iakttagande av 3 kap. 24 och 25 §.

18 §

Nyttjanderätt till vattenkraft

En kraftverksägare som i enlighet med den lagstiftning som gällde före ikraftträdandet av den gamla vattenlagen har beviljats tillstånd att bygga ett kraftverk och i samband med tillståndet rätt för viss tid att utnyttja vattenkraft som tillhör någon annan får i egenskap av initiativtagare inbjuda de andra delägarna i vattenkraften att delta i projektet på det sätt som bestäms i 8 kap. 8 §. Denna rätt har kraftverkets ägare även när dennes andel i vattenkraften är mindre än en femtedel.

Ansökan om kungörelse ska göras innan den för viss tid beviljade rätten upphört, när minst fyra femtedelar av tidsfristen har gått. Initiativtagaren och de som har rätt att delta i projektet och vill göra det kan beviljas nytt tillstånd och ständig nyttjanderätt till vattenkraft som tillhör andra med iakttagande av det som föreskrivs i 8 kap. 2, 5 och 7 §.

19 §

Nyttjande av vattenkraft som tillhör någon annan

Om det vid ett kraftverk för vars byggande tillstånd har beviljats enligt den lagstiftning som gällde före ikraftträdandet av den gamla vattenlagen också utnyttjas vattenkraft som tillhör någon annan och det inte har förordnats eller veterligen överenskommits om kraftverksägarens rätt till vattenkraften, har kraftverksägaren sådan rätt som avses i 18 §.

Den som kan visa sin rätt till vattenkraft som har tagits i bruk för ett i 1 mom. avsett kraftverk kan genom ansökan begära att tillståndsmyndigheten ska utsätta en tid inom vilken kraftverksägaren ska inleda det förfarande som anges i 8 kap. 5 §. I fråga om behandlingen av ärendet gäller i tillämpliga delar det som i 14 kap. föreskrivs om förvaltningstvång.

20 §

Rätt att delta i byggande av kraftverk

Den som med stöd av en delägares andel i en samfällighet innan lagens ikraftträdande fått ständig nyttjanderätt till vattenkraft har trots lagen om samfälligheter rätt att delta i byggandet av ett kraftverk i enlighet med 8 kap. 5 §.

21 §

Vattenbeslutsregister

Det vattenbeslutsregister som avses i 12 kap. 11 § i den gamla vattenlagen blir en del av datasystemet för miljövärdsinformation.

RP 277/2009, MiUB 22/2010, RSv 355/2010

Ikraftträdelsestadganden:

13.12.2013/910:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

RP 68/2013, JsUB 7/2013, RSv 102/2013

30.12.2013/1193:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

RP 87/2013, JsUB 20/2013, RSv 199/2013

27.6.2014/531:

Denna lag träder i kraft den 1 september 2014.

RP 214/2013, MiUB 3/2014, RSv 67/2014

22.8.2014/688:

Denna lag träder i kraft den 1 september 2014.

RP 75/2014, EkUB 11/2014, RSv 77/2014, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 (32013R0347); EUT L 115, 25.4.2013, s. 39

26.6.2015/803:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

RP 245/2014, LaUB 23/2014, RSv 296/2014

5.5.2017/257:

Denna lag träder i kraft den 16 maj 2017.

På projekt vars miljökonsekvenser har bedömts i enlighet med lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ([468/1994](#)) tillämpas 11 kap. 3 och 21 § i den lydelse de hade när denna lag trädde i kraft.

RP 259/2016, MiUB 4/2017, RSv 23/2017, Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU (32014L0052); EUT nr L 124, 16.4.2014, s. 1, Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU (32011L0092); EUT nr L 26, 28.1.2012, s. 1

8.9.2017/611:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

På ärenden som är anhängiga vid förvaltningsmyndigheter eller domstolar när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om en fullföljdsdomstol upphäver ett beslut som bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande ska tillämpas på och återförvisar ärendet att i sin helhet behandlas på nytt, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

En projektansvarig som med stöd av bestämmelser som gällt före ikraftträdandet av denna lag har beviljats tillstånd att bygga ett kraftverk och rätt att under en bestämd tid utnyttja vattenkraft som tillhör någon annan, kan beviljas rätt enligt 8 kap. 5 § även om projektet inte kan anses vara påkallat av det allmänna behovet att trygga energiförsörjningen. Rätt kan beviljas också om rätten att under en bestämd tid utnyttja vattenkraft som tillhör någon annan har grundat sig på ett avtal mellan parterna.

RP 262/2016, MiUB 9/2017, RSv 64/2017

19.12.2017/975:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

På sökande av ändring i ett förvaltningsbeslut som har meddelats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På sökande av ändring i ett beslut av förvaltningsdomstolen som har meddelats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På ett beslut av Vasa förvaltningsdomstol som ska delges genom bevislig delgivning och som har fattats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om en fullföljdsdomstol upphäver ett beslut som bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande ska tillämpas på och återförvisar ärendet att i sin helhet behandlas på nytt, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

RP 43/2017, MiUB 14/2017, RSv 151/2017

12.4.2019/505:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020. Lagens 18 kap. 19 § träder dock i kraft redan den 1 maj 2019.

RP 268/2018, MiUB 21/2018, RSv 253/2018

19.6.2019/766:

Denna lag träder i kraft den 1 september 2020.

Ett tillståndsärende som blivit anhängigt före ikraftträdandet av denna lag ska behandlas med iakttagande av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

RP 269/2018, MiUB 22/2018, RSv 278/2018

5.7.2019/822:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

RP 29/2018, LaUB 18/2018, RSv 295/2018

27.11.2020/907:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

RP 59/2020, MiUB 8/2020, RSv 124/2020

22.6.2022/491:

Denna lag träder i kraft den 1 september 2022.

RP 243/2021, MiUB 1/2022, RSv 44/2022

20.12.2022/1145:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023 och gäller till och med den 31 december 2028.

Besvär som vid ikraftträdandet av denna lag är anhängiga i domstol avgörs med iakttagande av denna lag.

RP 128/2022, MiUB 13/2022, RSv 188/2022

5.1.2023/34:

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2023.

RP 76/2022, MiUB 17/2022, RSv 227/2022

21.4.2023/774:

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

RP 139/2022, MiUB 27/2022, RSv 333/2022